

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

OFFICIAL REPORT

---

*Fifteenth day of the First Session of the
Andha Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 20th June, 1962.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

HOUSE-SITES TO THE HARIJANS OF KONDACHINTALA
PALEM.

41—

*17 Q.—*Sri S. Vemayya (Buchireddipalem)* :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of th representation, dated 13th December 1961 from Sri S. Vemayya M.L.A., regarding the provision of house-sites to the Harijans, Kondachintalapalem village, Atmakur taluk, Nellore district; and

(b) if so, the action taken thereon ?

The Chief Minister (Sri N. Sanjiva Reddy) :—(a) Yes, Sir.

(b) The matter has been referred to the Collector, Nellore for necessary action, under intimation to the hon. Member.

Sri S. Vemayya :—May I know the present stage of the matter when it was referred to the Collector and how long it will take to finalise the matter ?

Sri N. Sanjiva Reddy :—The Collector is taking steps to assign the Government land to the extent of 3.2 acres. I think the Collector will do it because the land is Government land.

[123]

AGENT OF ANDHRA PRADESH AT NEW DELHI.

42—

*188 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri C. D. Naidu* (*Chittoor*)] :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the post of the Agent of Andhra Pradesh at New Delhi is being continued during 1962-63 ; and

(b) if so, the work assigned to him ?

Sri N. Sanjiva Reddy :—(a) Yes. The present sanction for the temporary post exists till 30th June, 1962.

(b) A statement is laid on the Table of the House.

Statement laid on the Table of the House.

DUTIES OF THE AGENT OF GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH AT NEW DELHI.

The duties of the Agent to the Government of Andhra Pradesh at New Delhi are briefly the following:

(1) to keep in close touch with the Central Government and pass useful information of prospective developments of importance particularly as regards Plan Schemes to this Government ;

(2) to follow up action initiated by this Government in any Department where the usual process of reminding by letters is likely to lead to difficulties or delay ;

(3) to represent officers of this Government at meetings ; conferences and Committee work at Delhi where the Agent to this Government at Delhi would be competent to take their place with the assistance of a brief ;

(4) to keep this Government informed of the visits of foreign technical teams, representatives of International Organisations and Foreigners of importance, direct contact with whom may possibly help the industrial and economic development or other interests of this State ;

(5) to look after the interests generally of this Government in so far as they are affected by activities in all fields of the Union Government and All-India Organisations with economic, social, and similar Non-political activities ; and

(6) to act as Agent of this Government in all miscellaneous matters where as specially instructed by any department.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెపల్లి) :—అధ్యక్షా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఉన్నప్పుడు ఏ సందర్భంలో ఏ country తో negotiate చేశారో చెప్పగలరా ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—వారు direct గా చేయడం లేదు. ఇట్లా ఉందని మాకు information యిస్తూ ఉంటారు. దానిని మేము follow up కావలసి ఉంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆ విధముగా పదేశం నుంచి వచ్చిన పెద్దలను సంప్రదించారో చెబుతారా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—మూడు సంవత్సరాలనుండి వచ్చిన జవాబు లన్నీ కావాలంటే వేరే ప్రశ్న వేయాలి. ఈ ప్రశ్నలోరావు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల) :— వారి status ఏమిటి ? జాయంటు శక్రటరీ status గలవారిని వేశారా, శక్రటరీ status గలవారిని వేశారా ? శక్రటరీ status గలవారిని వేస్తే బాగుంటుందనుకొంటాను. ఆలోచిస్తారా ?

Sri N. Sanjeeva Reddy :— He is a fairly senior officer. సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో జాయంటు శక్రటరీలలో సీనియారిటీ ఉండగలిగిన చాల సీనియరు ఆఫీసరు. He is one of the senior-most officers. జాయంటు శక్రటరీ కంటే తక్కువ హోదాలేదు. పైననే ఉంటుంది ఆయన status.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎఱ్ఱగొండిపాలెం) :— వారి పేరు ఏమిటి? వారి కాలపరిమితి ఎంతవరకు ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—శ్రీ సి. మాడప్ప, ఐ. పి. ఎస్, ఆఫీసరు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—వారు ఏజెంటుగా ఎంతకాలం ఉండవచ్చు ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—సంవత్సరంన్నర అయిందనుకొంటాను. అంతకు ముందు ఇంకొకరుండేవారు. వారిని transfer చేసి వీరిని పంపించాము.

Sri G. Bapanayya (Nidumolu) :— What are the functions of the Agent at New Delhi?

*Sri N. Sanjeeva Reddy :—*The paper is laid on the Table of the House. I request the hon. Member to read it.

శ్రీ టి. వాగిరెడ్డి (పుట్లూరు) :— అధ్యక్షా, ఈ ఏజెంటు అక్కడున్న Foreign representatives ను కలుస్తూంటారు. Meet అయినప్పుడు మనకీప్పుడున్న ఎలక్ట్రిసిటీ scarcity కి సంబంధించిన foreign exchange కి అవసరమైనవారిని కలిశారా ? చేస్తే వచ్చిన లాభం ఏమిటి ? సమాచారం ఏదైన ఉంటే అంద చేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—అక్కడ సెక్రటేరియట్ లోని ఆఫీసర్లను మీట్ అవుతూ ఉంటారు. అతడు lower level లో చేయగలుగుతాడు గాని Ministerial level లో exchange యివ్వడానికి ఉపయోగ పడకపోవచ్చు. He keeps

in touch with the Secretary there and informs us. “మీరు వెంటనే దయ చేసి రండి” అని చెబుతారు. Exchange తెప్పించి యివ్వడం అతని status కు మించిన పని అనుకుంటాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) :— బల్లమీద పెట్టిన స్టేటుమెంటు లోని రెండవ అంశంలో “to follow up action initiated by this Government” అన్నారు. మన రాష్ట్రానికి ఆమెయినియా సర్ప్లస్, స్టీల్ విషయంలో సెంట్రల్ కోటాలు సర్రమంగా రావడంలేదని అప్పుడప్పుడు ప్రభుత్వంవారు చెప్పడం జరుగుతోంది. దాని విషయంలో శాధ్యతను ఏకెంటుకి అప్పజెప్పి రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారా? అయితే ఫలితాలు ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :— ఇలాంటి పనులు చేస్తూఉంటారు. We are writing to the Department. We sent the agent a copy to follow up. సెక్రటరీ రిపోర్ట్ లో ఉపయోగపడతాడు. ఎంతవరకు పనులు సాధించుతాడు అంతే చెప్పడం చాల కష్టం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— వారు యిచ్చినదానిలో 5వ క్లాజులో

“5. to look after the interests generally of this Government in so far as they are affected by activities in all fields of the Union Government and All-India Organisations with economic, social, and similar non-political activities;” అన్నారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మన interests ను ఏమి affect చేసినదో ఏమయినా చెప్పారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :— Sweeping general question కు జవాబు చెప్పడం చాల కష్టం. Information convey చేస్తారని చెప్పాను. మన ప్రభుత్వం కొరిన కోరికలన్నీ అతని ద్వారా తీరుతాయనుకుంటే పొరపాటు. He will be constantly in touch with this Government. అక్కడ పరిస్థితులు ఎట్లా ఉన్నాయో తెలుపుతూ ఉంటారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— వారు ఏ information యిచ్చారో ఒక ఉదాహరణ చెబితే మాకు కూడా సంతృప్తి ఉంటుంది.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :— ఒకటి కాదు. కావాలంటే ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను. I do not think that for a supplementary question. I can carry the whole information that has been given by the Agent for the last three years. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— Annual Report publish చేస్తే పోతుంది.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :— అది అంత మర్యాదగా ఉండదేమో అనుకుంటాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— ఏకెంటుగారు పార్లమెంటు సభ్యులతో contact ఉంచుకుంటున్నారా? మనకువచ్చిన crisis లో power & industries కి సంబంధించిన

information పార్లమెంటు సభ్యులకు యిస్తు వారికి సలహాలు యిస్తుంటారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—అదే, I want to do it in July; ఇప్పుడే వారు వెళ్లినారు. ఇది వారికి మొదటి సెషను. ప్రభుత్వ పాలసీలు నిర్ణయం అయి reshape అయినంత వరకు పిలువబడుచుకోలేదు. నిర్ణయం అయిన తరువాత మాలై నెలలో మన పార్లమెంటు సభ్యులను request చేసి ఏ విధముగా pursue చేయాలో వారితో చర్చిద్దామనుకున్నాను.

PIG IRON PLANT AT KOTHAGUDEM.

12—

*293. Q.—*Sri V. Visweswara Rao*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government issued licence for starting a Pig Iron Plant at Kothagudem ;

(b) if so, the name of the company to which licence was issued; and

(c) when it will go into production ?

Sri N. Sanjiva Reddy:—(a) No Sir.

(b) & (c): Do not arise.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అటువంటి ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఏమైనా ఉన్నదా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి:—కంపెనీస్ కొన్ని apply చేసిన మాట నిజం. “whether the Government issued licence” అన్నారు. లేదన్నారు. ఆలోచనలో ఉన్నాయి. Apply చేసినారు. ఇవ్వవచ్చునని అభిప్రాయం తెలియజేసినాము. ఇంకా లైసెన్సు ఎవరికీ యివ్వలేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—అదృష్టా, ఈ pig iron plant establish చేస్తే ఏ మాత్రము లాభము వస్తుంది? దానికయ్యే ఖర్చు ఎంత? ఈ విషయాలను ప్రభుత్వము సేకరించినదా? సేకరించే వుంటే ఇలాంటి ఫ్యాక్టరీని ఒక దానిని ప్రభుత్వ యాజమాన్యాన నడిపితే later period లో steel plant గా convert చేయడానికి వీలుంటుందని ఆలోచించారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి:—ఇది ఒక method కాదు. Pig Iron తయారు చేయడానికి రకరకాల methods వున్నవి. ఒక్కొక్క కంపెనీ ఒక్కొక్క పద్ధతి follow అవుతున్నది. ఒక కంపెనీకి 4 కోట్లు కావచ్చు. ఇంకొక కంపెనీకి 7 కోట్లు కావచ్చు. They have got different schemes. రి కంపెనీల వారు apply చేశారు. రి కంపెనీల వారు different methods adopt చేయడానికి సిద్ధముగా వున్నామని వ్రాశారు. different countries తో different companies తో collaboration వుందని వ్రాసుకొంటున్నారు. అవన్నీ గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వద్ద వున్నవి. వారు ఏది అంగీకరిస్తారో చెప్పలేను.

గవర్నమెంటు ద్వారా చేయకూడదా అనే ప్రశ్న వేశారు. Fertilisers విషయములో చేయాలని అనుకొన్నాము. అది అయింది. ఇది కూడ ప్రభుత్వమే నిర్వహించాలనే దృష్టితో ఆలోచించలేదు.

శ్రీ పి. విశ్వేష్వరరావు :—ఆరు కంపెనీలున్నవని అన్నారు. ఇందులో State Government పంపెనీని అయినా recommend చేయడము జరిగినదా ? ఈ ఆరు కంపెనీలు ప ఏదైన కంపెనీలతో collaborate అయివున్నవో చెప్పతారా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—“Andhra Cement Company Limited” అనే దానిని గత సంవత్సరము రాష్ట్ర ప్రభుత్వము recommend చేసినది. మిగిలిన కంపెనీలు ఇవి కలిగి ఇండస్ట్రీ లిమిటెడ్, కలకత్తా, 2 బిల్లా, గ్వాలియర్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, యన్. సి. తిమ్మారెడ్డి. అవి కంపెనీయో లేక capacity యో తెలియదు అనుకోండి. మన హెల్తుమినిష్టరుగారు అయిన వై. శివరామప్రసాద్ గారు apply చేశారు. ఆంధ్ర సిమెంటు కంపెనీ లిమిటెడ్ వారు apply చేశారు. మెన్బర్సు చౌదరి మైనింగు కంపెనీ లిమిటెడ్, మద్రాసువారు apply చేశారు. ఇందులో ఆంధ్ర సిమెంటు కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిని మన గవర్నమెంటు recommend చేసి పంపినది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—ఆంధ్ర సిమెంటు కంపెనీ లిమిటెడ్ వారు పిగ్ ఐరన్ స్పెషలిస్టులా ? (Pig Iron Specialists).

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—Cement, steel కలిపిపోతాయి. కాబట్టి కొంచెము సంబంధము వుండవచ్చు. అదేమీ లేదు. ఒకలక్ష టన్నుల capacity తో ఏదో R. M. Process అనే method adopt చేయడానికి U. S. A లో discuss చేస్తున్నామని, total cost 3.2 crores అని ఏదో వ్రాశారు. దీన్నిగురించి ఎక్కువ details నాదగ్గర లేవు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Cement, Iron వారే కలిపితే మనము కలపవలసిన అవసరము లేకుండా పోతుందేమో ? (నవ్వులు)

ESTABLISHMENT OF A CEMENT FACTORY NEAR VIJAYA-NAGARAM TALUK.

44—

*319 Q.—Sri B. Sirirama Murthy (Vijayanagaram) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a licence was issued for the establishment of a cement factory near Vizianagaram taluk, Visakhapatnam district ; and

(b) the stage at which the matter stands at present ?

Sri N. Sanjiva Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) Work on the project is yet to be started.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, ఈ లైసెన్సు ఇచ్చి చాలకాలము అయినది. ఇంతవరకు పని జరగకుండా వుండేదానికి గల ఆటంకాలు? ఇబ్బందులు ఏమిటో దయచేసి తెలియజేస్తారా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—ఈ లైసెన్సు 1957 లో ఇచ్చారు. చాలరోజు అయినది ఏదో కారణాలు పెట్టి licence కు extension సంపాదించుకొంటున్నారు. అక్కడ railway line తయారవుతోందని, ఈ factory సముద్రపు లెవెల్ కు 3000 అడుగుల ఎత్తైన పెట్టాలని, railway line తయారయితే machinery easy గా వస్తుందని ఒక సంవత్సరము లైసు ఇవ్వవలసినదని అడిగారు. అంటే 1963 వరకు కూడ లైసు తీసుకొన్నారు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా లైసు ఇస్తోంది.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— 1963 లో వస్తుందని ఆశించవచ్చునా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :— ఇంతవరకు ఆ ఆశతోనే వున్నాము. కాని చెప్పడానికి ఎట్లా వీలవుతుంది? ఇక్కడకు allot చేసిన machinery సేలమునకు వెళ్లినది. సేలములోని machinery ని ఇక్కడకు ఇస్తామని అంటున్నారు. సేలము ఫ్యాక్టరీ function అవుతున్నదేమో నాకు తెలియదు. 60 లక్షల రూపాయల cost తగ్గుతుంది. కాబట్టి లైసు ఇవ్వవలసినది అని అడుగుతున్నారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ లైసెన్సులు మనము ఇప్పుడు ఉపయోగించుకొనకపోతే తరువాత ప్రైవేటు ఇండస్ట్రీస్ కు లైసెన్సులు ఇవ్వడము తక్కువ కావచ్చు. ఇప్పుడు లైసెన్సులు ఇచ్చిన industries ని అమలు జరుపక పోతే మరల కొత్త లైసెన్సు సంపాదించుకొని కొత్తగా ప్రారంభించడానికి కష్టమవుతుంది. లైసెన్సును పొందినవారు త్వరగా అమలు జరుపకపోతే దానిని రద్దుచేసి కొత్త వారికి ఇవ్వడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—అది అమలులో జరిగే పద్ధతి. లైసెన్సు పొందినవారు time limit లో అమలు జరపకపోతే special circumstances చూపిస్తే తప్ప extension ఇవ్వరు. ఆ లైసెన్సును రద్దు చేస్తారు. Fresh applications call for చేసి consider చేస్తారు. వీరు special circumstances చూపుతున్నారు కాబట్టి extension ఇవ్వడము జరిగింది.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :— ఈమధ్య సిమెంటు కొరతవల్ల black-market లో 2 రెట్లకు, 3 రెట్లకు అమ్మిన సంగతి అందరికీ తెలిసినదే. కాబట్టి సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలను ప్రభుత్వమే నిర్వహించడానికి ఏమైన ఆలోచన వుందా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—అలాంటి పొరపాటు ఆలోచన ఎప్పుడో చేశాము. నాకు ఆ అభిప్రాయము వుంది. నాగార్జునసాగర్ ప్రారంభించినపుడు ఈ ఆలోచన చేశాము. కాని ప్లానింగు కమిషన్ అంగీకరించలేదు. నాగార్జునసాగర్ కు రెండు సిమెంటు ఫ్యాక్టరీల సిమెంటు వాడుతున్నాము. Private Sector వారికే పోనివ్వండి అని ప్లానింగు కమిషన్ వారు అడ్డు పెట్టారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— ఆ licence పేరు ఏమో చెప్పతారా ?

Sri N. Sanjiva Reddy :— Indian Cement Company Limited.

CO-OPERATIVE INSTITUTIONS IN PARVATHIPURAM DIVISION,

45—

*215 Q.—*Sri K. Suryanarayana Naidu* :— (*Palakonda*) :—Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Registrar of Co-operative Societies directed that Co-operative Institutions in Parvatipuram division should be affiliated to the Central Bank at Srikakulam ;

(b) whether it is also a fact that the general body of the Central Bank at Vizianagaram passed a resolution unanimously on 15th December 1959, against the transfer of Co-operative Institutions in Parvatipuram division to the Central Bank at Srikakulam ;

(c) whether the Government are aware of the fact that almost all the Co-operative institutions in Parvatipuram division are against the affiliation to the Central Bank at Srikakulam ; and

(d) if so, whether the Government take necessary action to stop orders of the Registrar of Co-operative Societies in this regard ?

The Minister for Finance and cooperation (Sri K. Brahmananda Reddy) :—I am submitting a revised answer.

(a) The Registrar of the Co-operative Societies has instructed the Deputy Registrars of Palakonda and Salur to refer all proposals of organisation of new societies in the five taluks of Cheepurupalli, Salur, Palakonda, Bobbili and Srikakulam to the Co-operative Central Bank for opinion before the registration.

(b) Yes.

(c) At a meeting of the delegates of the Society affiliated to the Co-operative Central Bank, Vizianagaram in the five taluks of Palakonda, Cheepurapalli, Salur, Bobbili and Srikakulam, held on 15-12-59, it was resolved not to secede from the area of Vizianagaram Co-operative Central Bank and not to join the Srikakulam Co-operative Central Bank.

(d) The Government do not propose to interfere with the action taken by the Registrar of the Co-operative Societies, detailed in reply to (a)—

శ్రీ పి. వెంకటరమణ (కొండకల్ల) :— అధ్యక్షా! ఈ విషయములో స్థానిక శాసన సభ్యులు మార్చి నెలలో ప్రభుత్వానికి memorandum ఇచ్చారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు ఇచ్చారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— Co-operative Societies democracy అంటాముకదా. Democracy అన్న రోజులలో వారు అంతా unanimous గా pass

చేసిన తీర్మానాన్ని అమలు చేయక Registrar of Co-operative Societies యొక్క order ను మార్చమని మంత్రిగారు ఎందుకు అంటున్నారో చెప్పతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఒక జిల్లా వుంటే ఆ జిల్లాలో వున్న అన్ని తాలూకాలు Co-operative Central Bank కు affiliate అయి వుండాలనేది మనందరకు తెలిసినదే. కొన్ని తాలూకాలు శ్రీ కాకుళం బ్యాంకు క్రింద వుండడం తటస్థించినది. మిగిలినవి అన్నీ విజయనగరం సెంట్రల్ బ్యాంకు క్రింద వుండడము తటస్థించినది. అయితే కొంతకూచి సభ్యులు ఇది మార్చకూడదని విజయనగరం సెంట్రల్ బ్యాంకుకు ఆ 5 తాలూకాలు affiliate అయి వుండాలని అభిప్రాయ పడుతున్నారు. రెండు సెంట్రల్ బ్యాంకుకు వాటిపైన అధికారం jurisdiction వుండడానికి అవకాశము వుందని Registrar గారి అభిప్రాయము. అందుచేత కొత్త సొసైటీలను organise చేసినపుడు శ్రీ కాకుళం సెంట్రల్ బ్యాంకు opinion అడగాలని వారిచ్చిన అభిప్రాయము కాబట్టి, మేము interfere కావలసిన అవసరము లేదు.

శ్రీ కె. సూర్యనారాయణ నాయుడు :—కొత్తగా open చేస్తున్న సొసైటీలను కొన్నిటిని శ్రీ కాకుళములోను, కొన్నిటిని విజయనగరములోను కలపడానికి కారణము ఏమి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—విజయనగరములో కొన్ని అని ఏమీ లేదు. According to the orders of the Registrar of Co-operatives, it is possible for both the Dy. Registrars to have jurisdiction over the five taluks.

కొత్తగా సొసైటీలను organise చేసినపుడు శ్రీ కాకుళం సెంట్రల్ బ్యాంకు అభిప్రాయము అడగమన్నారు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—ఒకే తాలూకాలో రెండు బ్యాంకులు ఆపరేట్ చేయటంవల్ల duplication of work జరుగుతున్నది. ఒక తాలూకాలో ఒకే బ్యాంకుకు కంట్రోలు లేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. అందువల్ల కొన్ని తాలూకాలు ఒక బ్యాంకుకు, మరికొన్ని తాలూకాలు ఇంకో బ్యాంకుకు వుండేట్లు ఎందుకు చేయకూడదు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అలా చేయవచ్చు ననుకోండి కాని డూప్లికేషన్ ఆఫ్ వర్క్ ఏమీ లేదు. కొన్ని సొసైటీలు శ్రీ కాకుళం సెంట్రల్ బ్యాంకుకు, కొన్ని సొసైటీలు విజయనగరం సెంట్రల్ బ్యాంకుకు ఎఫిలియేట్ అయ్యాయి.

CO-OPERATIVE FARMING SOCIETY IN VAIVAKA VILLAGE.

46—

*307 Q—*Sri G. Rama Rao (Gudivada)*:—Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to form Co-operative Farming Society in Vaivaka Village of Kaikalur taluk, Krishna district; and

(b) if so, the extent of land allotted for the formation of the said Society ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) The answer is in the affirmative.

(b) An extent of 149.42 acres of land is proposed to be allotted to the Society after considering the feasibility of working out the scheme successfully.

శ్రీ జి. రామారావు :—అక్కడ భూములన్నీ పంపకంలో పెట్టారు. అక్కడ పొలం అనేది లేదు. మరి సొసైటీ ఎట్లా పర్సాటు చేస్తారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—ఇదివరకు వేయి ఎకరాలకు పైన ఉండేది. డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎగ్రికల్చర్, చీఫ్ ఇంజనీర్ ఆ భూమిని బట్టి అక్కడ సొసైటీ పర్సాటు చేసినా లాభము లేదన్నారు. మన భూముల పంపకం స్క్రీములో కలెక్టరు కొంతవరకు ఇతరులకు ఎలాట్ చేశారు. ఇక మిగిలినది 150 ఎకరాలు. ఆ 150 ఎకరాలను రిజర్వ్ చేస్తున్నాము. అక్కడ పెడితే ఆ స్క్రీము successful గా జరుగుతుందా లేదా అనేది చీఫ్ ఇంజనీరుగారు, డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎగ్రికల్చర్ గారు పరిశీలించిన తరువాత ప్రారంభించాలని అనుకొన్నాము.

శ్రీ జి. శావనయ్య :—ఇదివరకు అక్కడవున్న భూములన్నీ భూమిలేని పేదవారికి పంచబడ్డాయి. ఆ 150 ఎకరాలనుకూడ పేదవారికి పంచి వారందరూ చేర్చి సొసైటీ క్రిందకు తీసుకురావచ్చును కదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ముందు కోపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీ successful గా పని చేస్తుందా లేదా అనేది తేలిన తరువాత ఇతరులకు పంపకం అనే విషయం తేలుతుంది.

శ్రీ వి. రామచంద్రారావు (మేడ్చెట్) :—నల్గొండ జిల్లా రామన్న పేట తాలూకా మల్కాపురంలో టెనెంట్స్ కోపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీ సుమారు 7 సంవత్సరములనుండి function చేస్తున్నదని ప్రభుత్వానికి గుర్తు వున్నదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మనం తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని వైవాకలో వున్నాము.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—ఇది కృష్ణాజిల్లా కైకలూరుకు సంబంధించినది. 150 ఎకరాలు వుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ 150 ఎకరాలు సాగుకు లాముఖి అయినదేనా ? చీఫ్ ఇంజనీర్ గారు, డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎగ్రికల్చర్ గారు అక్కడ నీళ్లు పూర్తిగా పొగొట్టాటానికి అవకాశం వుందని చెప్పటమో లేక అక్కడ నీళ్లు ముందుకువచ్చి సాగు చేయటానికి అనుగుణ్యంగా వుంటుంది, మేము సాగు చేసుకొంటాము అని చెబితేనో అప్పుడు అది feasible అవుతుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ముందుగా అసలు ఆ 150 ఎకరాలలో స్క్రీమును సక్సెస్ ఫుల్ గా పనిచేయించటానికి వీలు వున్నదో లేదో చూసినతరువాత మిగిలిన steps తీసుకొంటారు.

శ్రీ జి. రామారావు :— 150 ఎకరాలకు ఎంతమంది మెంబర్స్ వుంటారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇంకా స్కీము తయారుచేయకుండా మెంబర్స్ విషయం అప్పుడే ఎట్లా చెప్పగలం ? ఆక్కడవున్న భూమినిబట్టి చేరే మెంబర్స్ ను బట్టి వుంటుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :— స్థానిక ప్రజలే మెంబర్స్ గా వుంటారా లేక ఎక్కడుంచి అయినా తీసుకువస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Local People వుంటారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :— ఎన్ని సంవత్సరాలనుండి ఈ స్కీము తయారుచేస్తున్నారు ? ఉవోగలు ఇంకా ఎంతకాలానికి తయారు చేస్తారో చెప్పగలరా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఈ ప్రపోజల్ మొట్టమొదట వచ్చింది జూన్ 1960 లో. ఆ తరువాత అనేక ఇబ్బందులు వచ్చాయి. ఆ భూమి పనికి వచ్చేది, రానిది డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎగ్రికల్చర్, చీఫ్ ఇంజనీర్, కలెక్టర్ తనిఖీ చేయవలసివచ్చింది. అదంతా ఉపయోగపడుతుందా లేక ఎంత భూమి ఉపయోగపడుతుంది అనేవి చూస్తున్నారు.

CO-OPERATIVE FARMING SOCIETIES.

47—

*308 Q.—*Sri G. Rama Rao*:—Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) the total number of co-operative farming societies working in the State at present ;

(b) the amount so far spent by the Government on the societies ; and

(c) the total number of people benefited by these societies ?

Sri K. Brahmananda Reddy : (a) There are 27 Co-operative Collective Farming Societies and 12 Co-operative Joint Farming Societies working in the State.

(b) A total amount of Rs. 2,51,756 was spent by Government towards loan and subsidy to these societies during the Second Five-Year Plan period. No amount has been spent by Government during 1961-62, pending finalisation of the pattern of financial assistance to Co-operative Farming societies.

(c) 8,001 people have been benefited by these societies.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య :—ఈ జాయింట్ ఫార్మింగ్ సొసైటీస్ రిజిస్టర్ అయినప్పటికీ సెంట్రల్ బ్యాంకు నుండి aid దొరకటం లేదు. బ్యాంకు నుండి aid దొరకనప్పుడు గవర్నమెంటు అయినా డబ్బు ఇచ్చి వాటిని ప్రోత్సహ పరచే పద్ధతి అవలంబిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—గవర్నమెంటు Patten of assistance వుంది. షేర్ కాపిటల్ లో 2 వేల రూపాయలు ఇవ్వాలని, షార్ట్ టరమ్ లోన్స్, మీడియమ్ టరమ్, లాంగ్ టరమ్ లోన్స్, Godown-cum-cattle shed కు 5 వేల రూపాయలకు మించకుండా ఇవ్వాలని, మేనేజరియల్ అసిస్టెన్స్ కు కొంత సబ్సిడీ ఇవ్వాలని వున్నది.

శ్రీ ఎన్.వేషయ్య:—కెల్లూరు జిల్లా సర్వేపల్లిలో ఫీల్డ్ లేబర్ సొసైటీని Collective society గా చేశారు. నాగాయగుంటలోకూడా అటువంటి సొసైటీ వుంది. వాటికి ఫైనాన్సియల్ అసిస్టెన్స్ దొరకటం లేదు. వాటి నుండి ప్రపోజర్స్ తెప్పించి సెంట్రల్ బ్యాంకు నుండి కాని, లేదా ప్రభుత్వం ద్వారా కాని ఇప్పించే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—సర్వేపల్లి, నాగాయగుంటల సొసైటీ నాకు తెలియదు. ఇందాక చెప్పిన మాదిరి patten of assistance దొరుకుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి.నర్రాజు:—పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా చింతలపల్లి తాలూకా శంఖుచక్రా పురంలో కోపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీ లాభసాటిగా లేదని, ఆఫీసర్స్ తగిన సహకారం చేయటం లేదనే కారణంతో చేరిన సభ్యులందరు దాని నుండి ఉపసంహరించుకొన్నారన్న మాట యథార్థమా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—కోఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ అనేది మూడవ వంచనలో ప్రణాళికలో ముఖ్యమైన issue కదా. దానిలో వున్న సాధకసాధకాలన్నింటిని తెలుసుకొనటానికి అనుభవం వున్న అధికార, అసాధికారులతో కూడిన ఒక కమిటీ వేసి రిపోర్టు తెప్పించి వారు చేసిన సూచనల ప్రకారం మార్పులు చేయటానికి సిద్ధపడతారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ప్రస్తుతం అవసరం లేదనుకొంటున్నాము. ఆలిండియా లెవెల్ లో నిజలింగప్ప కమిటీ వుంది. స్టేట్ గవర్నమెంటు కూడ ఒక ఎక్జిక్యూటివ్ కమిటీని వేసింది. వారు చేసిన సిఫార్సుల బట్టి; ప్రభుత్వం అంగీకరించిన దానిని బట్టి మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మళ్ళీ ప్రత్యేకంగా కమిటీ అవసరం లేదని అనుకొంటున్నాము. కొన్నాళ్ళ అయిన తరువాత అవసరం అయితే consider చేయవచ్చును.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వేసిన కమిటీ వారిచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం కొన్ని విషయాలు బైట పడ్డాయి. కొన్ని కోఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలు అసలు సొసైటీలే కావని, వాటిలో వున్న కష్టాలు అందరకూ తెలుసు. నేను ఒకటి రెండు ఎక్జిక్యూటివ్ కమిటీలలో మెంబరుగా వున్నాను. వాకా విషయాలన్నీ తెలియక పోలేదు. అయినా మళ్ళీ కొంత అనుభవాన్ని pool చేసుకొని సలహాలు ఇవ్వటానికి ఒక కమిటీ వేస్తే లాండ్ లార్డ్స్

వున్న కో-పరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలు ఎన్ని వున్నాయి, టెనెంట్స్ కో-పరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలు ఎన్ని వున్నాయి, లాండ్ లెస్ ఫూర్ కు చెందిన సొసైటీలు ఎన్ని వున్నాయో తెలుస్తుంది కదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Tenants' co-operative Societies కు, landless co-operative societies కున్నా, ఇప్పుడు మనం చేసేటటువంటి Collective farming societies కు గాని joint farming societies కు గాని సంబంధంలేదు. అవి వేరు. They are organised usually under the Co-operative Act. అది ఇవివరకు చాలాకాలం నుంచి మచిలీగిరి జరుగుతూనే ఉన్నది. భూమి ప్రభుత్వము ఇవ్వడము, అది సంవత్సరానికి, రెండు సంవత్సరాలకు lease కు లీసుకోవడం, వాళ్లు నలుగురు కలిసి పని చేసుకోవడం, దానిపైన గవర్నమెంటు అశ్రియిషిగాని, assistance గాని పోలి ఉండదు, అదివేరు. Joint farming societies వేరు, collective farming societies వేరు.

శ్రీ జి. బావనయ్య :— ఇప్పుడు ఈ collective farming societies ఎన్ని రైతుల దగ్గర నుంచి భూమి సేకరించి, form చేయించారు? ప్రభుత్వమే బంజరు భూములు ఇచ్చి సొసైటీలు చేయించారా? ఆ సొసైటీలలో ఒక్కొక్క సొసైటీలో లాభనష్టాలు ఎంత?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— లాభనష్టాలు సంగతి గురించి నాకేమి information లేదు. అసలు joint farming society అంటేనే Voluntary organisation. కొంత కొంత భూమి ఉన్నవాళ్లు, రెండు ఎకరాలు ఉండనివ్వండి, మూడు ఎకరాలు ఉండనివ్వండి, అయిదు ఎకరాలు ఉండనివ్వండి అవి pool చేసుకొని చేసేది joint farming society. ప్రభుత్వము భూమి ఇచ్చి, ఒక సొసైటీని manage చేసినప్పుడు, వాళ్లు పనిచేసే wages ప్రకారం bonus సంపాదించేటటువంటిది collective farming society. కాబట్టి joint farming societies లో అంతా చిన్నవాళ్లు ఉంటారు. Ownership of the land వాళ్లలోనే ఉంటుంది. 27 collective forming societies ఉన్నాయి. 12 joint farming societies ఉన్నాయి.

SCALES OF PAY TO THE TEACHERS IN THE COLLEGES.

48—

*79 Q.—*Sri P. Anthony Reddy (Anantapur)*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government are aware that a statement was made by the then Education Minister during the last Budget Session that the scales of pay recommended by the University Grants Commission will be given to the teachers in the colleges ;

(b) whether the Government have taken a decision accordingly ; and

(c) when the Government propose to implement the scales of pay recommended by U. G. C. to the teachers of colleges ?

The Minister for Education (Sri P. V. G. Raju): (a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Orders have been issued that the scales recommended by the University Grants Commission be given with effect from 1-3-1961 to teachers both in Government and non-Government affiliated colleges.

Sri P. Anthony Reddy:— Are all the Directors of Physical Education also given the U. G. C. scales of pay?

Sri P. V. G. Raju:— I want a separate question. I do not have that particular information, but I presume it is, so, Sir, because the U. G. C. scales cover all categories of teachers.

Sri P. Anthony Reddy:— But as far as I gather information, all the Directors of Physical Education are not given U. G. C. scales of pay.

Sri P. V. G. Raju:— If the hon. Member writes to me, I will have it examined.

(శ్రీ) టి. విశ్వనాథం :— ఇప్పుడు University Grants Commission ఇచ్చినటువంటి scales ఇవ్వడానికి శక్తి లేనటువంటి colleges కొన్ని ఉన్నాయి. అటువంటివి ఏమి arrangements చేయడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నారు?

Sri P. V. G. Raju:— The Government subsidises all the private colleges also to give the U. G. C. scales of pay.

(శ్రీ) టి. విశ్వనాథం :— ఈ subsidy 50 percent ఇస్తామని చెబుతున్నారు. మిగతా 50 percent కూడా ఇవ్వడానికి శక్తి లేనటువంటి colleges చాలా ఉన్నాయి. Professors చాలా మంది ఉన్నారు, పిల్లవాళ్లు కూడా చాలామంది ఉంటారు. అటువంటివాటి పేషయంలో ప్రభుత్వము ఏమి చేయ దలచుకొన్నది? తన పోతే colleges ని ప్రభుత్వమే తీసుకొంటారా?

Sri P. V. G. Raju:— For aided Colleges, the U. G. C.'s share is 50 percent, i. e., the U. G. C. gives 50 percent of the salary. Andhra Pradesh Government gives 25 percent of the salary. The management has to give 25 percent of the salary. That is the present position.

Sri T. Viswanadham:— My point is, there are colleges where the management is not able to give even the 25 percent. Are the Government prepared to take over those Colleges?

Sri P. V. G. Raju:— This is too general a question. If there is a particular college, then the question may be examined.

Sri T. Viswanadham:— I am referring to the particular college i.e., Mrs. A. V. N. College. Will the hon. Minister examine the question of taking it over?

Sri P. V. G. Raju:— The hon. Member may write to me making a special reference that the college may be taken over by the Government. We will examine it.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— ఈ revised pay scales ఇంతవరకు effect కు ఇవ్వలేదు. అది తొందరలో ఇచ్చేటట్లు expedite చేయిస్తారా?

Sri P. V. G. Raju:— We have given effect to from 1st March 1961, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— colleges లో ఉండేటటువంటి clerks మొదలగు ministerial staff కు revised scales ఇస్తున్నారా?

Sri P. V. G. Raju:— It does not arise from this question, Sir.

శ్రీ ఆర్. దశరథరామిరెడ్డి (కొవ్వూరు) :— 1962 మార్చి నుంచి University Grants Commission వారు recommend చేసినటువంటి జీతాలు అమలు అవుతున్నాయి అని ప్రకటించారు. కాని వాస్తవానికి అవి teachers కు ముడిదంటే, 15 నెలలు అయిపోయినప్పటికీ కూడా, అవి ఇవ్వరుండ G. O. లో ఏదో defects ఉన్నాయని ప్రవాసి సంపించినారని తెలుస్తున్నది. ఈ విషయం దర్యాప్తు చేస్తారా? రెండవది Assistant Lecturers గా ఉన్నటువంటి వారిని 5 సంవత్సరాల తరువాత Senior Lecturers గా promote చేయాలని University Grants Commission వారు సిఫార్సు చేశారు. దానిని ప్రభుత్వం గుర్తించడం ఉన్నది. ఈ విషయం తిరిగి ఆలోచన చేస్తారా?

Sri P. V. G. Raju:— The Government has passed the order and all lecturers will be paid according to the U. G. C. scales of pay throughout Andhra, whether employed by the Government or by private agencies. That is the position to-day, Sir.

CONTEMPORARY ART PAVILION.

49 —

*196 Q. —*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri C. D. Naidu*] :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to construct a Contemporary Art Pavilion ; and

(b) If so, where it is going to be constructed ?

Sri P. V. G. Raju :

(a) Yes, Sir,

(b) It is proposed to construct the Pavilion in the Hyderabad Museum Buildings in the Public Gardens.

DISPENSARY AT SANGAM VILLAGE.

50—

*39 Q.—*Sri S. Vemayya* :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether the Government are in receipt of the representation, dated 3rd December 1961 from Sri S. Vemayya, M.L.A., for opening of a dispensary at Sangam village, Nellore district; and

(b) if so, the action taken thereon?

The Minister for Health and Medical (Sri Y. Sivarama Prasad) :—

(a) The answer is in the affirmative.

(b) The Special Officer, Indian Medicine Department has been requested to take necessary action for the opening of a non-subsidised Rural Dispensary at Sangham, Nellore District in case the concerned Local Body is willing to meet the expenditure to run it.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—అధ్యక్షా, ఇది చాలా పెద్ద గ్రామం. పది మైళ్ళ లోపల ఎక్కడకూడా ఆసుపత్రి లేదు. రెండువేల జనాభా ఉన్నది. దానికి proposal పంపిస్తే అది negative అయి వస్తున్నది. గవర్నమెంటువారు అటువంటి ఎక్కువ జనాభా కలిగిన ఈ ప్రదేశం విషయంలో ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకొని చేస్తే అది వీలు అవుతుంది. కాబట్టి దీన్ని గురించి మంత్రిగారు హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—వేమయ్యగారు పంపించిన representation చాలా ఆలస్యంగా వచ్చింది. ఈ subsidised rural dispensaries ను open చేయడానికి consolidated proposals గవర్నమెంటుకు అప్పుడే వచ్చేసినాయని Indian Medicine Special Officer గారు చెప్పారు. కాని ఇప్పుడు స్థానిక సంస్థలేవైనా, జిల్లా పరిషత్తుగాని, పంచాయితీ సమితిగాని ఎవరైనా open చేస్తారేమో, అవిధంగా అవకాశం ఉంటే చేయించమని లేకపోతే దీని విషయం గురించి 1961-64 కు వచ్చేటువంటి 3 subsidised rural dispensaries proposals లో ఆలోచించబడునని నేను చెప్పదలచుకొన్నాను.

SEPARATE MEDICAL STORES FOR ANDHRA PRADESH

51—

*386 Q.—*Sri V. Visweswara Rao* :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government propose to start a separate Medical Stores for Andhra Pradesh; and

(b) if so, when?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—Estimates Committee 1958 లోనే, మద్రాసు సోర్సును తీసివేసి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పెట్టాలని recommend చేశారు. ప్రభుత్వము దానిని ఎందుకో నిరాకరించింది. తిరిగి ఇప్పుడైన తమ నిర్ణయాన్ని మార్చుకొనే దానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—Estimates Committee సంగతి నాకు తెలియదు. ప్రభుత్వము మట్టుకు ఈ Medical Store Depot Madras నుంచి మందులు సరఫరాకావడం చాలా ఆలస్యం జరుగుతున్నది. ఇబ్బందులు వస్తున్నాయని తెలుసుకొని ఒక Store Depot ను open చేయడానికి తలపెట్టారు. ఆ ప్రయత్నం జరుగుతూ ఉండగానే India Government వారు మేము open చేస్తామని చెప్పడంవల్ల ఈ ప్రభుత్వము ఆ ప్రయత్నాన్ని మానివేశారు. ఇప్పుడు ఇండియా గవర్నమెంటువారు ఒక Medical Store Depot ను అమీర్ పేటలో open చేసి కొనసాగిస్తున్నారు. ప్రస్తుతం తెలంగాణా area కు మాత్రం మందులు అక్కడనుంచి సరఫరా అవుతున్నాయి. అది అభివృద్ధి కాగానే, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతటికి అక్కడనుంచి మందులు supply చేయబడుతాయి.

శ్రీ సి. సుందరయ్య:—1958 కే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వచ్చింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అసెంబ్లీ యొక్క ఎస్టిమేటుస్ కమిటీవారు మొత్తం తెలంగాణా, ఆంధ్ర ప్రాంతాలు రెండింటికీ మందుల సరఫరాకు కేంద్ర ప్రభుత్వం సోర్సు open చేయాలని, లేక ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు మద్రాసునుంచి తీసివేసి వేరే యిక్కడ స్టోర్సు open చేయమని సిఫార్సు చేసింది. అటువంటప్పుడు ఆంధ్ర ప్రాంతానికి కూడ వెళువెంటనే యిక్కడినుంచి మందులు సరఫరా చేయటానికి ఏమి అభ్యంతరం ఉన్నది? అందుకు తగు చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—ఆంధ్ర ప్రాంతానికి కూడ కేంద్ర ప్రభుత్వ స్టోర్సునుంచి సప్లయ చేయుటకు తొందరగా ఏర్పాటు చేయవలెనని మేముకూడ వారిని కోరుతాము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—ఈ Financial year లోవల చేయించటానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—అది వారి చేతుల్లోపని. ఎన్నాళ్లలో జరుగుతుందో చెప్పలేము. తొందరగా ఏర్పాటు చేయమని చెబుతాము.

శ్రీ టి. విశ్వనాథం:—సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారిని పదేపదే అడగటం, ఆలస్యం అవటంకన్న, మన స్టోర్సు మనమే ఎందుకు open చేసుకొనకూడదు? అందులో ఉన్న కష్టం ఏమిటి?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—మద్రాసులోని మెడికల్ సోర్సు కేంద్ర ప్రభుత్వంవారిదే. ఇక్కడకూడ open చేస్తామన్నప్పుడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతటికి సప్లయ చేయమని కోరుతున్నాము.

శ్రీ బి. హెచ్. నాగభూషణరావు (నరంగల్):—మద్రాసులో దొరుకుట లేకుండా కాబట్టి తెలంగాణాకు పోయిన సంవత్సరం దాదాపు రు. 3 లక్షల మందులు సప్లయ చేయలేదని అన్నారు. అది ఎంతవరకు నిజం?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—వేరే ప్రశ్న పంపండి.

SUPERSESSION ORDERS TO THE WEAVERS' CO-OPERATIVE SOCIETY
PATUR VILLAGE, KOVUR TALUK, NELLORE DISTRICT.

52 —

*19 Q.—*Sri S. Vemayya* :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of the representation, dated 25th June 1961 regarding vacating the stay of the supersession orders pertaining to the Weavers' Co-operative Society, Patu village, Kovur taluk, Nellore district ; and

(b) if so, the action taken thereon ?

The Minister for Industries (Sri M. N. Lakshminarasayya) :—

(a) Yes, Sir.

(b) In view of the improved position the matter is under consideration of Government whether to issue orders vacating the supersession orders of the Registrar of Co-operative Societies.

శ్రీ యస్. వేమయ్య:—అధ్యక్షా, అక్కడ ఏమీ improvement లేదు. ఆ సొసైటీ సరిగా పనిచేయుట లేదు. రిజిస్ట్రార్ దానిని సూపర్ సీడ్ చేయమని ఉత్తర్వు చేస్తే గవర్నమెంటువారు stay order యిచ్చారు. రెండు సంవత్సరాలైనది. ఏమీ తెల్చకుండా అట్లాగే pending లో ఉంచారు. అక్కడ ఉన్న సొసైటీలో కొత్త మెంబర్లును చేర్చుకొనుట లేదు. ప్రత్యేకంగా సొసైటీ యివ్వమని ఒక వెయ్యి డిపార్జిట్ చేసినా పర్మిషన్ యివ్వటం లేదు. ఇప్పటికైనా త్వరగా ఆర్డర్లు issue చేస్తారా?

శ్రీ యం. యస్. లక్ష్మీనరసయ్య:—అక్కడ సొసైటీలో irregularities ఉన్నవి. వాటిని సరిదిద్దుకోవాలని చెప్పటం జరిగింది. వాటిని సరిదిద్దుకొనినామని చెప్పటంవల్ల వారికే యివ్వబడుతుంది.

శ్రీ యస్. వేమయ్య:—ఏవో చిన్న irregularities ఆడిట్ లో ఉండేవి సరిచేసుకొనటమే కాదు; అక్కడ ఉండే చేనేత పారిశ్రామికలందరికీ రక్షణ కల్పించాలి. 100 కుటుంబాల వారున్నారు. వారిని ఉన్న సొసైటీలోనైనా చేర్చుకోవాలి, లేక వేరే ప్రత్యేకంగా సొసైటీని పెట్టుకోనివ్వాలి. ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నారు.

శ్రీ యం. యస్. లక్ష్మీనరసయ్య:—అవి చిన్న irregularities కావు. General Body meeting అయినప్పుడు డిజైటు pass చేయలేదు.

శ్రీ యన్. వేమయ్య:—రిజిస్ట్రారువారు ఉత్తర్వు చేసిన తరువాత ప్రభుత్వం ఛోక్స్ కి లిగించుకొని stay order ఏ విధంగా యిచ్చారు?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—కోఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రారు యిచ్చిన ఉత్తర్వుపైన ఆ సొసైటీ ప్రెసిడెంటు వగైరా గవర్నమెంటుకు దరఖాస్తు పెట్టుకుంటే దానిమీద రిపోర్టు తెప్పించుకొనుట సహజమేదా?

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు (ఎల్లెమ్):—అక్కడ ఉన్న చేనేత పారిశ్రామికాలు-నూరు కుటుంబాల వారిపైన తమ గుర్తింపుతర్ఫం చెలాయించటానికి యిప్పుడున్న మేనేజిమెంటు ప్రయత్నిస్తోందని దీర్ఘకాలం చెబుతోంది. వారిని ఆ సొసైటీలో చేర్చుకొనుటకు గానీ లేక వేరే సొసైటీని వారికి ఏర్పాటు చేయటమిది ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొనదా?

శ్రీ యమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—వారిని అదే సొసైటీలో చేర్చుకొనే ప్రయత్నం చేస్తారు. వేరే సొసైటీని ఏర్పాటుచేస్తే లాభదాయకంగా ఉండదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—ఇప్పుడు అది గవర్నమెంటు క్రింద ఉన్నది. తిరిగి ఎల్వెన్సు పెట్టే లోపల వారిని సొసైటీలో చేర్చిస్తామని హామీ యిస్తారా?

శ్రీ యమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—వారిని తీసుకోవలెనని చెబుతున్నాము.

శ్రీ యన్. వేమయ్య:—ఇంతకుముందు ఉండిన మంత్రిగారుకూడ రెండుమూడు నెలలలో యిది జరగకపోతే స్పెషల్ ఆఫీసరును వేస్తామన్నారు. ఆచరణలో ఏమీ జరగలేదు. వెంటనే వారందరికీ మెంబర్ షిప్ యివ్వాలని time fix చేసి, ఒకనెల రోజుల లోపల చేర్చుకొనుటకు ఏర్పాటు చేస్తారా లేక స్పెషల్ ఆఫీసరును వేసి సొసైటీని నడుపుతామని హామీ యివ్వగలరా?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—స్పెషల్ ఆఫీసరును వేసినాము.

INDUSTRIAL ESTATE IN CHITTOOR TOWN.

53—

*62 Q.—*Sri C. D. Naidu* :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

- (a) the grant given for the Industrial Estate in Chittoor town ;
- (b) whether the construction of buildings is started for the above estate ; and
- (c) the number of persons applied for the allotment of stalls ?

Sri M. N. Lakshminarasayya :—

- (a) Rs. 2.07 lakhs.
- (b) Yes, Sir,
- (c) So far 26 persons have applied for allotment of factory units.

శ్రీ సి. డి. నాయుడు:—Applicant ఎవరు? ఏ ఏ పరిశ్రమలు స్థాపించటానికి అప్లికేషన్లు యిచ్చారో చెప్పగలరా? కొన్ని main industries చెప్పండి.

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—26 మంది అప్లై చేశారు. Some of the main industries are Iron Foundry and Hardware, Weldmesh, Steel furniture, Tin containers, Fruit canning, Metal industries, safety razor blades, United Rubber Industries, Screws and bolts and nuts, etc.

శ్రీ సి. డి. నాయుడు:—వానిలో ఏ ఏ పరిశ్రమలు ప్రారంభించబడినవి.

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—ఇంకా construction stage లో ఉన్నది. ఏదీ ప్రారంభం కాలేదు. 4 గురు మాత్రం loan కు అప్లై చేశారు. వారికి రిక మెండ్ చేయబడింది.

శ్రీ సి. డి. నాయుడు:—ప్రారంభించబడి 15 మాసాలు అయినదికదా! ఇంత ఆలస్యమునకు ప్రత్యేక కారణాలు ఏమైనా ఉన్నవా?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—Land acquisition proceedings అటువంటి formalities ఉన్నవి. గనుక సహజంగా జాప్యం అవుతుంది.

శ్రీ డి. వి. నారాయణరెడ్డి (కమలాపూర్):—మొత్తం Industrial Estates కు యిచ్చే గ్రాంటు ఫిక్సెడుగా ఉన్నాయా? లేక ప్రతి ఎస్టేటుకు తేడా ఉంటుందా?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—రెండు రకాల ఎస్టేట్లు ఉన్నవి:—
(1) Government Estate, (2) Assisted Estate దాని ప్రకారం ఉంటుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ:—పారిశ్రామిక వాడల్లో తయారయ్యే వస్తువులు గిట్టుబాటు అవటంలేదని చాలమంది అభిప్రాయం వెల్లడుస్తుతున్నారు. వాటికి ప్రభుత్వము మార్కెటింగ్ అవకాశాలు కల్పిస్తుందా?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—లాభదాయకంగా లేదని ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు.

REVISED PAY SCALES TO THE WORKERS OF THE TILES FACTORY AT PENDURTI.

54—

*133 Q.—*Sri S. Ch. Appala Naidu (Parvadi)* :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the revised scales of pay were given effect to in respect of workers in the Tiles Factory at Pendurti in Visakhapatnam taluk and district ;

(b) if not, the reasons therefor ;

(c) whether any representation was made to the Government during March 1962 in this regard ; and

(d) the action taken on the same ?

Sri M. N. Lakshminarasayya :—(a) and (b) The workers are not on time scale pay ; they are being paid from contingencies.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:— Contingencies నుంచి వారికి ఆ రకంగా చెల్లిస్తున్నారు. దీనికి revise చేసే అవకాశం ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీ నరసయ్య:— కంటింజెన్సీస్ నుంచి నెలకు రు. 30 చొప్పున ఇస్తున్నారు. ఇది లాభాదాయకంగా నడపటం లేదు. లాభాదాయకంగా ఉంటే స్కేల్స్ పెంపు చేయవచ్చునని Director of Industries and Commerce రిమెండ్ చేశారు.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:— లాభాదాయకంగా ఉన్నచోట యంతకంటే మించిన స్కేల్స్ ఇస్తున్నారా ? ఎన్ని గంటలు పని చేయించుకొంటున్నారు ? రు. 30 లు చాలా తక్కువని ప్రభుత్వం గమనించుట లేదా ?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీ నరసయ్య:— ఇప్పుడు స్కేల్స్ పెంచితే నష్టము వస్తుంది. లాభమువస్తే తప్పకుండా పెంచుతారు.

శ్రీ టి. విశ్వనాథం:— లాభాదాయకంగా ఉంటే స్కేల్స్ పెంపుచేస్తామన్నారు. నష్టం వస్తే తక్కువ చేస్తారా ? లేక కొన్నాళ్లు ఊరికేనే చేయిస్తారా ?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీ నరసయ్య:— ఇప్పుడున్న స్కేల్స్ తగ్గించము.

SMALL SCALE INDUSTRIES ESTABLISHED IN NELLORE TOWN.

55—

*201 Q.—*Sri G. C. Kondiah (Nellore)* :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether any small scale industries have been established in Nellore town with the aid of the Government ;

(b) if so, the number and the nature of the said industries;

(c) the nature and shape of the aid given by the Government ;and

(d) whether there were any applications for the establishment of any small scale or medium size industries with the Government aid ?

Sri M. N. Lakshminarasayya :—(a) Yes, Sir,

(b) & (c): A statement is placed on the Table of the House.

(d) One application of Sri A. Venkatasubbaiah, Nellore for a loan of Rs. 5,000 under State Aid to Industries Act to start a Confectionery industry has been received and it is under investigation.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

S.No.	Name of the Industrialists	Nature of the Industries	Nature of aid given by Govt.	Purpose of aid.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
(1)	M/s. Techno castings Prop. M. V. Krishna Reddy, Navalkh gardens, Nellore.	Castings of Iron Products, Manufacture of Railway and automobile parts, Small Machine tools, Weights, General G. I. products, Sanitary fittings Rice Mill parts etc.	An amount of Rs. 28,000 under State aid to Industries Act was granted to be utilised for purposes shown in Col. (5)	Rs. Construction of buildings .. 10,000 Purchase of Machinery .. 5,000 Working capital .. 10,000 Discharge of previous liabilities 3,000
				28,000
(2)	M/s Maruti Cement Concrete Spun pipe Engineering Work, Nellore. Prop. Nellore Chinmaswamy, Subedar pet, Nellore.	Manufacture of Cement Concrete Spun pipes.	An amount of Rs. 31,500 under State aid to Industries Act was sanctioned to be utilised for purposes shown in Col. (5)	Discharge of previous liabilities. 5,000 Purchase of Machinery 7,500 Construction of shed 7,500 Working capital 11,500
				31,500

(శ్రీ) జి. సి. కొండయ్య:— వాటికి కొంత డబ్బురూడా గ్రాంటు చేసినట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. అక్కడ ఆ రెండు ఫ్యాబ్రికలు పనిచేస్తున్నవా ?

డా॥ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—ఆ రెండు ఫ్యాబ్రికలు నెల్లూరులో పని చేస్తున్నవి.

(శ్రీ) జి. సి. కొండయ్య:—అక్కడ తయారైన సరుకు మార్కెట్ కు రిపోర్ట్ చేస్తున్నారా ?

డా॥ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—ఆ వివరాలు నా దగ్గర లేవు.

(శ్రీ) ఎస్. వేమయ్య:— ఈ రెండింటికి ఎంత ప్రొడక్షన్ కెపాసిటీ ఉన్నది. ప్రొడక్షన్ ఎప్పటినుండి మొదలుపెట్టారు ? వాటి వర్కు ఎప్పటినుండి మొదలు పెట్టారు.

డా॥ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— వర్కు మొదలుపెట్టారు. వారికి లోన్స్ వగైరె ఇవ్వబడినవి. వాటి ప్రొడక్షన్ కెపాసిటీ ఎంతో ఆ వివరాలు లేవు. కావా అంటే వేరే ప్రశ్న వేస్తే తెప్పించి ఇస్తాను.

(శ్రీ) టి. నాగిరెడ్డి:— గౌరవసభ్యులు వేసే ప్రతి సస్టిమెంటరీ ప్రశ్నకు జవాబు తమకు తెలియదని మంత్రులు అంటే ఎట్లా ? అసలు ప్రశ్నకు సస్టిమెంటరీ ప్రశ్నలు ఏమి వస్తాయో ఉహించుకొని వాటికి సంబంధించిన ఇన్ ఫర్మేషన్ అంతా మంత్రులు తమదగ్గర ఉంచుకోవాలి. ఎప్పుడిచ్చారు లోన్ అని అడిగితే, ఎప్పుడిచ్చారో మాకు తెలియదని, ఎంత వర్క్ ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నారంటే, దానికి సమాధానం తెలియదని, యీ రకంగా మంత్రులు జవాబులు చెబితే, మేము ఇక్కడ సస్టిమెంటరీ ప్రశ్నలు అడిగేదెందుకని ? అక్కడ ఫ్యాబ్రిక్స్ వర్క్ ఎప్పుడు ప్రారంభమయినది ? ఎంతెంత ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నది ? మనం ఇచ్చిన లోన్స్ ఫెనక్కు తిరిగి రావటానికి అవకాశం ఉన్నదా ? లేదా ?

డా॥ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— ఆ ఫ్యాబ్రిక్స్ వర్క్ ప్రారంభమైనది. అవి ఇంకా ప్రొడక్షన్ ప్లేజ్ కి రాలేదు. ఇంకా వివరాలు కావాలంటే, వేరే ప్రశ్న వేస్తే, డిటెయిల్స్ తెప్పిస్తాను.

(శ్రీ) జి. సి. కొండయ్య:—అద్యక్షా, స్టేయిన్ లెస్ ప్లీత్ ఫ్యాబ్రికొరకు ప్రభుత్వం దగ్గరకు ఎన్ని అప్లికేషన్స్ వచ్చినవి ?

డా॥ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—ఇంతవరకు అక్కడ స్టేయిన్ లెస్ ప్లీత్ ఫ్యాబ్రికరీ పనిచేయటంలేదు. అందుకొరకు అప్లికేషన్స్ ఉంటే, అవకాశం ఉంటే, తప్పకుండా మేము Consider చేస్తాము.

(శ్రీ) జి. సి. కొండయ్య:—ఒక కంపెనీ ఏదో పనిచేస్తున్నట్లు, దానికి ప్రభుత్వం కొంత కోటా ఇస్తున్నట్లుకూడా మాకు తెలుస్తున్నది. అది మంత్రిగారికి తెలుసా ?

డా॥ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ నాదగ్గర లేదు.

PERMITS FOR CONSUMPTION OF PROHIBITED LIQUOR.

56—

*48—Q. *Sri C. D. Naidu* :—Will the hon' Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) the number of permits issued during the year 1961-62 in the State for the consumption of prohibited liquor ; and

(b) the reasons for issuing such permits ?

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao) :—
(a) 232.

(b) Foreign liquor permits to Indians and Anglo-Indians, etc., are being granted on medical grounds. In the case of non-domiciled European and other foreigners or tourists including foreign tourists, liquor permits are granted without insisting on medical certificates, under section 20 of the Madras Prohibition Act.

శ్రీ సి. డి. నాయుడు:— కల్లు సారాయి త్రాగే పేదవారుకూడ మెడికల్ గ్రౌండ్స్ మీద అప్లికేషన్స్ అందజేస్తే, వారికికూడ త్రాగటానికి పర్మిట్స్ ఇస్తారా ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:— మెడికల్ గ్రౌండ్స్ ఉంటే, దానినిగురించి తప్పకుండా ఆలోచిస్తారు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— 200 వైగా పర్మిట్స్ ఇచ్చామన్నారు. వారెవరెవరో—మనరాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఇండియన్స్ లిస్టు అయినా—టేబుల్ మీద పెడతారా ?

Sri M. R. Appa Rao :— I do not think it is in the public interests or necessary.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి):— ఈ ఇచ్చినటువంటి పర్మిట్లలో— శాసనసభ్యులలోకూడ ఎవరై నా ఉన్నారు ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:— అది ఇక్కడ చెప్పలేము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— శాసనసభ్యులలో ఎవరూ లేరని చెబుతారా ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:— అదికూడ చెప్పలేము.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:— ఈ లై సెన్సులు ధనికులకుమాత్రమే ఇస్తున్నారని, కల్లు సారాయి త్రాగే పేదవారికి ఇవ్వటంలేదని అంటున్నారు. త్రాగటానికి లై సెన్సు ఇచ్చే పద్ధతి ప్రభుత్వం ఒప్పుకొంటున్నప్పుడు పేదవారికీకూడ లై సెన్సు ఇస్తే సరిపోతుందికదా ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:—పేదవారు అని లేదు. పర్మిట్స్ ఇవ్వటానికి కొన్ని నిబంధనలు ఉన్నాయి. ఆ నిబంధనల ప్రకారం ఇస్తున్నాము. ఆ నిబంధనలు ఇవి—

The minimum age which the applicant must possess in order to be eligible for the grant of a foreign liquor permit will be 30 in the case of Indian nationals i. e., no Indian national below 30 years of age shall be granted permit for foreign liquor. Applicants for foreign liquor permits have to produce medical certificates from a Civil Assistant Surgeon instead of from District Medical Officers. In the case of applicants for renewal, no medical certificate is required for the first two renewals i. e., where a person, has, on the basis of a medical certificate obtained foreign liquor permit. He will be required to produce the next medical certificate only at the end of every two alternative years in case he seeks to renew the permit. The Board of Revenue is empowered to grant renewal of permits in the case of Indian nationals. Initial licensing will continue to be done by the Government. The Collectors are empowered to grant temporary permits to bonafide foreign tourists as well as Indians for a period not exceeding 30 days

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:—ఫారెన్ లిక్కర్ త్రాగటానికి మాత్రమే పర్మిట్ ఇస్తామంటున్నారు. ఫారెన్ లిక్కర్ పెద్దవారు మాత్రమే త్రాగుతారు. అంటే పెద్దవారు త్రాగటానికి మాత్రమే పర్మిట్స్ ఇస్తున్నారు. పర్మిట్స్ తీసుకొని త్రాగటానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం లేనప్పుడు, కల్లు సారాయి త్రాగే పేదవారికి కూడా పర్మిట్స్ ఇవ్వటానికి ఏమి అభ్యంతరం ఉంటుంది?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:—ఇప్పుడు ఫారెన్ లిక్కర్స్ కే పర్మిట్స్ ఇస్తున్నారు.

DRAINAGE SCHEME FOR GUNTUR.

57—

*104 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri Vavilala Gopalakrishnayya*]:—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether the drainage scheme for Guntur has been started ; and

(b) if so, the amount to be spent on it during 1962-63 ?

The Minister for Municipal Administration (Sri A. Venkataramayya): (a) Yes, Sir.

(b) Rs. 15.47 lakhs.

(ఎ) అవునండీ.

(బి) 15 లక్షల 47 వేల రూపాయలు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఆ డబ్బులో ఇప్పటికి ఎంత ఇచ్చారు? ఎన్నేళ్లలోగా యీ డ్రయినేజ్ స్కీమ్ పూర్తి అవుతుంది ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:—సుమారు పది సంవత్సరాలలో యీ డ్రైనేజీ స్కిము ఛార్జి కావాలి. మునిసిపాలిటీ తయారు చేసిన ప్లాను ప్రకారం ఆ స్కిము ప్రారంభించవలసిందిగా ఆర్డర్స్ ఇవ్వబడినవి.

DRAINAGE SCHEME IN NELLORE.

58.—

*212.—*Sri G.C. Kondaiiah* :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) the time required for the completion of the drainage scheme in Nellore ;

(b) the reasons for not completing the work expeditiously ;

(c) the work so far completed and the work yet to be done ; and

(d) whether the Government is aware of the fact that it is not found possible even to repair the roads to facilitate the communications on account of the pits dug in all the streets towards drainage canals for the purposes of this scheme ?

Sri A. Venkataramayya :—(a) Ten years approximately.

(b) The Municipality did not place the necessary funds with the Public Health Engineering Department.

(c) Only pipes were purchased.

(d) Pits were not dug and therefore the question of repairing the roads to facilitate communications does not arise.

(ఎ) 10 సంవత్సరములు.

(బి) మునిసిపాలిటీవారు కావలసిన డబ్బును పబ్లిక్ హెల్త్ ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంట్ వారికి ఇవ్వకపోవటంచేత.

(సి) పైపులు మాత్రము కొనినారు.

(డి) గుంటలు శ్రవ్యబడలేదు. కాబట్టి రవాణా లకు అనుకూలంగా రస్తాలను బాగుచేయ వలసిన అవసరంలేదు.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:—ఆ స్కిము వెంటనే ప్రారంభించటానికి ఆర్డర్ ఇవ్వబడేదా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:—ఆర్డర్స్ ఇవ్వబడినవి.

PROTECTED WATER SUPPLY TO RAYACHOTI TOWN IN
CUDDAHUR DISTRICT.

59—

*302 Q.—*Sri G. Vengal Rao (Reddy)* :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether the estimate for the supply of protected water to Rayachoti town in Cuddahur district is sanctioned; and

(b) if so, when the work will be taken up?

Sri A. Venkataramayya :—(a) The answer is in the affirmative.

(b) Does not arise.

(a) లేదు.

(b) ఏర్పడదు.

శ్రీ జి. విశ్వనాథరెడ్డి :—ఈ మంచిది పరధరా చర్యలు అమలుకు చేనిబట్టి priority fix చేస్తారు?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :—అక్కడ ఉన్న అవసరముబట్టి, అక్కడివారు కోరిన కోరికనుబట్టి పరిశీలన చేయబడుచుంది.

శ్రీ జి. విశ్వనాథరెడ్డి :—ప్రజలదగ్గరనుండి యీ స్కీము కావాలని ప్రభుత్వానికి అప్లికేషన్స్ వచ్చాయా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :—అక్కడి పంచాయితీనుండి ఇటీవలనే ఒక అప్లికేషన్ వచ్చింది.

శ్రీ జి. విశ్వనాథరెడ్డి :—అక్కడ నూతులలోకూడ మంచిసీరు పడటం లేదు; ఉప్పునీరు పడుతున్నది. అక్కడ మంచినీటి పథకములు అమలు జరప వలసిన అవసరం ఎంతో ఉన్నది గనుక అక్కడ ప్రస్తుతం తొందరగా యీ స్కీము తీసుకొని అమలు జరుపుతారని ఆశించవచ్చునా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :—ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి స్వరలో చేయటానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

INTEGRATION OF ANDHRA AND TELANGANA RELIGIOUS
ENDOWMENTS ACTS.

60—

*792 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya* :—Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state :

at what stage the integration of Andhra and Telangana Religious Endowments Acts stands?

The Minister for Religious and Charitable Endowments (Smt. T. N. Sadalakshmi) :—A draft Bill has been prepared by the Law Department and it is being examined by Government. As soon as it is ready, it will be introduced in the Assembly.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఇప్పటికీ ముగ్గురు మంత్రులు వాగ్దానం చేసి దిగిపోయారండి. ఈ మంత్రిగారైనా యీ వాగ్దానం నిలుపుకొని త్వరలో చేస్తారా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :—చేస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఎన్నాళ్లలోగా తీసుకువస్తారు ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :—సెక్స్ మోన్త్స్ లో వస్తుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—Area Committees ఉండడం మూలంగా గ్రామాలలో తగాదాలు పెరిగిపోతున్నవి అనే complaints ఉన్నవి కనుక area committees ను రద్దు చేసే ఆలోచన ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—బిల్లు next Session లో వస్తుందని ఆమెగారు అంటున్నారు. అంతవరకు wait చేయండి. ఆ details అన్నీ అప్పుడు వస్తాయి. Area Committees జాగాలేదని అందరి అభిప్రాయమైతే తప్పకుండా తీసి వేస్తాము. ఉంచాలనే వ్యామోహం ఏమీలేదు. బిల్లు వచ్చినప్పుడు అన్ని details చర్చించవచ్చు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—గతంలో ఒకసారి area committees రద్దు చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. అలా చెప్పడం మాత్రమే జరిగింది, కాని ఆచరణలో రాలేదు. రద్దు అయిపోయిన వాటిని పునర్నిర్మాణం చేయకుండా వాటిని పూర్తిగా రద్దుచేయడానికి ప్రభుత్వంవారు పూనుకొంటారా ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—ఎప్పుడు ఏమి హామీ ఇచ్చారో తెలియదు. ఇప్పటి ప్రభుత్వం పని మంచిదని తోస్తే అది వస్తుంది. బిల్లు వచ్చినప్పుడు పరిశీలన చేస్తాము.

ADJOURNMENT MOTION

re: COLLECTION OF ARREARS OF TAKAVAI LOANS.

Mr. Speaker :—A notice of Adjournment Motion signed by four hon. members has been given. It is about "the grave situation as a consequence of the inhuman methods employed by revenue officials to collect arrears of Takkavi dues, etc., from the farmers". The notice is signed by two hon. members from Telangana and two hon. members from Andhra.

A similar notice of Adjournment Motion has been given by hon. Sri K. V. Narayana Reddy, Leader of the U. D. F. Party. I would like to hear one hon. member from Telangana and one hon. member from Andhra. I would also like to hear hon. Sri K. V. Narayana Reddy and the hon. Minister for Revenue before I decide whether the motion should be allowed or not. If the hon. members want time till tomorrow, they may take it.

Sri T. Nagi Reddy :—We want time till tomorrow, Sir.

Mr. Speaker :—All right.

Calling attention to matters of
urgent public importance:
re: Retrenchment of workers in the
Construction Circle of Electricity
Department.

20th June, 1962. 151

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE
re : RETRENCHMENT OF WORKERS IN THE CONSTRUCTION
CIRCLE OF ELECTRICITY DEPARTMENT.

Mr. Speaker :—Hon. Sri Vavilala Gopalakrishnayya has given a notice under rule 74, i.e. "Calling attention of the House. It is regarding a matter of public importance, viz., "Mass retrenchment of workers in Construction Circle of the Electricity Department".

On a similar matter, notice of Adjournment Motion has been given by Messrs. Sundarayya, Nagi Reddi and another hon. Member. I will treat this notice as one and the same as 'Calling attention of the House'.

The hon. Minister is not present today in the House. He has requested time till 22nd of June 1962. So, this matter will be taken up on the 22nd of June 1962.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (పుట్లూరు) :— అధ్యక్షా, Adjournment motion అయితే అటువైపు అటువైపు విని మీరు ఒక నిశ్చయం తీసుకొనే దానికి వీలు ఉండేది. Calling attention notice యిచ్చిన తరువాత దానిమీద కొన్ని ప్రశ్నలు వేయడానికి అవకాశం యిచ్చినట్లయితే బాగా ఉంటుంది.

Mr. Speaker :—I do not think I can permit.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెపల్లి) :—తమరు ప్రశ్నలు వేయడానికి అవకాశం యివ్వకపోతే, అసలు సమస్య ఏమిటో మేము సభముందు చెప్పడానికి ముందుగానే అవకాశం యివ్వాలి.

Mr. Speaker :—We shall consider about it later on: But, I do not think I can permit questions on that.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Questions కాదు. వారు జవాబు చెప్పకముందు move చేసేటప్పుడు explain చేయడం convention.

Mr. Speaker :—If it is an urgent matter which requires consideration of the House, we shall consider about it after hearing the hon. Members.

శ్రీ వీ. సుందరయ్య (గన్నవరం) :— Calling attention notices మీద rules లో లేకపోయినా—మన ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలో గత 5 ఏండ్లుగా calling attention notice యిచ్చినవారిలో ఒకరు 5 నిమిషములు ముందు మాట్లాడడం తరువాత ప్రభుత్వం statement చేయడం సాంప్రదాయంగా అవలంబిస్తున్నాము. కీ. శే. కాశేశ్వరరావుగారు Speaker గా ఉన్నప్పుడు యిచ్చిన ruling ప్రకారం ప్రభుత్వంకూడ దానికి ఏమీ అభ్యంతరం పెట్టలేదు. Strictగా rule లో లేకపోయినా ఆ ప్రాక్టీసునే ఈ శాసనసభా కాలంలోకూడ కొనసాగించడానికి ప్రభుత్వం ఒప్పుకొంటుందని మీరు అదేరితిగా చేస్తే బాగా ఉంటుందని మనవి చెబున్నాను.

*The Chief Minister (Sri N. Sanjiva Reddy):—I would suggest that we examine this question, Sir. It is not that you should allow every thing and allow speeches to be made here. You can decide in the Chamber as to which one should be allowed and which one should not be allowed. Otherwise, if there is a chance to make a speech here expecting a reply from Government, your choice will be restricted.

About the procedure, I have no objection if you can ask them to state the position; and the Government would naturally like to say what it stands for.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE.

AMENDMENTS TO THE MADRAS PUBLIC SERVICE COMMISSION REGULATIONS, 1950, AS ADAPTED IN ANDHRA PRADESH.

G.O. Ms. No. 934, G.A. (Services-A), dated 26th July 1961.

Sri N. Sanjiva Reddy:—Sir, I beg to lay on the Table a copy of notification issued with G.O. Ms. No. 934, General Administration (Service-A), dated 26th July 1961 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950 as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

G.O. Ms. No. 1452, G.A. (Services-A), dated 15th November 1961.

Sri N. Sanjiva Reddy:—I beg to lay on the Table a copy of notification issued with G.O. Ms. No. 1452, General Administration (Services-A), dated 15th November 1961 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950 as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

Mr. Speaker:—Papers laid on the Table.

NOTIFICATIONS ISSUED UNDER SECTION 11 (1) OF THE MADRAS MOTOR VEHICLES TAXATION ACT, 1931.

The Minister for Labour and Transport (Sri B. V. Gurusamy):—I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 11 of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Madras Act III of 1931), a copy of the notification issued under section 11 (1) of the said Act, published at page 1279 of Part I of the *Andhra Pradesh Gazette*, dated the 11th June, 1959.

I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 11 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Andhra Area) (Act III of 1931) a copy of the notification issued under section 11 (1) of the said Act, and published at page 129 of Part I of the *Andhra Pradesh Gazette*, dated 12th January 1961.

Mr. Speaker:—Papers laid on the Table.

(శ్రీ వావిలాల గోపాంబప్పయ్య :— Public Service Commission regulations కు అప్పుడప్పుడు amendments, notifications యిస్తున్నారు. ఆ copies Library లో గాని మరెక్కడాగాని available గా లేవు. అదీ, ఉంటేనేగాని ఏ amendment ఎందుకు చేస్తున్నారో అర్థం కావడానికి ఏలులేదు. ఆ regulations యొక్క latest copy అందరికీ అందజేసే ఏర్పాటు తమరు చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:— The hon. Chief Minister is not here, now. You may bring the matter to my notice tomorrow.

GOVERNMENT BILLS THE ANDHRA PRADESH (ANDHRA AREA) DISTRICT MUNICIPALITIES (SECOND AMENDMENT) BILL, 1962.

* (శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మోదుగుల):—అధ్యక్షా, 1964 వ సంవత్సరం వరకు ఇప్పుడు ఉన్నవాళ్ళ కాలపరిమితిని పొడిగించడంకోసం ఈ బిల్లు ఉద్దేశించబడింది. 'మేము ఒక legislation తీసుకు వస్తాము. కాబట్టి ఆ legislation లో 5 ఏళ్ళు పెట్టదలచుకొన్నాము కాబట్టి యిప్పుడున్నవాళ్ళకు 5 ఏళ్ళు లేవుకాబట్టి మామూలుగా జరగవలసిన elections అన్నీ ఆపివేసి వాళ్ళకుకూడ 5 ఏళ్ళు చేస్తాము' అనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ బిల్లు తయారు చేయబడింది. లోగడ పంచాయితీ బోర్డులకు ఈ విధముగనే చేశారు. తెలంగాణాలో పంచాయితీ సభ్యులకు ఈ అవకాశం కలుగజేయడానికి నిన్ననే బిల్లు introduce చేశారు. ఇదంతా ఒక స్క్రీముపైననే వెడుతున్నది. Legislative Assembly Membersకు 5 సంవత్సరాలు ఉన్నదికాబట్టి పంచాయితీ, మునిసిపాలిటీలకుకూడ 5 ఏళ్ళు చేస్తే జాగా ఉంటుంది అని ప్రభుత్వం వారి అభిప్రాయంగా కనబడుతున్నది. సామ్యానికిగాను యీ పద్ధతి తీసుకువస్తున్నారు గాని, అసలు యిది ప్రజాస్వామ్యానికి భంగకరముగా వుంటుందని నా నిశ్చితమైన అభిప్రాయం. అమెరికాలో హౌస్ ఆఫ్ రిప్రజెంటేటివ్స్ కే ఎలక్షన్లు ప్రతి రెండేళ్ళకు పెడుతుంటారు. ఇక్కడ మనం అయిదేళ్ళు చేసుకున్నాం. ఎందుకంటే—ఒక సంవత్సరం నేర్చుకుంటారని, ఒక సంవత్సరం వింటారని, తరువాత కాలం వచ్చే ఎలక్షన్లకు తయారవడానికి వసివస్తాయని యీ విధంగా ఏర్పాటుచేశారు. మొదట్లో అసెంబ్లీకి మూడేళ్ళకాలమే వుండేది. అసలు ఇప్పుడు వారు చేప్పే కారణాలేమిటి? అయిదేళ్ళు ఎందుకు అవసరమో వారు ఆబ్జెక్ట్స్ అండ్ రీజన్స్ లో చెప్పడంలేదు. రాబోయే లెజిస్లేషన్ లో అయిదేళ్ళు పెట్టదలచుకున్నాం కాబట్టి, యిప్పుడు కూడా అయిదేళ్ళు చేస్తాం అనడం ఏమాత్రం న్యాయంగా కనబడడంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. మా వ్యక్తిగతానుభవముమబట్టి మూడేళ్ళ సరిపోతాయనుకుంటున్నాం. మేమూ కొన్నాళ్ళు మునిసిపల్ కౌన్సిల్స్ లో వున్నాం. మెంబర్స్ గా వున్నాం, చైర్మన్ గా వున్నాం. మూడేళ్ళ

బాగా వున్నట్లుగానే కనిపిస్తున్నది. అయితే స్టేట్ మెంట్ లో కొన్ని మునిసిపాలిటీలు తమ జీవితాలను పొడిగించవలసిందిగా రిజల్యూషన్స్ పాస్ చేసినట్లుగా చెప్పారు. దీర్ఘాయుష్షానుభవ అనవలసిందే అయితే ఏ మునిసిపాలిటీలు ఈ తీర్మానాన్ని చేశాయో మాత్రం మంత్రిగారు చెప్పలేదు. ఇప్పుడైతే నా చెబితే బాగుంటుంది. ఏ లాంగ్వేజి (language) లో చేశాయో, పబ్లిక్ ఇంటరెస్ట్ (public interest) దీనివలన ఏవిధంగా సర్వ్ (serve) అవుతుందో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అయితే యిచ్చే చేయడంవలన స్థానిక ప్రజలకు సౌకర్యాలేమీ హెచ్చుకావని మనవిజేస్తున్నాను. గత ఎన్నికలలో అవలంబించిన విధానాలు గమనిస్తే ఈవిషయం మరింత తేటతెల్లమవుతుంది. మూడేళ్లు గనుక వున్నట్లయితే, ప్రజలు తమకు యిష్టం లేకపోయినట్లయితే మూడేళ్ల గదా, ఆ తరువాత అవకాశం ముంటుందని భావించడానికి అవకాశం ఉంది. ఇప్పుడు అయితే చేస్తున్నామంటున్నారు. పోనీ అయితే చేస్తున్నామని బిల్లు తీసుకువచ్చినా బాగుండేది. అప్పుడు అయితే మంచిదా; మూడేళ్లు మంచిదా? అని అనుభవాన్నిబట్టి, ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలనుబట్టి వాదించడానికి అవకాశం వుండేది. కాని, యీవిధంగా బిల్లు తీసుకురాకుండా పొడిగిస్తామని అనడం మాత్రం ఏమాత్రం సమంజసం కాదని మనవిజేస్తున్నాను. అసలు యిప్పుడు యెన్నికలు జరపడంవలన వారికి వచ్చే యిబ్బంది ఏమిటి? ఆ సంగతికూడా స్టేట్ మెంట్ ఆఫ్ ఆబ్జెక్ట్ అండ్ రిజన్స్ లో ఏమీ లేదు. ఇబ్బంది ఏమీ కనిపించడంలేదు. 34 మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరగవలసి వున్నది. ఎందుకు జరపలేదు? ప్రభుత్వానికి నిబ్బంది చాలలేదా? లేక ప్రజలు అడ్డువచ్చారా? ఏమీ తెలియదు. అయితే అయినట్లయితే 1964 నుండి 68 వరకు వుంటాయన్నమాట. ప్రభుత్వ పక్షమునుండి గనుక మునిసిపల్ కౌన్సిల్స్ ఏర్పాటుయితే అవి 67 జనరల్ ఎలక్షన్స్ కు పనికివస్తాయనే ఒక ఉద్దేశం వారి హృదయాంతరాళంలో వున్నది. 'మాకు అటువంటి ఉద్దేశంలేదు, ఎలక్షన్స్ లో సంబంధంలేకుండా మేము యిటువంటి శాసనమును శాసనసభ ముందుకు తీసుకువస్తున్నాం' అంటే మాత్రం దానిని విశ్వసించడం కష్టమని చెబుతున్నాను. ఒక్కొక్కప్పుడు వారికే తెలియకపోవచ్చు. కొంచెం ఆలోచిస్తే మాత్రం యిది తెలుస్తుంది. దీనికి, జనరల్ ఎలక్షన్స్ కు సన్నిహిత సంబంధం ఏర్పాటుచేయడానికి యిటువంటి ప్రతిపాదన వచ్చిందని వారికికూడా తెలుస్తుంది. నా ఆశ్చర్యం అయితే మంచిది కాదని, ఇప్పుడు ఎన్నికలు ఎందుకు ఆపవలసివచ్చింది? పరిపాలనలో ఏమైనా చిక్కులు వస్తాయనా; ప్రజలకు యిబ్బందులేమైనా కలుగుతాయనా? ఆ విషయాలేమీ చెప్పడంలేదు. రాబోయే శాసనంలో అయితే చేస్తాం కాబట్టి యిప్పుడు వున్నవారికి యింకా రెండేళ్లు పొడిగించాలనడం ఏమిన్నీ సమంజసం కాదని నా మనవి.

(శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు యొక్క అవసరం ఏమీ లేదని మాపాయింట్. కారణం తెలియచేస్తాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో మొత్తం 56 కంటే ఎక్కువ మునిసిపాలిటీలు లేవని నా జ్ఞాపకం.

వీటియొక్క సమయం మూడేళ్లు అయిపోయినది. వెంటనే వాటికి ఎన్నికలు జరుపవచ్చును. అయితే ప్రభుత్వం ఒక వాదన తీసుకురావచ్చు. 'పంచాయితీలు, పంచాయితీసమితులు, జిల్లా పరిషత్తులకు అయిదేళ్ల కాలపరిమితిని యీ శాసన సభ యిదివరకు అంగీకరించడం జరిగింది. పార్లమెంటు, శాసన సభల, ఎన్నికల తరువాత, రెండున్నర సంవత్సరాలకు స్థానిక సంస్థలకు ఎన్నికలు జరపవలసి వస్తుంది. ఇలా ప్రతి సంవత్సరం ఎన్నికలు జరుపుకుంటూ వుండే కంటే అయిదేళ్ల కొకసారి జరుపుకుంటే బాగుంటుంది. అన్నింటికీ సంబంధించి ఒకేసారి ప్రజాభిప్రాయాన్ని తెలుసుకుంటే సరిపోతుంది'. అనే వాదనను వారు తీసుకురావచ్చు. ఆ వాదనలో కొంత నిజమున్నదని మేమూ అంగీకరిస్తాం. అయితే యిప్పుడు మూడేళ్లు వున్న వాటికి తిరిగి రెండేళ్లు పొడిగించవలసిన అవసరం ఏమీ లేదు. రేపు తీసుకురాబోయే మునిసిపల్ బిల్లులో నూతనమైన ఎన్నికల విధానమేమైనా సూచించబోతున్నారా; ప్రతిపక్షాలకు యింకా ఎక్కువ అవకాశాలు కల్పించే ఏర్పాట్లు చేయబోతున్నారా; అనే విషయాలు ఆలోచిస్తే అటువంటి సూచనలేమీ కనబడటంలేదు. లేక మునిసిపాలిటీలకు ఎక్కువ అధికారాలు కల్పించబోతున్నారా అంటే అదికూడా కనబడడంలేదు. వైగా యీ రోజున వున్న వాడులే యికముందుకూడా వుండబోతున్నట్లుగా కనబడుతున్నది. 20, 30 మందిని ఎన్నుకోవలసి వచ్చినప్పుడు దామాషా ఓటింగు ప్రకారంగా బహు సంఖ్యాక నియోజక వర్గాలు ఏర్పాటుచేసిగాని, లేక మొత్తం టౌన్ ను ఒకే యూనిట్ గా తీసుకొనిగాని చేస్తామని ప్రభుత్వం చెప్పడంలేదు. అటువంటి ప్రతిపాదనలేమీ వున్నట్లు కనబడడంలేదు. అంతేగాక, నూటికి ఒక శాతంకూడా ప్రతిపక్షాలకు రాకుండా చేయవలయుననే ధోరణిలో సాగించవలయుననుకుంటున్నప్పుడు యిప్పుడు ఎన్నికలు ఎందుకు వాయిదా వేయవలసినస్తున్నదో నాకు అర్థం కావడం లేదు. పోనీ, ఒక సంవత్సరం, రెండు సంవత్సరాలు ఆగితే ఇంతకంటే మంచి బిల్లు, ప్రజాస్వామ సూత్రాలకు అనుగుణంగా ఎన్నికలు జరిపే బిల్లు వస్తుందా అని అనుకుంటే అందుకు ఏమీ ఆస్కారం కనబడడం లేదు. పంచాయితీలలో కూడ సీక్రెట్ బాలెట్ వ్యవస్థి అమలుతోనికి వస్తుందా? అంటే అదికూడ కనబడడంలేదు. మునిసిపాలిటీలకు గ్రామ పంచాయితీలకంటే ప్రధానమైన స్థానముంటుంది. చ్యాపారానికి, విద్యకు అవి కేంద్రాలుగా వుంటాయి. ఇటువంటి మునిసిపాలిటీలలో ప్రభుత్వ వ్యవహార విధానాలు చాలా అవక తవకగా వుంటున్నాయి. తమ పార్టీకి అనుకూలంగాలేని వారు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకోబడితే ఆ మునిసిపాలిటీని సూపర్ సీడ్ చేయడం యీ ప్రభుత్వానికి పాలసీ అయిపోయింది. ఇందుకు అనేక ఉదాహరణలు యివ్వ వచ్చును. నేను కొన్ని ఉదాహరణలు తమ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. భీమవరం మునిసిపాలిటీలో అధ్యక్షునిపై విశ్వాస రాజిత్య తీర్మానం తీసుకురావడం జరిగింది. వెనువెంటనే ఆ సభ్యులతో తిరిగి అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనేట్లు చేయడం సమంజసమైన, ప్రజాభిప్రాయానికి అనుగుణమైన విధానం. కాని యీ ప్రభుత్వం అక్కడ ఏమి చేసింది?

అయితే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఏమి చేసింది? కొత్త ప్రభుత్వమే, పాత ప్రభుత్వ విషయం కాదు సేను చెప్పేది. ఫిబ్రవరిలో ఎన్నికలు అయిపోయాయి. మార్చి 12 వ తేదీన ప్రభుత్వం వచ్చింది. వచ్చిన తరువాత ఒక నెల రోజుల లోపలనే సామాన్యంగా ప్రజాతంత్ర సిద్ధాంతం ప్రకారం జరిగవలసిన ఎన్నికలు జరుపకుండా ఒక మున్సిపాలిటీ అధ్యక్షుని విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం పెట్టి తొలగించినప్పుడు కొత్త అధ్యక్షుని ఎన్నుకోమని చెప్పకుండా అసలు మున్సిపాలిటీనే supersede చేసిపారేశారు. దీనికి కారణం! అక్కడ వున్న కాన్సిలర్లు ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా వున్న చైర్మనుపై విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానం pass చేశారు కాబట్టి ఇది వారు చేసిన ఘోర నేరం. అధికార పార్టీకి, అధికార పార్టీకి గ్రూపుకు చెందినటువంటి అధ్యక్షుని తొలగించడం కంటే మరొక ఘోర నేరం వుండదనే ఉద్దేశంతో దానిని రద్దు చేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత, వెంటనే ఎన్నికలు జరిపారా? లేదు. ఈ చట్టం ప్రకారం యీ మున్సిపాలిటీకి రెండేళ్ల వరకు ఎన్నికలు వుండవు. ఇప్పుడున్న చట్టప్రకారం supersession order ను కూడ ఆ తరువాత 6 నెలలు extend చేయవచ్చు. supersession అయిన మున్సిపాలిటీలన్నిటిలో కూడ యీ రెండేళ్ళూ అధికారులే పరిపాలనా వ్యవహారం సాగించడానికి యీ బిల్లు ఆస్కారం యిస్తోంది. భీమవరం మున్సిపాలిటీ వ్యవహారం యీట్లాగేవుంది. సామర్లకోటలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరపున అధిక సంఖ్యాకులు వచ్చారు. కాబట్టి అక్కడకూడా పేచీపెట్టి supersede చేశారు. రెండేళ్ళవుతుంది. ఇంత వరకు ఎన్నికలు జరుప లేదు. ప్రస్తుతంవున్న చట్టం ప్రకారం 6 నెలలు extend చేస్తారనుకోండి. ఆ తరువాత ఎన్నికలు జరిపి తీరాలి. మూడు ఏండ్లు కాదు, 5 ఏండ్లు అన్న తరువాత supersede చేస్తారా? 2½ సంవత్సరాలు అయిపోయింది కాబట్టి చేయడానికి అధికారం లేదు, Legal గా ఏమి సస్తుందో యిప్పుడు చెప్పడం కష్టం. 6 నెలల తరువాతనో సంవత్సరం తరువాతనో ఎన్నికలు జరిపితే మళ్ళీ 1964 లో ఎన్నికలు జరగాలంటే సంవత్సర సంవత్సరానికి ఎన్నికలే అవుతాయి. సామర్లకోటే కాదు, గుంటూరు విషయంలో కూడ కాల పరిమితి అయిపోయింది. పేచీలు వచ్చాయి. supersede చేశారో ఏమి చేశారో గాని ఎన్నికలు మాత్రం జరపడం లేదు. గుంటూరు నుంచి వచ్చిన సభ్యులు ఆ వివరాలు చెబుతారు. తెనాలిలో యింత వరకు అధ్యక్షులుగా వున్నవారు రాజీనామా చేసినప్పుడు కొత్తగా ఒకరిని వెనువెంటనే అధ్యక్షులుగా చేశారు. పాత అధ్యక్షులు మంత్రి అయిపోయారు. దానిని కూడ ఎందుకు supersede చేయలేదో నాకు అర్థం కావడం లేదు. విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానం లేకుండా, ఎన్నికలలో గెలవబట్టి చేయలేదేమో! ఆ రికార్డు సరిగా లేవని పేపర్లలో వార్తలు రావడం జరిగింది. అధికార పార్టీకి, ఆ పార్టీ వర్గానికి చెందిన వారు మున్సిపాలిటీలలో వుంటే వాటిని బ్రతుకనీయడం, లేని పక్షంలో రద్దు చేయడం అనేది ప్రభుత్వం ఒక సాంప్రదాయంగా పెట్టుకొన్నట్లున్నది. అటువంటప్పుడు మరొక రెండేళ్లు పొడిగించాలనే దానికి మేము అంగీకరించడానికి ఏ మాత్రం

కూడ తయారుగాలేము. వాటికి వెనువెంటనే ఎన్నికలు జరపాలనేది మా సూచన. మూడు ఏండ్లు అయిపోయిన మున్సిపాలిటీలకు — super session లో వున్నానరే ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు order withdraw చేసి — ఎన్నికలు జరిపించడానికి హక్కు వున్నది. Notification యిచ్చి మూడు నెలలలోపల ఎన్నికలు జరుపవచ్చు. అవి 1964 జూలై వరకు పని చేస్తాయి. కొద్దిగా ఎన్నికలు జరుపుకోవచ్చు. పంచాయితీలకు, సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు అన్నింటికీ 5 ఏండ్ల కాలం పెట్టి అన్నింటికీ కొంచెం తేడాతో ఎన్నికలు జరపాలనుకొంటున్నారు. 1964 జూలై తరువాత మున్సిపాలిటీలకు, పంచాయితీలకు అన్నింటికీ కూడ 5 ఏండ్లు వస్తుంది. దీనికి అంగీకరించినట్లయితే రెండవ క్లాజ్ లో it shall be deemed to have come into force on the first day of July 1959 అనేది కాకుండా it shall come into force from 1st July 1964 అని మీ special permission తో యిస్తున్నాము. మీరు special permission యివ్వాలనికూడ కోరుతున్నాము. వారు చెప్పిన సూత్రం మున్సిపాలిటీలకు 5 ఏండ్లు కాకుండా 5 ఏండ్లు వుండాలనేదానితో మేము ఏకీభవిస్తున్నాము. Integrated Act లో తెస్తే అవి వస్తుంది. 1964 నుంచి పంచాయితీలు, పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు వీటన్నింటికీ general elections అయినాక 2½ సంవత్సరాలలో ఒకే పర్యాయం ఎన్నికలు జరపాలనేదానికి అనుకూలంగా వుంటుంది. ఈనాడు ఎన్ని అవకతవకలున్నా అధికార గ్రూపుకు సంబంధించిన వాటినిపుంచి మిగతా వాటికి supersession అన్నారు. ఎన్నికలు జరిపితే ప్రజాతంత్రానికి అనుగుణంగా పనిచేస్తాయి. ఈ రెండేళ్ళు పని చేయడానికి అవకాశం వుంది. అందువల్ల ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. గత సమావేశంలో విజయవాడ మున్సిపాలిటీకి మార్చి నెలలో ఎన్నికలు జరపడానికి ఆర్డినెన్సు టీనుకురావడం, బిల్లు చర్చకు వచ్చినప్పుడు సూపర్ సిషన్ చేసే అధికారం మొదటి బిల్లులో వున్నంత విశృంఖలంగా వుండకూడదు. ఇప్పుడున్నది చాల విస్తృతంగా వున్నది, అని సభ్యులు చెప్పడం, ఏమైనానరే, విజయవాడలో ఎన్నికలు జరపలేక పోయాము కాబట్టి 5 నెలలు extend చేసి ఆ కాలంలోపల (సెప్టెంబరు నెలలోపల) ఎన్నికలు జరుపుతామని చెప్పడం జరిగింది. చట్టంకూడ చేశారు. ఎన్నికలు జరిపితే, అన్ని మున్సిపాలిటీలతోపాటు విజయవాడ మున్సిపాలిటీకూడ 1964 జూలై లో ఎన్నికలు జరపాలి. ఒక సంవత్సరం తొమ్మిది నెలలుమాత్రమే ఎన్నుకోబడిన విజయవాడ మున్సిపాలిటీ వుంటుంది. ప్రభుత్వం దీనికి అంగీకరించింది. 2½ లక్షల జనాభా వున్న విజయవాడ మున్సిపాలిటీకే క్రొత్తగా ఎన్నికలు జరిగితే, మళ్ళీ 20 మాసాలలో ఎన్నికలు జరపడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తే — అదే యీ బిల్లు ఉద్దేశం అయితే మిగిలిన మున్సిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరపడానికి ప్రభుత్వానికి ఏ విధంగా అభ్యంతరం వుంటుందో నాకు అర్థంకావడం లేదు. ఆగస్టులోనో, సెప్టెంబరులోనో విజయవాడ మున్సిపాలిటీకి ఎన్నికలు జరిపిన తరువాత 5 ఏండ్లు కొనసాగిస్తారా? అది ప్రభుత్వాభిప్రాయం కాదనుకొంటాను. 5 ఏండ్లు కొనసాగిస్తే యీ బిల్లు ఉద్దేశమే పోతోంది. అన్ని స్థానిక

సంస్థలకు General elections అయిన తరువాత 2½ సంవత్సరాలలో ఒకే వర్షాయం ఎన్నికలు జరుపుటకు బిల్లు తెస్తామంటూ అది విజయవాడ మున్సిపాలిటీకి మాత్రం వర్తించదు అంటే యీ సూత్రాన్నే అన్నింటికీ వర్తింప చేయవచ్చు. అప్పుడు యీ బిల్లు అనవసరం. అన్ని స్థానిక సంస్థలకు ఒకే వర్షాయం ఎన్నికలు జరపాలనే ప్రధానోద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికున్నది. ఇప్పుడున్న మున్సిపాలిటీలకు వెంటనే ఎన్నికలు జరిపి రెండు ఏండ్లు పని చేసిన తరువాత క్రొత్తచట్టం ప్రకారం 1964 జూలైలో ఎన్నికలు జరుపవచ్చు. కాని యిప్పుడున్న వాటికి రెండేళ్ళు పొడిగించడం చాల పొరపాటైన విధానం. ఇప్పుడున్న అవకతవకలతోనే కొనసాగించడం న్యాయంకాదు. విజయవాడ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి, శాసనసభ దృష్టికి, ప్రజల దృష్టికి తీసుకురావలసి వుంటుంది. ఇప్పుడు జూన్ నెలలో వుంటున్నాము. ఆగస్టు, సెప్టెంబరు 7 వ తారీఖునకు reconstitution అనేది జరుగుతుంది. మాకు వచ్చిన ఇన్ ఫర్మేషన్ ఏమిటంటే— అందుకు ఆధారం లేకపోవచ్చును; ఆధారంవున్నా రుజువుచేయ లేకపోవచ్చును— విజయవాడ మునిసిపాలిటీని సూపర్ సిడ్ చేయకముందు అక్కడ వార్డులను సమాన జనాభాకు సమాన వార్డులు అనేపద్ధతిలో విభజించారు. అంతకు ముందు పద్ధతిలో అధికార పార్టీ తక్కువ జనాభావుంటే గెలిచే వార్డులు కొన్ని, ప్రతి పక్షంవారు గెలిచే వార్డులలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు వుండేట్లు కొన్ని వార్డులను విభజించడం వల్ల అధికార పార్టీ ఎక్కువ స్థానాలు పొందడానికి అవకాశం కలిగింది. సమాన జనాభాకు సమాన ప్రాతినిధ్యం అనే సూత్రంమీద వార్డువిభజన జరుగవలసి ఉంది. ఇదివరకు విజయవాడలో స్పెషల్ ఆఫీసరుగాను కమిషనర్ గాను పనిచేసిన గుర్వారెడ్డి గారిని అక్కడకు మరల వార్డువిభజనకు పంపారు. ప్రభుత్వం తమ అధికారం ఉపయోగించుకుని ప్రజా తంత్రాన్ని త్రోసి పారేసి వార్డుల విభజన తమకు అనుకూలంగా చేసుకోవడానికి తయారవుతోంది అనేది రుజువు అవుతోంది. గాలికబుల్లే తప్ప గుర్వారెడ్డి గారిని అందుకు అక్కడకు పంపలేదు; పునర్విభజన జరగడంలేదు; సమాన జనాభాకు సమాన ప్రాతినిధ్యం అనే పద్ధతిలోనే ఉంటుంది అంటే మంత్రిగారు స్పష్టం చేయాలని కోరుతున్నాను. గుర్వారెడ్డి గారు ఇదివరకు అట్లాచేసారు కాబట్టి మరల వారిని అక్కడకు పంపుతున్నారంటే అట్లా జరుగుతుందని ప్రతిపక్షాలు భయపడుతున్నారు. ఇన్నిరకాలుగా జరుగుతున్నపుడు ప్రభుత్వం వాటియొక్క జీవితం మరొక రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించడం ఏమాత్రం సమర్థనీయంకాదు. వాటికి తప్పకుండా వెనువెంటనే ఎన్నికలు జరపాలి. మరల అన్నింటితో పాటు 1964 తో చేయండి. తెలంగాణా ప్రాంతం లోని అవున్ కమిటీలకు అన్నింటికీ ఆక్టోబరులో చేసామని చెన్నారెడ్డి గారు ఇదివరలో చెప్పారు; మొన్నకూడా చెప్పారు. ఆక్టోబరులో ఎన్నికలు జరిపిన తరువాత 1964 జూలైలో ఎన్నికలు జరుగుతాయని చెప్పారు. అంటే, ఒకసారి ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత మరల 20 మాసాలలోనే అవున్ కమిటీలకు ఎన్నికలు జరిపించడానికి ఇబ్బంది, నష్టంలేకపోతే ఆంధ్రప్రాంతం విషయంలో మూడు వేరవత్సరాలు అయిన వెనువెంటనే ఎన్నికలు జరిపించి మరొక 20 మాసాలకో

రెండు సంవత్సరాలకో తిరిగి ఎన్నికలు పెట్టి అయిదు సంవత్సరాల పరిమితి పుంతు ఆ ప్రకారం చేయడానికి ఎవరికి ఎటువంటి అభ్యంతరం ఉండకూడదు. అంతేకాని, ఏదో మెజార్టీ ఉందికదా అనే ఉద్దేశంతో ఇప్పుడున్న వాటినే అయిదు సంవత్సరాలకు పొడిగించాలనడం ప్రజాతంత్రం కాదు. కొన్ని స్థానిక సంస్థలను సక్రమంగా నిర్వహించే పద్ధతీకాదు. మంత్రిగారు పునరాలోచించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

(Sri K. Punniiah in the Chair)

శ్రీ టి. పోతరాజు (విజయవాడ-నార్త్):—అధ్యక్షా, డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల చట్టానికి ఈ సవరణ తీసుకురాబడింది. ఈ విషయమై ప్రతిపక్ష నాయకులు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలతో ఏకీభవిస్తూ కొన్ని విషయాలు మాత్రం House ముందు పెడతాను. ఇంత తొందరలో ఇలాంటి అమెండుమెంట్స్ తీసుకురావలసిన అవసరం లేదేమో అనిపిస్తుంది. మూలచట్టం వరాయి ప్రభుత్వపాలనలో వారి అవసరాలకు ఏర్పడినదనే విషయం మరచిపోకూడదని నా అభిప్రాయం. వరాయి ప్రభుత్వం పరిపాలన సాగిస్తున్న రోజులలో 1928 లో ప్రజల కళ్లనీళ్లు తుడవడానికి నామ మాత్రంగా స్వపరిపాలన అనేది పెట్టి వాటికి ఏమాత్రం అధికారాలు ఇవ్వకుండా 'డిసుబోక రాయ్లు' కబుర్లు చెప్పే కేంద్రములుగా, అడ్డయిజరీ జాడిస్ గా ఈ కౌన్సిల్స్ ఏర్పాటు చేసారనేది తెలిసినదే. స్వతంత్రం వచ్చి 15 సంవత్సరాలైనది. అధికార పార్టీ ఇన్నాళ్లుగా మునిసిపాలిటీల చట్టాన్ని ప్రోగ్రెసివ్ గా మార్పుచేస్తామని పదేపదే వాగ్దానాలు చేస్తూవచ్చారు. 15 సంవత్సరాలు గడచినా, మునిసిపల్ కౌన్సిల్స్ పదేపదే తీర్మానాలుచేస్తున్నా, చైర్మన్లు సమాఖ్య ఇంకా అభ్యుదయకరమైన చట్టాన్ని తీసుకు రావాలని చెప్పినా, ఇంతవరకు ప్రభుత్వం అటువంటి ఆలోచన చేయకపోవడం విచారకరమైన విషయం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఎదో integrated Act వస్తుందని అంతవరకు ఈ కాలపరిమితిని మూడు సంవత్సరాల నుంచి ఐదు సంవత్సరాల వరకు పొడిగిస్తామని అంటున్నారు. అందువల్ల వచ్చేలాభం ఏమీ ఉండదు. Integrated Bill ను చూచాను. తెలంగాణా, మద్రాసు చట్టాలను రెండింటినీ గుదిగుచ్చి తయారు చేసిన చట్టం అది. అంతే తప్ప ప్రత్యేకమైన అధికారాలు ప్రజా ప్రతినిధులతో కూడిన కౌన్సిల్స్ కు ఇచ్చిన దేమీలేదు. మూడు సంవత్సరాలు బదులు అయిదు సంవత్సరాలు కాలపరిమితి ఉంటుంది. పాలు ఇవ్వని ఆవు మూడు సంవత్సరాలుంటే నేమి, ఐదు సంవత్సరాలుంటే నేమి— తిండి దండుగ తప్ప, పాలులేని కవున్నిల్లు అయిదు సంవత్సరాలు కబుర్లు చెబితే ఏమిలాభం? 1964 నుంచి సమగ్రమైన చట్టం వస్తుంది కాబట్టి అప్పుడు term అయిదు సంవత్సరాలుంటుంది. కాబట్టి ఇప్పుడు ఈ చట్టం తెస్తున్నాం అంటున్నారు. దాదాపు పుష్కరం క్రితం అనుకుంటాను రత్న సభాపతి కమేటీ ఒకదానిని ఏర్పాటు చేసారు. వారి రిపోర్టు చాలా progressive గా వుందని చాలాసార్లు చెప్పబడింది. ఆ రిపోర్టు అట్లాగే వుంది. పుష్కరం తక్కువ కాలేదు. దానిని ప్రభుత్వం పరిశీలించిందో లేదో తెలియదు. దానిని అట్లే ఉంచి ఎదో integrated Bill తెస్తామనడం విచారకరమైన విషయం. స్థానిక స్వపరిపాలన విషయంలో ప్రభుత్వం ఎంత undemocratic

ఆలోచిస్తుందో ఉదాహరణగా చెబుతున్నాను. అందువల్ల రత్నసభాపతి కమిటీ రిపోర్ట్ జేసికొని తీసుకోవాలి. అది చాలాకాలం శ్రమచేసిన మీదట యిచ్చిన విలువైన comprehensive report. కాబట్టి మరల వేరే కమిటీని వేయవలసిన అవసరం లేదు. కాలక్షేపం చేయవలసిన అవసరం లేదు. Next budget session లోగా వ్యవధి తీసుకొని ఒక సరియైన మునిసిపలు చట్టం ఇప్పుడున్న చట్టం స్థానంలో తీసుకొని రావాలి. అదివస్తేనే మునిసిపలు కవున్నిల్లు సరియైన అధికారంతో పనిచేసే అవకాశాలు కలుగుతాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు కవున్నిల్లు పరిస్థితి ఎట్లా ఉంది. ఒక పంపు వేసే శక్తి కూడా లేదు. Public fountain వేయాలంటే కూడా మ్యునిసిపలు కవున్నిల్లుకు అధికారం లేదు. మ్యునిసిపలు కవున్నిల్లుకు ఏదో అధికారాలుంటాయని, పనిచేస్తారని ప్రజలు పీక్కుతంటారు. కవున్నిల్లు సమావేశాలలో కవున్నిల్లు కూర్చుంటాడు. ఏమిచేసేప్పటికీ ప్రభుత్వ ఆమోదం లేకుండా పంపు వేయడానికి గాని కాలువ వేయడానికిగాని ఏరకమైన minimum amenities కలిగించే అవకాశాలు కూడా లేకుండా ఉందని గుర్తిస్తే ఎంత విచారకరమైన పరిస్థితులలో ఈ కాన్సిల్లు పని చేస్తున్నాయో అర్థమవుతుంది. ఇప్పటికైనా సరే చాలా విశాల భావంతో మత్రివర్గం పనిచేస్తున్నదని అంటున్నారు కాబట్టి మచ్చగా ఉన్న స్థానిక స్వపరిపాలనా విధానాన్ని radical గా మార్పు చేయడానికి కృషిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. అధికార వికేంద్రీకరణ చేయాలని పాలక వర్గ పార్టీ, గాంధీగారి శిష్యులుగా పదేపదే ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఆచరణలోకి వచ్చినప్పుడు వికేంద్రీకరణ లేకపోగా కేంద్రీకరణ ఎక్కువగా జరిగిపోతుందని అని విస్తుంది. ఒకచేత నామమాత్రముగా నుంటే వాటిగొంతు ఎలానులమాలని ప్రయత్నించేస్తూ ఉంటారు. ఇది ఎంత కాలం సాగుతుంది? ప్రజలు ఎంత కాలం ఓపిక పట్టగలరు? శ్రీ సుందరయ్యగారు చాల ఉదాహరణలు చెప్పారు. బెజవాడ మునిసిపాలిటీ అనుభవం ఉంది. దానిని చాల అక్రమంగా supersede చేశారు. అక్కడ కమూనిష్టులు ఎక్కువగా వచ్చారు. వారితో కాంగ్రెసు లోని ప్రోగ్రెసివ్ మిత్రులు కలిసి, అధికారం కాంగ్రెసువారి చేతులలోకి వెళ్ళకుండా కవున్నిల్లును దక్కించుకున్నారు. వారి మీద పనికి మాలిన charges అంతకుముందు కాంగ్రెసు కవున్నిల్లులో ఉన్నప్పుడు చేసిన కొన్ని లోపాలను వారి నెత్తిన మోపుతూ ఆ కవున్నిల్లును supersede చేయడం జరిగింది. 2½ సంవత్సరాలు ఎన్నికలు జరపకుండా వాయిదా వేస్తూ గత సమావేశంలో జరుపుతామన్నారు. అంతవరకు సంతోషం. మాతోపాటు 34 మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరగలేదు. జూలై మొదటి తేదీకి యింకా పది రోజులే వ్యవధి ఉంది. ప్రభుత్వం ఎందుకు కుంభకర్ణని ద్రవీయిందో అర్థం కావడం లేదు. ఓకల్లాను ప్రకారం నడుస్తున్నదేమో. పాలక పార్టీయొక్క స్వాధీనాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని వ్యవహరిస్తోందేమోననిసంకోచించవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. వెంటనే ఎన్నికలు జరగాలి. ఉన్న మ్యునిసిపాలిటీలలో ముప్పాతిక భాగం మ్యునిసిపాలిటీలను సూపర్ సిడ్ చేసి పొడిగించడం ప్రజాస్వామ్యానికి వ్యతిరేక వైఖరి అని వేరే చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. బెజవాడకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారిని కలుసు

కున్నాను. ఎన్నికల కేదీ నిర్ణయించబడినది. Redivision of Wards మంత్రిగారికి మాత్రం పూర్తిగా సమాచారం తెలియనట్లుగా చెప్పారు. జరుగవచ్చు నన్నారు కాని సమాచారం మాత్రం పూర్తిగా తెలియదన్నారు. కాని విచారిస్తే అర్థమవుతున్నదేమంటే వారు చెప్పినరోజు రాత్రి, క్రితం రోజున Deputy Director for Municipal Administration బెజవాడ ప్రయాణం కట్టినట్లు, redivision of wards గురించి తుది నిర్ణయం చేయడానికి స్పెషల్ ఆఫీసరుతో సంప్రదింపులు సాగిస్తున్నట్లు తెలిసినది. అజిత్ సింగుగారు మార్చివేయబడ్డారు. వారి స్థానంలో యింకొక ఆయన స్పెషల్ ఆఫీసరుగా నియమింపబడ్డారు. ఇది ఎందుకు జరిగిందోనని జనానికే చాల అనుమానంగా ఉంది. మూడు లక్షలు జనాభా ఉంది. ఎన్నికలు రెండుమూడు మాసాలలో రాబోతున్నాయంటే సమర్థతైన ఆఫీసరును ఎందుకు మార్చవలసి వచ్చింది, Redivision of wards లో ఏదో సుంభకోణం జరుగబోతున్నది, ఏవిధముగానైనా సరే వంకర టింకర మార్గాన్ని ప్రభుత్వ పక్షాన్ని కాన్సిలులోనికి తీసుకురావాలి, democratic గానా undemocratic గానా అనేది అవసరం, బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీ అధికారం మా చేతులలో ఉండాలనే ప్రభుత్వ పాలకపక్షం వ్యవహరిస్తోందని ప్రజలలో అనుమానం ఉంది. ఆవిధముగా అనుమానపడడానికి నాకుకూడా బలమైన కారణాలు కనిపిస్తున్నాయి. బెజవాడలో ఉన్న కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకులు బహిరంగంగా “ఈ దఫా కాన్సిలు ప్రతిపక్షం చేతులలోకి పోదు, కాంగ్రెసు పార్టీ రాకుండా వుండదు. తప్పకుండా స్పెషల్ ఆఫీసరు మారుతాడు. అనుకూలమైన స్పెషల్ ఆఫీసరు వస్తాడు, 1952 basis మీద వార్డుల పునర్విభజన చేయించితిరుతాం” అని చెబుతున్నారు. 1952 లో వార్డుల విభజన మంత్రిగారు పరిశీలిస్తే చాల విచారిస్తారు. వివరాలు చెబితే ఇక్కడున్న సభ్యులు, ప్రేక్షకులు నవ్వుతారు. వార్డులకు territorial integrity లేదు. సందులు గాని, రోడ్లుగాని హద్దులేదు. 17 వ వార్డు ఉంది. మధ్య బందరు కాలువ ప్రవహిస్తోంది. హనుమానుపేటలోని ఒకముక్క భాస్కరరావు పేటలోని ఒకముక్క రెండూ కలిపి ఒక వార్డు అన్నారు. ఇది ఎంత బేబబబైన విషయమో వేరే చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కొన్ని వార్డుల్లో పేలకొలిది జనాభా ఉన్నది. కుదించి తమకు అనుకూలంగా ఉండేటట్లు విభజించారు. మనం ప్రజాతంత్ర యుగంలో ఉన్నాం. కాంగ్రెసువారు చెప్పిన ప్రజాస్వామ్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిశీలన చేయవలసి ఉంటుంది. ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పిన విషయాన్ని మరల emphasis పెట్టి చెబుతున్నాను—పునర్విభజన చేయవలసిన అవసరం వాస్తవంగా లేదు. జాగ్రత్తగా నిష్పక్షపాతంగా పరిశీలన చేస్తే అభ్యంతరం లేదు. ఏ వద్దతిమీద చేయాలంటే బెజవాడలో దాదాపు 3 లక్షల జనాభా వుంది, 30 వార్డులున్నాయి. జనాభాను విభజించి ఒక్కొక్క వార్డుకు 10 వేల ప్రజలున్నట్లు ఏర్పరచవచ్చు. రోడ్లు, సందులు స్పష్టమైన హద్దులు ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు 500 పాచ్చు తగ్గులు రావచ్చు. వేయి అటూఇటూ కావచ్చు. గీటు గీసినట్లు 10 వేలు అని వంకర టింకరగా గీత గీయాలని మా ఉద్దేశ్యం కాదు. మామూలు ప్రజాస్వామ్య వద్దతులలో సులువగా యీ వారు యిది అని అరం చేసుకోడానికి వీలుగా, యిది:

కృత్రిమ విభజన కాదు సహజంగా జరిగినటువంటిదని అభిప్రాయం కలిగే రీతిగా 500 లేక 400 అటూ యిటూ వున్నా ఆ ప్రాతిపదికపైన పునర్విభజన చేస్తే అభ్యంతరం లేదు. ఎవరు గెలిచినప్పటికీ ఆశ్చర్యచలన అవసరం ఉండదు. అందువల్లనే మంత్రిగారిని అడిగాను. బెజవాడ పట్టణంలో బలమైన మొదటిస్థానంలో ఉన్న పార్టీ కమ్యూనిస్టుపార్టీ అని అంతా ఆమోదించవలసి ఉంటుంది. రెండవదిగానే కాంగ్రెసుపార్టీ ఉంటుందని చెప్పవలసి ఉంటుంది. రాష్ట్రంలో ప్రతిపక్ష పార్టీగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ వుంది. బెజవాడలో తొలి పార్టీగా ఉన్న కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రతినిధులతో సంప్రదించకుండా ఎవరికీ తెలియకుండా చీకటిలో కూర్చుని వార్డుల విభజన చేయదలచుకుంటే అది ఆందోళనకు దారి తీస్తుంది. తాత్కాలికంగా మున్సిసిపలు కౌన్సిలు వారి చేతులలోకి రావచ్చు. కాని సుదీర్ఘ భవిష్యత్తులో అధికారపక్షానికి మచ్చగా తయారయి నీరస పడిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి నైతిక అండ చిన్నం ఎత్తుకూడా దక్కదని చెప్పాలి. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రజలలో అనుమానాలను, భేదాభిప్రాయాలను రానివ్వకుండా సాఫీ అయిన మార్గాలను అనుసరించి జనాభా ప్రాతిపదికమీద వార్డుల పునర్విభజన చేస్తారని ఆశిస్తూ నేను యిచ్చిన సవరణమీద తరువాత మాటలాడడానికి అవకాశం వస్తుంది కాబట్టి ప్రస్తుతం శలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ యస్. వెంకటరావు(పొన్నూరు):- ఈ సవరణ చట్టం తీసుకురావడంలో ఉద్దేశ్యం రాష్ట్రం అంతటా ఏకీకృతమైన చట్టాన్ని తీసుకురావాలని; అందువలన యీ బిల్లు వచ్చి శాసనం అయ్యేలోపల మరల ఎన్నికలు జరపడం అవసరము లేదనే ఉద్దేశ్యంతో యీ చట్టం తీసుకురాబడినది. దాదాపు మనం మదరాసులో ఉన్నప్పుడు తరువాత ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోకూడా మునిసిపాలిటీ చట్టాన్ని సవరించాలని, సవరించడమేకాదు పూర్తిగా రద్దు చేయాలని కోరినాము. జిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టంచూస్తే అధికారాలన్ని కేంద్రీకృతం అయిఉన్నాయనడంలో సందేహం లేదు. అధికార వికేంద్రీకరణ పెట్టబోతున్నామని చెబుతున్నాం. కేంద్రీకృతమైన చట్టాన్ని రద్దుచేసి నూతనమైన చట్టాన్ని రూపొందించాలని లోగడ మదరాసులో రత్నసభాపతి కమిటీని వేశారు. రత్నసభాపతి కమిటీవచ్చి కొంతకాలమైన తరువాత రాజగోపాలాచారి ప్రభుత్వం వచ్చింది. స్థానిక సంస్థల పరిపాలన చేస్తున్న ప్రతి మంత్రి మార్పులు తీసుకొని వస్తామని అనడము తీసుకొని రాజగోపాలం జరుగుతోంది. ఇందులో రెండు కారణాలు చెప్పబడ్డాయి. (1) 5 సంవత్సరాలకు municipalities యొక్క term పొడిగించబడినది. కాబట్టి ఇప్పుడున్న కౌన్సిల్స్ యొక్క term 5 సంవత్సరాలకు పొడిగించడము జాగుంటుందనే సూచన వుంది. అది ప్రజాస్వామికమైన వద్దతి కాదని అనుకొంటాను. 1959 లో 3 సంవత్సరాల ప్రాతిపదికమీద ఎన్నికలు జరిగినవి. అవసరమైన పరిస్థితులలో తప్ప ఇతరత్రా కాలాన్ని పొడిగించడం మంచిదికాదని నేను అనుకొంటాను. ఒక సంవత్సరమో, రిమానాలో టైము తీసుకొని నూతన చట్టాన్ని తీసుకొని రావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడున్న చట్టములో చాలలోపాలున్నవి. చాటిని సవరిస్తూ

కొత్త చట్టాన్ని ఎంత తక్కువ కాల వ్యవధిలో తీసుకురావడానికి ప్రియంటుందో అంత తక్కువ కాలములోను తీసుకురావడానికి ప్రయత్నము చేయాలని కోరుతూ తెలిపు నీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. హనుమయ్య (గుంటూరు-2):— అధ్యక్షా, మూడు ఈ చట్టము తీసు కొని రావడము చాల సంతోషించకలసిన విషయము. మా నిఃపానికిలకు ఎన్నికలు వెంటనే జరిపి మరల 2 సంవత్సరాలలో రివ్యూ చేసి 5 సంవత్సరాల ప్లైము అనుబులో పెడితే బాగుంటుందని కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు. ఈ పారి గెలిచే కాన్సిల్లు అన్నీ 5 సంవత్సరాల కాలముపాటు వుంటాయనే అభిప్రాయం— ఇంతకు ముందు జరిగిన ఎన్నికలకు పూర్వమే— ప్రజలలో వున్నది. ముద్రాసుకోను, రూపాయిలలోను ఈ subject మీద చర్చ అనిష్టాలో చాలాపట్ల వచ్చినది. 5 సంవత్సరాలకు క్లియర్ చేయగోతోందని ప్రజలకు ముందే తెలుసు. కొంతమంది సభ్యులు ward division గురించి చెప్పారు. ఒక చోట 1000, 2 వేలు, ఇంకొక చోట 5 వేలు, 6 వేలు ఓటర్లు వుంటున్నారని చెప్పారు. 10, 12 సంవత్సరాల నుంచి నేను చూస్తున్నాను. మునిసిపాలిటీలలో ఒక్కొక్క పరియోలో ఇట్లు చాలా పరిచగాను, దూరముగాను వుంటాయి. అటువంటి ప్రాంతాలలో తక్కువ మంది ఓటర్లు వుండక తప్పదు. కొన్ని ప్రాంతాలలో చాల దగ్గర దగ్గరగా ఇట్లు వుంటాయి. అక్కడ thick population వుంటుంది. ఇక్కడ వ్యతిరేక పక్షముగా వున్నవారే అక్కడ మునిసిపాలిటీలలోకూడ స్యూటిరేక పక్షముగా వుంటారు. ఉదాహరణకు 32 వార్డువున్నవి అనుకోండి. Road repairs కు 2 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారనుకోండి. 32 వార్డులకు సమానంగా పంచిపెట్టమంటారు. అటువంటివప్పుడు పెద్ద పరియోలో వున్నవారికి 2 వేలు వస్తుంది. చిన్న పరియోలో వున్నవారికి 2 వేలు వస్తుంది. అటువంటి పరిస్థితులలో పెద్ద పరియోలో పనులు జరగడానికి అవకాశము తక్కువగా వుంటుంది. కాబట్టి కొన్ని population తో wards చేయక తప్పదు. పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు ఇక్కడ చట్టాలు pass చేస్తున్న మనము 5 సంవత్సరాల term ను అనుభవిస్తూ మునిసిపాలిటీలను 3 సంవత్సరాలలో రద్దు చేస్తే బాగుంటుందనడము న్యాయము కాదని మనవి చేస్తున్నాను. 3 సంవత్సరాల కాలపరిమితి చాలదు. అసలు పరిస్థితులు తెలుసు కొనేదానికి ఒక సంవత్సరము పడుతుంది. పరిస్థితులు తెలుసుకొని ఒక సంవత్సరం పనిచేసేటప్పటికి మరల ఎలక్షన్సుకొరకు ఏదో సృష్టించుకొనడానికి మిగిలిన టైము సరిపోతుంది. ఎక్కువ పని చేయడానికి అవకాశము వుండదు కాబట్టి 5 సంవత్సరాల కాలపరిమితి వుంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ ఈ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, ఈ సవరణ బిల్లు “ఎల్లుండి మానాన్న కొడతాడు కనుక ఇప్పుడే పడుస్తాను” అన్నట్లుగా వుంది. ఎప్పుడో బిల్లు వస్తుందట. దానిలో 5 సంవత్సరాలు చేస్తారట. అందువల్ల elections తీసుకొంటా ఇప్పుడే పడవమంటారు. Democracy ఎటూపోతుందని మనకు తెలుసు.

ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వము వికేంద్రీకరణ పేరుతో సర్వకేంద్రీకరణ ప్రారంభించి వికృతీకరణకు రూపము చాలుస్తోంది. 5 సంవత్సరాల కాలపరిమితి లేకపోతే ఎట్లా? వచ్చినరోజునే అయిపోతే ఎట్లా అని హనుమయ్యగారు చెప్పారు. 10, 15 సంవత్సరాలుంటే పరిస్థితులన్నీ తెలుసుకొని పూర్తి చేసుకొనడానికి అవకాశము వుంటుందికదా. అలా చేస్తే మరి మంచిది అని అనుకొంటాను. సామర్ల కోట మునిసిపాలిటీని ఎందుకు రద్దు చేశారు అంటే చాలమంచి కారణము చెప్పారు. ఆకారణము అన్నింటికీ apply చేయమని వారికి చెప్పుతున్నాను.

Opposition వారు పిటిషన్ పెట్టారు కాబట్టి రద్దు చేశామని అన్నారు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని తొలగించవలసినదని రాష్ట్రపతికి మేము పిటిషన్ పెట్టుకొంటే తొలగిస్తారా? అది జరిగేట్లు లేదు. మీరు చేసిన తప్పులను రోజూ చెప్పుతూనే వున్నాము. “మేము తప్పులు చేయడానికి అధికారము వుంది. మాకు మెజారిటీ వుంది” అని అంటున్నారు. ఈ మెజారిటీ సామర్లకోట విషయములో పనిచేసారా? అక్కడకు వచ్చేటప్పటికి వారి చేతుల్లో అధికారము వుందని దానిని రద్దు చేయడము జరిగింది. మైనారిటీలో మావాళ్లు వుంటే తీసేస్తాం, మెజారిటీలో వుంటే కూర్చుంటాం అనే ధోరణి ఏమి డెమోక్రసీయో అర్థం కావటంలేదు. దీనికి సంబంధించి అనేక రిపోర్టులు వచ్చాయి. జగన్మోహనరావుగారిని ‘స్పెషల్ ఆఫీసర్’గా వేసి రిపోర్టును తయారుచేయవలసిందని చెప్పారు. వారు రిపోర్టు తయారుచేశారు. గవర్నరు మెంటు డబ్బు ఖర్చుచేసి ఆ రిపోర్టును అచ్చువేయించింది. దానిని ఇంప్లిమెంట్ చేయకపోవటంవల్ల ఎవరూ చదవలేదు. మంత్రికో మహాసభ అన్న మాదిరిగా రిపోర్టులు కూడా వస్తున్నాయి. అందువల్ల 5 సంవత్సరాలని ఇది తీసుకురావటం న్యాయంగా లేదని మనవిచేస్తున్నాను. మరి ఎనంబ్లి అయిదు సంవత్సరాలవరకు వుంటున్నది కదా అని కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. ఆవిధంగా చూస్తే రాజ్యసభ, కౌన్సిలు వున్నవిధంగా ఎనంబ్లి కూడా ఆరు సంవత్సరాలు ఎందుకు వుండకూడదనే సమస్య రావచ్చును కదా. ఎవరికో ఏదో వుందని అది మనకు రావాలని, కావాలని కోరటం మంచిది కాదు. శాసనసభకు కొన్ని అధికారాలు, కొన్ని పరిమితులు వున్నాయి. అలాగే మునిసిపాలిటీలకు కొన్ని అధికారాలు, పరిమితులు వున్నాయి. ఎనంబ్లికి వున్న అధికారాలు మునిసిపాలిటీలకు లేవు కదా. పోతరాజుగారు మాట్లాడుతూ మునిసిపాలిటీలలో టాప్ పెట్టించు కొనటానికి కూడా వీలు లేకుండా వుందని చెప్పారు. పంపులు పెట్టేస్తే తమ ఆఫీసు చుట్టూ ప్రజలు రారు. మునిసిపాలిటీ వ్యవహారాలలో అధికారం ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్లకు ఇచ్చారు. కొన్నాళ్లు కమీషనర్స్ వచ్చారు. ఇప్పుడు ‘స్పెషల్ ఆఫీసర్స్’ చేతులలో ఆ అధికారం వుంటున్నది. ఇప్పుడు 34 మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు రాబోతున్నాయి. వారి దురదృష్టం ఏమిటంటే ఇప్పుడప్పుడే అక్కడ ఎన్నికలు వచ్చేటట్లు లేకపోవటమే. కాని అక్కడ ప్రజలంతా ఎన్నికల కొరకు ఎదురు చూస్తున్నారు. రాజకీయ వాతావరణంలో నూతన ఛైతన్యం మన డెమోక్రసీలో వచ్చింది. వయోజన వోటింగ్ ను మనం ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు దానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. ఇంధియా యొక్క రాజకీయాలను

నిర్ణయించండి కాని మీ గ్రామంయొక్క రాజకీయాలను కొంత ఆపండి అని చెప్పటం డెమోక్రసీ క్రిందకు రాదు. అధికారంలో కూర్చున్నవారు తమ కాలాన్ని ఎట్లా పొడిగించుకోవటమూ అని ఆలోచించటం సహజము. కాని ఆ ఆలోచనతో అక్కడే కూర్చుని వుండటం హ్యాయంకాదు. ప్రతి అధికారము కమిషనర్ చేతుల్లో వుంది. అతను ఏమి చేస్తాడో అనే అనుమానంతో మళ్లా అధికారం సెంటర్ చేతుల్లో పెట్టుకొన్నది. 1920 సంవత్సరంలోని మాండ్లే ఫర్డ్ యాక్టు ఈ సందర్భములో జ్ఞాపకం వస్తున్నది. అప్పుడు వున్న గవర్నరు జనరలుకు కొన్ని అధికారాలను ఇచ్చారు. గవర్నరుకు కొన్ని అధికారాలను ఇచ్చారు. కాని అన్నీ గవర్నరు జనరలే చేశాడు. 1930 వ సంవత్సరంలో చేసిన యాక్టులో మార్పుచేస్తూ రాష్ట్రానికి స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చామని అన్నారు. రాష్ట్రానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిందని అంతా సంతోషించారు. ఆ స్వాతంత్ర్యం మీకు కాదు, గవర్నరుగారికి అని అన్నారు. అలాగే ఇవాళ స్వాతంత్ర్యం ఎవరికి వచ్చిందంటే లోకల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్లో వున్న సెక్రటరీకి, అసిస్టెంటు సెక్రటరీకి, ముఖ్యంగా లోయర్ డివిజన్ గుమాస్తాకు ఏ ఆప్టికేషను వెళ్లినా ముందుగా గుమాస్తా ఒక కొవ్వొత్తి వేసి పంపుతాడు. సర్వాధికారం అతని చేతుల్లోవుంది. అలా వుండకూడదని నాఅభిప్రాయం. ప్రజల చేత ఎన్నుకొన బడిన వారి చేతులలోనే సర్వాధికారము వుండాలి. కొంత నష్టమయినా ఫరవాలేదు. ప్రజల చేత ఎన్నుకొన బడిన వారి చేతుల్లో సర్వాధికారము వుంటే అది ఏ పార్టీ అయినా ఫరవాలేదు. పూర్వం స్వరాజ్యం రాకముందు రెవెన్యూ సెక్షన్లతో ఒక కమిటీని వేశారు. ఆయన ఎక్స్-మెంట్ జనరల్ గా ఉండేవారు. వారు స్వరాజ్యం వచ్చాక రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఆ రిపోర్టును పరిశీలన చేశారా అని అడుగుతున్నాను. దానిలో ఆయన క్లీయర్ గా ఏవో పెద్ద పాత్రలు, డబ్బు ఇచ్చే విషయాలు తప్ప మిగిలిన అధికారాలన్ని గవర్నమెంటు తీసుకోకూడదు అని చెప్పారు. రత్న సభావతిగారి రిపోర్టు తరువాత వచ్చింది. రాజగోపాలాచారిగారి మంత్రి వర్గం రాగానే బుర్రకనీ వ్యవహారంతో అసలు జిల్లా బోర్డులే ఎత్తివేస్తామని అన్నారు. అలా ఎత్తిపారెసి కలెక్టరుకు అధికారాలు ఇచ్చారు. వీరు ఇప్పుడు ఇదివరకు వున్నవారిని కూర్చోపెడదాం అని అంటున్నారు. ఎక్కడయితే రూలింగ్ పార్టీ వారు లేరే అవన్నీ సూపర్ సీడ్ చేయబడ్డాయి. సేషన్ మూవ్ మెంట్ బలంగా వున్న ప్రాంతాలు గుంటూరు, బెజవాడలు. ఆ రెండింటిని సూపర్ సీడ్ చేశారు. 1930 సంవత్సరంలో భీమవరంలో వేలకొలిది ప్రజలు జైళ్ళకు వెళ్లారు. ఇవాళ అక్కడ మునిసిపాలిటీ సూపర్ సీడ్ చేయబడింది. చైతన్యం లేని చోట్ల, వారి చేతులలో అధికారం వున్న చోట్ల సూపర్ సీడ్ చేయకుండా వారికి స్థానం లేని చోట్ల ఆవిధంగా చేయటం న్యాయం కాదు. గుంటూరు మునిసిపాలిటీని రద్దు చేయటానికి గల అసలు కారణాలు యేమిటని అడుగుతున్నాను. ఎన్నికలకు నోటిఫికేషన్ ఇచ్చి, నామినేషన్స్ జరిగిన తరువాత కూడ ఆపేశారు. డెమోక్రసీ ముందుకు తీసుకువెళ్లాలంటే ఇటువంటి ప్లాటని అవలంబించకూడదు. డిసెట్రలైజేషన్ అన్ని వర్సెస్ ఎలెక్షన్స్ పాడినా

పున్న ప్రిసిడెంట్ చేతుల్లో వుండాలి. అతని క్రింది ఆఫీసర్ గానే ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ వుండాలి. అలాకాక అతనే సర్వాధికారాలు కలిగియుండి రోజు కొకరిని ట్రాన్స్ఫర్ చేయటం వంటి పనులు చేయటం వనికి రాదు. అటువంటి వారి జీవితాలకు, జీతాలకు అప్ గ్రేడ్ వుంది. ప్రజల జీవితానికి మాత్రం అప్ గ్రేడ్ లేదు. మునిసిపల్ బోర్డులలో అప్ గ్రేడ్ లేదు. మునిసిపల్ మురికి కాల్యాలకు సంబంధించి అప్ గ్రేడ్ లేదు. వాటిని బాగు చేసే ఉద్దేశం లేదు. కాని కమిషనర్స్ జీతాలలో మాత్రం ఎ, బి, సి, గ్రేడులు వుంటున్నాయి. పీటర్సింటిని తొలగించి ఎలెక్టెడ్ వారికే అధికారాలు ఇవ్వాలి. అందుకు ఎన్నికలు జరిపించాలి. జాత్రై ఒకటో తేది మధ్యాహ్నం వచ్చేందుగంటలకు వారి సభ్యత్వం పోతుంది కనుక వారికి ఈ విధంగా 'సంజీవము' పోస్తున్నామని చెబుతున్నాను. చనిపోయిన వారికి సంజీవము పోయటమెందుకు? కొత్త వారు రావటానికి ఎందుకు అవకాశం ఇవ్వకూడదని అడుగుతున్నాను. మాకు ఈ ఎండమావులను చూపి తృప్తి పడమనటం సరికాదు. ఎండమావులు కనిపిస్తుంటాయి కాని నీరు ఎక్కడా దొరకదని మాకు తెలుసు. అందువల్ల ఆపధంగా వున్న ఈ బిల్లును పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఎన్నికలు జరిపి తీరాలని కోరుతున్నాను. బీదవాడైన ఒక పనివాడు మురికి కాలవను 'కూలి వాడు, రాలేదు ఇద్దరం కలసి చేద్దామనుకొన్నాము.' అని చెప్పినా వినకుండా 'నీ తప్పుతో నాకు పని లేదు, నీవు నీపని చేయనందుకు నీవు శిక్ష అనుభవించ వలసినదే' అని అన్నప్పుడు ప్రభుత్వముచూ మాత్రం తన పని తాను సరయిన సమయంలో నిర్వహించనప్పుడు అలా ఎందుకు అనకూడదు? దీనికి గవర్నమెంటుదే తప్పు. దానికి శిక్ష అది అనుభవించవలసినదే. తగిన సమయము లేకపోయినా ఎక్స్ ప్రెండ్ చేయ కూడదు. అయితే రద్దు అవుతాయి. రద్దు అయిన మూడు నెలల లోగా ఎన్నికలు జరిపించవచ్చును. మూడు నెలలకు తప్పక ఎన్నికలు జరుపుతామని అంటే మూడు నెలల వరకూ పొడిగించటానికి మాకు ఆక్షిపణ లేదు. అలా చేయకుండా ఇలా ఎండమావులను చూపి సుమ్మలను పరిగెత్తించటం కంటే మాకు అధికారం వుంది, మా ఇష్టం వచ్చినట్లు మేము చేస్తాము అనేవిధంగా ఒక బిల్లు తీసుకువస్తే సరిపోతుంది. కాని లోకల్ గా డెమోక్రసీ సవ్యంగా అమలు జరుగాలంటే ఎన్నికలు జరపాలి కాని ఈవిధంగా చేయటం న్యాయం కాదు కనుక నేను దీనిని అప్రోప్ చేస్తున్నాను.

*శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :—అధ్యక్షా, ఈ Amendment Bill ద్వారా ప్రస్తుతము ఉన్నటువంటి మునిసిపల్ కౌన్సిల్స్ కు ఎన్నికలు జరగకుండా ఉండడము న్యాయం కాదని భావిస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే, ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి ఈ మునిసిపాలిటీస్ అన్నీకూడా ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు, మేము మూడేళ్లు ఉంటాము, ఈ మూడేళ్లవరకు మాకు వోటు కావాలని అన్ని పార్టీలవారు వోటులను అభ్యర్థించడం జరిగింది. కాని ఈ సందర్భంలో హను మున్సిపాలిటీ అయితే అధికారములో ఉంటాము అనేది దృష్టిలో పెట్టుకొని వోటుల అందరు ఓటు చేశారు, కనక అయితే ఉండేటటువంటి రైస్ తెలిక హక్కు

ఇప్పటి ప్రభుత్వానికి ఏర్పడింది. అందుచేత ఈ చట్టము చేస్తున్నాము అని వారు సెలవిస్తున్నారు. అది మాత్రం వాస్తవంకాదు. కనుక మూడేళ్ల తరువాత ఈనాడు ఎన్నికలు జరపకుండా వాటికాలాన్ని పొడిగించడం ప్రజాభిప్రాయానికి భిన్నంగా చేసినట్లు అవుతుంది. ఎందుచేతనంటే మూడేళ్లు ఉంటామని చెప్పినారు, ఇప్పుడు మూడేళ్లు అయిపోతున్నది, కనుక మరల ఈనాడు electorate ను face చేసి వారి యొక్క తీర్పు పొందాలి. అంతేగానీ, అధికారం చేతిలో ఉన్నది గనుక మేము ఈ మూడేళ్లనుంచి అయిదేళ్లకు పెంచుకొంటాము, అది ప్రజాభిప్రాయము అనే భావన మానుకుంటున్నారా? ఎట్లా వచ్చిందో నాకు తెలియదు. కానీ చట్టరీత్యా గానీ, నైతిక రీత్యాగానీ ఇప్పుడు ఎన్నికలు జరపకుండా ఉండటం మాత్రం న్యాయంకాదు. ఇకపోతే మా నాయకులు భీమవరం గురించి చెప్పారు. దాంట్లో కొన్ని వివరాలు మట్టుకు మనవిచేయ వలచుకొన్నాను. అధికారంలో ఉండేటటువంటి పక్షము minority గా ఉండేటటువంటి మునిసిపాలిటీ లన్నిటినీకూడా రద్దుచేయడం అనేటటువంటిది ఈనాడు కాంగ్రెసు డెమోక్రసీకి ఒక చిహ్నంగా మిగిలి పోతున్నది. భీమవరంలో ఒక ఆరు మాసాలు ఆ మునిసిపాలిటీ నడవని పక్షంలో, మా కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధులు కూడా అందులో ఉన్నప్పుడు, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు వచ్చి ఇది ముందుకు పోవడంలేదు అనే కారణంచేత no-confidence motion పెట్టి pass చేసుకొని కొత్తదానిని ఎన్నుకొందామని మమ్ములను approach అయినప్పుడు మేము వారితో చెప్పాము. అయ్యా మీ ప్రజాస్వామి కంలో ఒకసారి no-confidence motion pass అయినదానితోటి ఈ మునిసిపాలిటీ అంతమైపోతుంది. ఇకమీరు ఉండరు. మేము ఉండము. కనుక మీరు, మేము కలిసి ఏదో ఒక మార్గంలో పోదామని అని చెప్పాము. అయినప్పటికీనీ, ఆనాడు కాంగ్రెసు గ్రూపులో ఉండేటటువంటివారు M. L. A. గా ఉండడం చేతను, మునిసిపల్ చైర్మన్ కూడా M. L. A. గా ఉండడం చేతను, ఇద్దరూ ఒకే వర్గానికి చెంది ఉండడంచేత ప్రభుత్వాన్ని మేము influence చేయించుకుంటామని మరల ఎన్నికలు జరపడంకోసం, అని వారికి ధైర్యం వచ్చింది. దానికి influence ఎందుకయ్యా, చట్టములోనే ఉన్నదని మేము చెప్పాము. అయినప్పటికీనీ వారు వినలేదు. అక్కడ no-confidence motion పెట్టడం జరిగింది. అది గెలవడం జరిగింది. మరల ఎన్నికలు జరపవలసిందని తాకీదు వచ్చింది. ఫిబ్రవరి 13 తారీఖున no-confidence motion గెలిచింది. మార్చిలో ఎన్నికలు జరపడం వచ్చింది. ఏప్రిల్ మొదటి వారములోనే మీ మునిసిపాలిటీ రద్దు చేస్తున్నామని నోటీసు వచ్చింది. అప్పుడు మేము అన్నాము అయ్యా చూచారా ఏమి జరిగిందో నని. ఏమి జరిగిందంటే, ఆ మునిసిపల్ చైర్మన్ మరల M. L. A. గా రావడం జరిగింది. పాపము ఈ నాయకునికేమో M. L. A. ticket రావడం జరగలేదు. అందుచేత ఆ విధంగా చేయడం జరిగింది. అది ఇతర గ్రూపులోవారు అధికారంలో ఉంటారని కాదు. వారి గ్రూపులోనే, ఎవరైతే మంత్రివర్గానికి దగ్గరగా ఉంటున్నారో వారిని అధికారంలో అట్టిపెట్టడం కోసం, వారి మనసు ఇష్టప్రకారం మునిసిపాలిటీని రద్దు చేశారు. మరి ఇది ఏవిధంగా democracy

అనిపించుకొంటుందో ఆలోచించమని ఒకసారి కాంగ్రెసు సభ్యులను అడగుతున్నాను. ఇది ఎట్లాంటిది అంటే, ఇది కమ్యూనిస్టు మునిసిపాలిటీ, రద్దు అవుతున్నది కనుక మనకేమి ఫరవాలేదు అనుకోడానికి వీలులేదు. ఇందులో ఒక danger కూడా కన్పడుతున్నది. ఇది మీరు మేము కలిసిఉండే మునిసిపాలిటీగా అవకాశం ఉన్నది. అందుచేత ఇది భస్మాసుర హస్తంమాదిరి వరం ఇచ్చినట్లే ఉంది. వాని నెట్టిమీద చెయ్యి పెట్టినట్లు అగుపడుతుంది. కనుక దీనిని జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ఇటువంటి కార్యక్రమాలు మునిసిపాలిటీలలో జరగకుండా చేయడంకోసం అందరూ తోడ్పడవలెనని కోరుతున్నాను. అట్లాగనే ఇంకొకటి మన గోడాల కృష్ణయ్యగారు చెప్పారు. సామల్ కోట మునిసిపాలిటీని రద్దు చేయడానికి కారణాలు ఏమిటి? అక్కడ రెండువంతులు కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు ఉన్నారు. ఒకవంతు కాంగ్రెసువారు ఉన్నారు. ఏమైనప్పటికీ అక్కడ కమ్యూనిస్టు పరిపాలన సాగినివ్వకుండా ఉండాలనే ఉద్దేశం వారికి ఉండవచ్చు. కాని దానిని రద్దుచేస్తూ పెట్టినటువంటి షరతులు ఏమిటి? గవర్నమెంటు permission తోటి, ఒక బట్టిపెట్టిన విషయం గురించి ఒక కేసు దాఖలు చేయడం జరిగింది. అందులో అది ప్రధానంగా అది రైల్వే కూడలి స్థలంలో ఉన్నందున, అది ఖాళీ చేయాలని ప్రభుత్వముయొక్క ప్లీడరు సలహాతో నోటీసు ఇచ్చినందుకు, మునిసిపాలిటీని రద్దు చేయుటకు అదొక కారణము అయింది. అలాగే మునిసిపల్ కమిషనర్ ఒప్పకొన్నటువంటి site ను ఆ యూనియన్ ఆఫీసుకు ఇచ్చినందుకు, అది రెండవ కారణమైంది. అలాగే Labour Co-operative Society కి పని ఇచ్చినందుకు అది మూడవ కారణం అయింది. ఈ మూడు కారణాలచేత ఆ మునిసిపాలిటీని రద్దు చేశారు. అంటే అందులో ఎంత పక్షపాతము ఉన్నదో, ఎంత అధర్మము ఉన్నదో అర్థమవుతుంది. అందుచేత అధికార పక్షమువారు ఈ మునిసిపాలిటీయెడల పక్షపాతము లేకుండా నడవవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నదని దీనినిబట్టి తెలుస్తుంది. ఒక్క మునిసిపాలిటీని రద్దు చేయడమేకాదు, ఆ ఆఫీసర్లను వేసుకోవడంలోను, వారిని మార్పు చేయడంలోను చాలా చిత్రమైన సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. అవి మీ దృష్టికి తీసుకురావాలని చెబుతున్నాను. అందులో ప్రధానంగా రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీలో సాంబయ్యగారు మేనేజరుగా ఉన్నారు. ఆయన అక్కడికి వచ్చి 9 మాసాలైంది. ఆయనను కాకినాడ transfer చేసినారు. పానకాలరావు అనేటువంటి ఆయనను రాజమండ్రికి వేశారు. ఈ transfers జరిగిన 12 గంటలలోనే పానకాలరావుగారిని తీసుకువెళ్ళి కాకినాడకు వేశారు. అక్కడ ఆయన సర్వీసు మూడేళ్లు పూర్తికాలేదు. పోనీ, 9 మాసాలకే వేశారు అనుకోండి. అంతటితో ఊరికే ఉన్నారా, లేదు. పానకాలరావుగారు కాంగ్రెసుపార్టీలో లేక పోయినప్పటికీ, వారి majority maintain చేయడంలో ఆయన పాత్ర ఉన్నది కనుక వారు వచ్చి ప్రభుత్వాన్ని influence చేసేటప్పటికి మరల, పానకాలరావుగారిని కాకినాడకు వేశారు. అదేవిధంగానే రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీలో ఒక Health Officer retire అయిపోయినారు, ఆయనను

extend చేస్తున్నామని 18-5-62 న order పంపించి, వెంటనే 19-5-62 న మరల అరనిని transfer చేసినారు. మూడు రోజులకే ఆయనకు wire orders వచ్చినాయి. ఈ రకంగా మునిసిపాలిటీలు రద్దుచేయడంలోనే కాకుండా అక్కడి ఆఫీసర్లను మార్పుచేయడంలోను, ఆ మునిసిపల్ administration లోను చాలా పడుపాతంగా వ్యవహారం జరుగుతున్నది. ఇటువంటి పొరపాట్లు, అవకతవకలు జరుగుండా చూడవలసియున్నది. అందుచేత, ఈ కాలవ్యవధి 3 ఏళ్లనుండి 5 ఏళ్లకు పొడిగించడం న్యాయం కాదు. మరల ఇప్పుడు ఎన్నికలు జరగాలి. ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత, ఈ మునిసిపాలిటీలకు ఇంకా ఎక్కువ హక్కులు ఇస్తామని guarantee ఇస్తే, అప్పుడు కాల వ్యవధిని అయిదేళ్లు పెట్టడానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఇప్పుడేమో ఎన్నికలు జరగాలి, అయిదేళ్ల సంస్కృత తరువాత ఉపయస్తుందని నేను మనవి చేస్తు విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య (నెల్లూరు) :—అధ్యక్షా, ఈ మునిసిపల్ ఎన్నికలు గురించి చాలామంది సోదర సభ్యులు మాట్లాడినారు. ఈ మునిసిపల్ elections సంవత్సరం ఆఖరులో వస్తాయని అశించారు. ప్రతి సంవత్సరం, ఏవో elections వస్తూనే ఉంటాయి. పంచాయితీ ఎన్నికలు అనో మునిసిపల్ ఎన్నికలు అనో, అంసెంట్లీ ఎన్నికలు అనో, లేక co-operative societies కు ఎన్నికలు అనో, ఈ విధముగా ప్రతి సంవత్సరము election year గా మారి పోతున్నది. ఈ elections హడావిడితో ఈ సంస్థలో చేయవలసిన కార్యక్రమాలు విస్మరిస్తున్నారు, కనుక అంసెంట్లీ ఎన్నికలు మదిరిగానే వీటి ఎన్నికలు కూడా అయిదేళ్లకొకమారిపెట్టితే బాగుండుననేటటువంటి అభిప్రాయము ప్రభుత్వానికి కలిగినట్లు ఉన్నది. ఆ ఉద్దేశంతో ఈ amendment చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. అయితే చాలామంది సభ్యులు, ఈ ఎన్నికలు అయిదేళ్లని ప్రజలకు చెప్పలేదని, ఇవి కేవలం periodical గా 3 ఏళ్లకొకసారి జరుగుతున్నాయని చెప్పారు. కాబట్టి ఈ పేజీ రెండేళ్లు పొడిగించి తరువాత అయిదేళ్లకొకసారి ఎన్నికలు జరిపేవిధంగా చట్టము తీసుకురావడం సమంజసం అనే విషయంమీద నాకు అనుమానం ఉన్నది. ఎందుచేతనంటే దీనిని ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఒక అవకాశంగా తీసుకొని కేవలం ప్రభుత్వ పక్షము అన్ని మునిసిపాలిటీలలోను ఏర్పడడం కొరకు తగిన వ్యవధి తీసుకొనుటకు ఈ రెండేళ్లు పొడిగిస్తున్నారు, అని విమర్శించేందుకు కారణంగా ఏర్పడుతున్నది. అంతేకాకుండా రోజు రోజుకు యీ స్థానిక సంస్థలకు యిచ్చిన అధికారాలను గురించి కేంద్రీకరించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారని అంటున్నారు. పీరియాడికల్ గా వచ్చే ఎలక్షన్ ను మూడేళ్లకొకసారి, అయిదేళ్లకొకసారి జరిగినంత మాత్రాన అధికారాలు సెంట్రలైజ్ కావటం, డి-సెంట్రలైజ్ కావటం ఏ రకంగా జరుగుతుందో అర్థం కావటంలేదు. ఇప్పుడు యీ అమెండ్ మెంట్ ప్రకారం ఇప్పుడున్న మ్యునిసిపల్ కౌన్సిల్స్ గడువును యింకొక రెండేళ్లు పొడిగించి, తరువాత తిరిగి ఎలక్షన్ ను జరపాలనేదానికన్న, ఇప్పుడే ఎలక్షన్ ను జరిపి, తరువాత అయిదేళ్లకొకసారి

Government Bill:
The Andhra Pradesh (Andhra Area)
District Municipalities (Second
Amendment) Bill, 1962.

జరపాలని అనుటకు ఎందుకు అవకాశం లేదో నాకు అర్థం కావటంలేదు. జూలై 1 కి ఇప్పుడున్నవాటి కాలం తీరిపోతుంది కాబట్టి సమగ్రమైన చట్టం తేవటానికి వ్యవధి లేదనుకుంటే, దానికి ఒక అమెండ్ మెంట్ ప్రవేశపెట్టి బడ్జెటు సెషన్ ఆఖరులోగా సమగ్ర చట్టాన్ని తెచ్చి ఎలెక్షన్లు జరపటానికి ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాను. ప్రతిపక్షాలకు కొన్ని ప్రాంతాలలో మెజారిటీ వచ్చినప్పుడు అక్కడ మైనారిటీగా ఉన్న పక్షం శాసన సభలో అధికార పార్టీగా ఉన్నది కాబట్టి ఏదోవిధంగా తాము మైనారిటీగా ఉన్నచోట్ల అధికారం తీసుకొనుటకు మ్యూనిసిపాలిటీలను సూపర్ సీడ్ చేయిస్తున్నారని అభ్యంతరం తెలియజేశారు. ఆ వాదం ఎంతవరకు సమంజసమో తెలియుటలేదు. ఎంతోకాలం సూపర్ సీడ్ చేసి ఉంచటానికి వీలులేదు. దానికి లై ము లిమిట్ ఉన్నది. ప్రభుత్వం ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా చేస్తే, తిరిగి ఎలెక్షన్లు జరిగినప్పుడు ప్రజలు చెప్పే అభిప్రాయమే ప్రతిపక్షం అభిప్రాయమైతే, ప్రతిపక్షం ఆధిక్యమెంటు ప్రజలు అంగీకరిస్తే అక్కడ అధికార పార్టీని వోడించి వారు అధికారంలోకి రావలసి ఉంటుంది. కాని తిరిగి ఎలెక్షన్లులో ప్రతిపక్షమే అధికారంలో వస్తుందనేది లేదు. అందువల్ల అటువంటి అభ్యంతరాలు దీనితో ముడిపెట్టుట సరైనదికాదు.

లోకల్ బాడీస్ కు అయిదేళ్లకొకసారి ఎలెక్షన్లు జరపాలనే విషయంలో నాకు అభ్యంతరం ఉన్నది. శాసనసభకు, పార్లమెంటుకు, జరిగే ఎలెక్షన్లకున్న స్థానిక సంస్థలకు జరిగే ఎలెక్షన్లు లోకల్ లైట్ అయి జరుగుతున్నాయి, అక్కడ రకరకాల గ్రూపు పనిచేస్తుంటాయి. అయిదేళ్లపని ఎక్కువ పీరియడ్ పెట్టేటట్లయితే ఆ కాలాన్ని గ్రూపు కక్షలు సాధించటానికి ఉపయోగించుకొనటం, ఆ కక్షల మధ్య ప్రజలు బాధపడటం, జరిగే అవకాశం ఉన్నది. అందువలన పిల్ల తే రెండేళ్లకొకసారి, లేక మూడేళ్ల కొకసారి స్థానిక సంస్థలకు ఎలెక్షన్లు జరిపితే మంచిదని అభిప్రాయపడుతున్నాను. కోఆపరేటివ్ స్పాన్సె యిటీస్ మొదలయినవాటికి సంవత్సరమునకొకసారి ఎలెక్షన్లు వుంటున్నాయి. తొందరలో ఎలెక్షన్లు వస్తాయనేది వుంటే ఎలెక్షన్లైన వారికి ప్రజాభిప్రాయాన్ని భాతరుచేయాలని ఉంటుంది. అక్రమంగా గ్రూపు కక్షలను సాధించటానికి ప్రయత్నిస్తే వెంటనే ఎలెక్షన్లు వస్తున్నాయి కాబట్టి రి-యాక్షన్ కొట్టి దెబ్బతగులుతుందనే భయం వుంటుంది. ఎక్కువ కాలం వుండే అవకాశం వుంటే longer interests లో తమ interests కలిపి గ్రూపు కక్షలను సాధించుట కొరకు కాలాన్ని వినియోగించటం జరగవచ్చు. ప్రజాస్వామ్యం అంటూ అందరూ చెప్పవచ్చు. 'ప్రజాస్వామ్యం' అనేది ఊతపదముయిపోయి వదిలి. ప్రజాస్వామ్యం కొరకు వాపోయే ప్రతి పక్షాలందరు ప్రజాస్వామ్యములో అంటే, కాదనే వాళ్ల ఆత్మపాక్షి చెబుతుంది. కనుక దానిని గురించి పెద్ద భావన చేయవలసిన అవసరం లేదు. కక్షలు సాధించుట కొరకు ఎక్కువ కాల పరిమితి బాగా వినియోగపడుతుంది. కాబట్టి స్థానిక సంస్థల ఎలెక్షన్లుకు

రెండేళ్ల గడువు, మూడేళ్ల గడువు వుంచటం బాగుంటుందని అభిప్రాయపడుచున్నాను. మ్యునిసిపల్ ఛాన్సులో ఒక్కొక్క చోట P. W. D. interests రోడ్ల వ్యవహారంలో Highways interests వుంటాయి. నేను యీదఫా నెల్లూరు సియోజి వర్గం నుంచి పోటీ చేయవలసి వచ్చింది. నెల్లూరు ఛాన్సులో పోతున్న కార్మికులు P. W. D. వారికి అక్కడ వారికి irrigation interest లేదు కాబట్టి అవి F. W. D. కి సంబంధం లేదని అంటారు. అవి మునిసిపాలిటీవారి కాలవలు కాదు కాబట్టి తమకు సంబంధం లేదని పీరంటారు. అందువలన ఆ కాలవగట్టు బాగు చేయించుటకుగాని, దుర్గంధం లేకుండా చేయుటకుగాని ఎవరూ బాధ్యత వహించుట లేదు. ఛాన్సులో మేజర్ రోడ్డు హైవేస్ వారికి, మైనర్ మునిసిపాలిటీస్ మేజర్ రోడ్డు బాగు చేయించాలంటే మునిసిపాలిటీకి సంబంధం లేదంటారు. మునిసిపల్ లిమిట్స్ లో heavy traffic ఉంటుంది. వాటి repairs కు హైవేస్ వారు stipulate చేసిన టైము మూడు నాలుగేళ్లు. అంత కాలం వరకు రిపేర్లు లేనందువల్ల గండ్లు పడి రోడ్లు పాడై పోతున్నాయి. ఒక డిపార్టుమెంటుకు యింకొక డిపార్టుమెంటుకు Co-ordination లేనందున పట్టణాలలో చాల విపరీతంగా రహదారి యిబ్బందులు ఉంటున్నవి. ఈ మూడు ఏజెన్సీస్ ను co-ordinate చేసి తొందరగా పనులు జరిగేట్లు చూడాలి. ఒక పట్టణంలో విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్టుమెంటు చేయాలంటే మునిసిపాలిటీ రిజల్యూషన్ ప్యాస్ చేయాలి. ఇక్కడ Electricity Board Suprintending Engineers వారంతా ప్యాస్ చేస్తేగాని ఒక్క బల్బ్ వేసుకొనుటకు కూడ వీలు లేకుండా ఉన్నది. మునిసిపాలిటీలలో రేడియో వార్తలు relay చేస్తున్నారు. అక్కడ ఒక చోట వర్కర్లు నివసిస్తున్న ప్రాంతంలో ఒక loud-speaker తగిలించమని అడిగితే దానికి మూడేళ్లు పడుతుందని కమిషనర్ అన్నారు. Broadcasting council లో పాస్ కావాలి. తరువాత ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటు నుంచి తరువాత Broadcasting Station కు పంపాలి. అక్కడ news కు సంబంధించిన వారు వప్పకోవాలి. ఇవన్నీ జరిగేటప్పుకి మూడేళ్లు పడుతుందన్నారు. ఇటువంటి delays లేకుండా చేయాలంటే వివిధ departments మధ్య co-ordination అవసరం. పిటర్స్ డివిజన్ సవరించి తొందరగా పనులు జరిగేట్లు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ సంస్థల ఎలెక్షన్స్ కు ఎక్కువ కాలం గడువు యిచ్చేకన్న, తక్కువ కాలము యిస్తే నే ఉపయోగంగా ఉంటుంది. లేనిచో ఎలెక్షన్స్ లో వచ్చిన గ్రూపు కక్షలు సాధించుటకు ఈ చట్టం ద్వారా యిచ్చే ఎక్కువ కాలాన్ని, వినియోగించుకొనుటకు అవకాశం ఉంటుంది. Local Administration లో ఎలెక్షన్స్ కు time factor ఎంత తక్కువయితే అంత ఉపయోగంగా ఉంటుంది. అందువలన మూడేళ్ల గడువు ఉంచితే మంచిదని అనుకొంటున్నాను. వీలుంటే ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేయవలెనని కోరుతూ నెలువు తీసుకొంటున్నాను.

* శ్రీ మహమద్ ఇస్మాయిల్ (సామర్లకోట) :—అధ్యక్షా పురపాలక శాఖామంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టినటువంటి సవరణ బిల్లును నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ

బిల్లు తీసుకురావటములో గల ఉద్దేశ్యము “ఆబ్ జెక్ట్స్ అండ్ రిజన్స్ లో” తెలిపే ఉన్నాడు. అయితే ఆ కారణాలు నిజమైన కారణాలు కావని, యీ బిల్లు తీసుకురావటానికి కొన్ని రాజకీయ కారణాలు ఉన్నవని, ఇప్పుడు మునిసిపాలిటీల కాలపరిమితి రెండు సంవత్సరాలకు పొడిగించి, తర్వాత 5 సంవత్సరాలవరకు— 1969 వరకు—కొత్త మునిసిపాలిటీలు ఉంటాయి కాబట్టి, ఆ రకంగా రాజకీయంగా కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఉపయోగపడాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే యీ సవరణ బిల్లు ప్రవేశ పెట్టారని ప్రతిపక్ష సభ్యులు విమర్శించారు. వారు చేసిన విమర్శ సవ్యమైంది కాదని, వారు చెప్పినదాంట్లో నిజంలేదని నేను చెబుతున్నాను. గ్రామాలలోని పంచాయితీలలోగాని, పట్టణాలలోని మునిసిపాలిటీలలోగాని కాంగ్రెస్ పార్టీ ఒక పార్టీగా పోటీచేయకూడదని, అలాగే ఇతర పార్టీలుకూడ పోటీచేయకూడదని మొన్ననే ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెస్ పార్టీ ఒక తీర్మానం పాస్ చేసింది. గ్రామాలలో పార్టీలు పోటీచేస్తే, పార్టీ విభేదాలు పెరిగి, కక్షలు ఏర్పడి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సక్రమంగా జరగవు అనే ఉద్దేశ్యంతో కాంగ్రెస్ పార్టీ పంచాయితీలలో, ఏ మునిసిపాలిటీలో కూడ (ఒక్క హైదరాబాద్ కార్పొరేషన్ లో తప్ప) పోటీ చేయటం లేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్న మునిసిపాలిటీలను ప్రభుత్వం సూపర్ సీడ్ చేయటంలేదని ప్రతిపక్ష సభ్యులు చేస్తున్న వాదన వింటూంటే చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉన్నది. కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున పోటీచేసిన మునిసిపాలిటీ ఒక్కటి కూడా లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక్కడ కార్పొరేషన్ కు మాత్రం పార్టీ తరపున పోటీచేయటానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ అలాచేసింది. అదికూడ చేయకూడదని నా ఆభిప్రాయము. మునిసిపాలిటీల కాలపరిమితి ఐదు సంవత్సరాలకు పొడిగించాలనే ఆలోచన కొత్తది కాదు. 1959 వ సంవత్సరములోనే అందుకు ఒక బిల్లు ప్రవేశ పెట్టటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించింది. ఆనాడు పురపాలక శాఖా మంత్రిగా శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి గారున్నారు. దురదృష్టవశాత్తు, అప్పుడు ఎన్నికలముందు చట్టం తీసుకువచ్చి పాస్ చేయటానికి అవకాశం లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందువల్ల ఇప్పుడు ప్రభుత్వం యీ సవరణ బిల్లు తీసుకురావలసి వచ్చింది అని అనుకొంటున్నాను. మునిసిపాలిటీల కాల పరిమితి మూడు సంవత్సరాలకన్నా, ఐదు సంవత్సరాలు ఉండటము చాలామేలు అని నా ఉద్దేశ్యము. పట్టణాలలో కక్షలు పెరగకుండా ఉండాలంటే, మునిసిపాలిటీల కాలపరిమితి తక్కువ ఉంటే బాగుంటుందని శ్రీ జి. సి. కొండయ్యగారు చెప్పటం నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగించింది. తాము అనేక అభివృద్ధి పథకాలు అమలు జరుపుతామని, పట్టణాలను బాగుచేస్తామని ప్రజలకు చెప్పి, మునిసిపాలిటీలలో కౌన్సిలర్స్ గా వచ్చినవారు తమ పని పూర్తి చేయాలంటే, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలన్నీ సక్రమంగా అమలు జరిపి పూర్తి చేయాలంటే, యీ మూడు సంవత్సరాల కాలము సరిపోదు. వాటి కాలపరిమితి ఐదు సంవత్సరాలు ఉన్నప్పుడే, మనం వేసుకొన్న ప్రణాళిక, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు పూర్తి చేయగలుగుతాము. ఈ రోజున మనం ప్రగతి మార్గాన వెడుతున్నాము. పంచవర్ష ప్రణాళికల ద్వారా అభివృద్ధి సాధిస్తున్నాము. గ్రామాలలోగాని, పట్టణాలలోగాని వేసుకొన్న

పథకాలు పూర్తిగా అమలుజరిగి అభివృద్ధి సాధించాలంటే, వాటి కాల పరిమితి ఐదు సంవత్సరాలుండటం అవసరం. మునిసిపాలిటీలు వాగుపడి, అక్కడ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు పోష్యుగా జరగాలంటే, మునిసిపాలిటీలకు సౌమ్య అధికారాలు ఇవ్వాలని, అందుకు పెంచే ఒక ప్రత్యేక చట్టం ప్రభుత్వం పెట్టలే తీసుకురావలసి ఉంటుందని ఒక స్టేషనరీ యుటూర్, మరొక ప్రైవేట్ వాటికి ఐదు సంవత్సరాల మైము లిమిటేషన్ అంటున్నారు. మునిసి పాలిటీల చట్టాన్ని ఎడంగా సవరించాలో నూచుస్తూ, రెవ్యూ డివిజన్ వారు ఒక రిపోర్టు పంపించారు. 1959లో ఒక లెగిస్లేటివ్ స్టాఫ్ ను క్రమవ్యవస్థ ప్రచురించింది. మన రాష్ట్రంలో 67 మునిసిపాలిటీలు ఉన్నవి. ఇందులో సూపర్ సీడె అయినవి అరేడు మాత్రమే ఉన్నవి; అను కొంటాను. రెక్కిన మునిసిపాలిటీలన్నీ “మేము అనేక పథకాలు అమలుజరుపుచున్నాము; మాకు ఇంత రక్కున కాలపరిమితి ఉంటే సరిపోదు; ఈ సమయంలో ఎన్నోలు పెడితే, యీ పథకాలు, యీ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు వేయటాని అవకాశం ఉందను” అని చెప్పి రమకు ఐదు సంవత్సరాల కాలపరిమితి పెడితే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు పూర్తి చేయ గలుగుతామని తీర్మానం చేశాయి. ఆంధ్ర మునిసిపల్ చైర్మన్ ఛాంబర్ కూడ ఇదేవిధంగా తీర్మానం చేసి పంపింది. ఇదివరకు శ్రీ సంతోషరెడ్డి గారు, సంతోషయ్యగారు ముఖ్య మంత్రులుగా ఉన్నప్పుడు కూడ ఈ విషయం వారి దృష్టికి వచ్చింది. వారు అంగీరించారు. వాటి కాలపరిమితి ఐదు సంవత్సరాలకు పొడిగించవలసిన అవసరము ఉన్నది; అన్నది వారంగీరించారు. కొన్ని దేశాలు నవ్తవర్ష ప్రచారాలు అమలుజరుపు కొంటున్నవి. మన మునిసి పాలిటీలకు కూడ ఐదు సంవత్సరాల కాలపరిమితి ఏర్పాటు చేస్తే అభివృద్ధి జరుగు తుందని వారు అంగీరించారు. మొన్న శాసనసభకు ఎన్నికలు జరిగినపుడు కూడ, మునిసిపాలిటీల కాలపరిమితి ఐదు సంవత్సరాలకు పొడిగించబోతున్నామని కూడ మనం ప్రజలకు వాగ్దానం చేశాము. ఆ వాగ్దానం మేరకు వాటి కాల పరిమితి పెంచవలసిఉన్నది. ఇప్పుడు మునిసిపాలిటీలు చేపట్టిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, పథకాలు కుంటుపడకుండా ఉండటానికి వాటి కాలవ్యవధి పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. అందువల్ల యీ సవరణ బిల్లును నేను బలపరుస్తున్నాను. సూపర్ సీడెడ్ కౌన్సిల్లు గురించి ప్రతిపక్ష సభ్యులు గోరంతలు కొండంతలు చేసి మాట్లాడారు. సామర్లకోట మునిసిపాలిటీ గురించి నేను కొంత చెప్పవలసిఉంది. నేనుకూడ ఆ ప్రాంతానికి చెందినవాడిని. ఆ పురపాలక సంఘంలో నేనుకూడ సభ్యుడుగా ఉన్నాను. అక్కడ జరిగిన విశేషాలు చాలా విచిత్రంగా ఉంటాయి. అక్కడ జరిగిన విషయాలు చాలా ఘోరాతిఘోరంగా ఉన్నాయి. అక్కడ పురపాలక సంఘం ఎన్నుకోబడిన సంఘంగా గాక, ఒక నిరంకుశ సంస్థగా వని చేయటం జరిగింది. అక్కడ ఉన్న ఆఫీసర్స్ ను, అక్కడి పురపాలక సంఘ సభ్యులలో కొంతమంది కొట్టారుకూడ. అట్లాంటి పనులు జరగటంచేత ప్రభుత్వం తనకు ఉన్నటువంటి అధికారాన్ని పురస్కరించుకొని, ఆ కౌన్సిల్ ను

Government Bill:
The Andhra Pradesh (Andhra Area)
District Municipalities (Second
Amendment) Bill, 1962.

సూపర్ సీడ్ చేసింది. అక్కడ ప్రతిపక్షం అధికారంలో ఉంది కాబట్టి దానిని సూపర్ సీడ్ ప్రభుత్వం చేసిందని అనుకోవటం తప్పు అని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—అక్కడ సూపర్ సీడ్ చేసింది—కొట్టినందువల్ల కాదు. గవర్నమెంట్ ప్రకటనలో కూడ ఆవిధంగా తెలుపలేదు.

(శ్రీ మహమద్ ఇస్మాయిల్ :—ప్రభుత్వ ప్రకటనలో మూడు నాలుగు విషయాలు మాత్రమే తెలపటం జరిగింది. 19 విషయాలను గురించి విచారణ జరిగింది. అవి విచారణలో నిరూపించబడ్డాయి. ప్రభుత్వం వల్లెక్ ఇంటరెస్ట్ కొరకు కొన్ని విషయాలు దాచిపెట్టి, ఒకటి రెండు కారణాలు మాత్రమే వెల్లడించింది. అలాగే భీమవరం మునిసిపాలిటీ సంగతి చూడండి. అక్కడ కాంగ్రెస్ పార్టీ పోటీచేయలేదు. అక్కడ కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున పోటీచేయటానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ అవకాశం ఇవ్వటంలేదు. కానీ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆ అవకాశం ఇస్తున్నది. గ్రామాలలో కూడ పోటీ చేయటానికి కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారు పర్మిషన్ ఇస్తున్నారు. అలా ఇవ్వటం మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రాధాన్యతను హెచ్చించటానికి ప్రభుత్వం యీ సవరణ బిల్లు తీసుకువచ్చిందని అనుకోవటం పొరపాటని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే సూపర్ సీడ్ చేసిన మునిసిపల్ కౌన్సిల్స్ కు వెంటనే ఎన్నికలు జరిపి, అక్కడ ఎలెక్షన్ బాడీస్ ఏర్పడేటట్లు చేయవలసిన ఆ అవసరం ఉన్నది. సామర్లకోటలో మే 8 వ తేదీన ఎన్నికలు జరగవలసిఉంది. మేము కూడ ఎన్నికలు జరగాలని తొందర పడుతున్నాము. అక్కడ తొందరగా ఎలెక్షన్ బాడీ ఏర్పడవలసిన ఉద్దేశ్యంతో తొందరగా ఎన్నికలు జరపాలని కోరాము. Director of Municipal Administration గారు administration లో పెద్ద లోపం చేశారు. Notification యిచ్చారు. ఆ notification rules కు వ్యతిరేకం. Nomination scrutiny ఆయనప్పటినుంచి 20 రోజులు ఉండాలి అని చట్టం నిర్దేశించి నప్పుడు 16 రోజులే ఉంచి notification చేశారు. ఆ విధంగా పొరపాటుతో తప్పు notification యివ్వడం వల్ల అక్కడ writ petition High Court లో పెట్టి election ఆపి వేశారు. ఆ కారణంగా election జరగలేదు. మంత్రిగారు సరైన విచారణ చేయించాలి. తప్పు చేసిన ఉద్యోగిమీద ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇలాంటి పొరపాట్లు చేయడం వల్ల ప్రభుత్వానికి అప్రతిష్ట వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. 5 సంవత్సరాలు పొడిగించినంత మాత్రాన 2 సంవత్సరాలు పొడిగించినంత మాత్రాన మనకు వచ్చే ప్రయోజనం ఏమీ లేదని జి. సి. కొండయ్యగారు చెప్పారు. మా ప్రయోజనం కోసం కాదు యిది. రాజకీయ పక్షాలు వెళ్ళి పైట చెప్పుకొనే విషయాలు ఎన్నో ఉంటాయి. మనం చేస్తున్నటువంటిది మంచి ఉద్దేశ్యంతో చేస్తున్నామా లేదా అనేది చూసుకొని ముందుకు నడవాలని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ ప్రస్తుతం పని చేస్తున్న పురపాలక సంఘ సభ్యులకు లభ్య చెయ్యవలసిన ఒక అవకాశం యిస్తున్నాము. పోయిన శాసన సభ్యులకు

7 సంవత్సరాలు పొడిగించాము 2 సంవత్సరాలు ఎక్కువ చేశారు, ఎందుకు చేశారు? అవసరం మేరకు చేశారు. అయితే 5 సంవత్సరాలకు ఎన్నిక జరిగింది. 7 సంవత్సరాలు ఎందుకు చేయవలసిన అవసరం వచ్చినది అని అడిగినప్పుడు దానికి సమాధానం చెప్పడం చాల కష్టం. అదే విధంగా ఈ రోజున మునిసిపాలిటీలకు 2 సంవత్సరాలు ఎందుకు చేస్తున్నాము అంటే వాళ్ళకు అవకాశం ఇచ్చి ఉన్న పథకాలు అన్ని పూర్తి చేసుకొని సరైన పద్ధతులతో నడుపుకొన్నట్లయితే బాగా ఉంటుంది అని, రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించండి తరువాత 5 సంవత్సరాలు పెట్టి ఎన్నికలు జరిపించండి అని ప్రజలు అడుగుతున్నారు. ఆ విధంగా ఈ రోజున కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చేస్తున్నది గాని మరే విధమైన ఉద్దేశ్యంతో చేయడం లేదని మనవి చేస్తూ ఈ బిల్లును నేను బలపరుస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ కె. నాగయ్య (గుంటూరు) :—అధ్యక్షా, Statement of objects and reasons లో తెలిపిచ్చినది ఏమిటంటే—34 మునిసిపాలిటీలకు term అయి పోయింది అని councils అన్నీ 5 సంవత్సరాలకు పెంచమని represent చేసి నాయుని తప్పితే, ఏదో emergency వచ్చినది అని గాని, లేకపోతే municipalities development కార్యక్రమాలు ఆగిపోతాయని గాని, ఈ సెలరోజులలో అంతా తలక్రిందులవుతుందని గాని అటువంటిదేమీ లేదు. దీనిని బట్టి చూస్తే ప్రభుత్వం చెప్పే దానిలో సన్నిప్రాయం లేదని, కొన్ని political considerations ఉన్నాయని అభిప్రాయ వ్యత్యాసం వస్తున్నది. ఇలాంటిదే గుంటూరు town లో జరిగింది. గుంటూరు town లో municipal council ను రద్దు చేయకుండానే elections postpone చేశామని చెప్పారు. Postpone చేయకముందు రాచ పూడి మజ్దూరావుగారు ఛైర్మన్ గా ఉన్నారు. ఆయన కాంగ్రెసువాది. చాల ప్రసిద్ధి వ్యాపారస్థులు. ఆయన chairman గా ఉన్న time లో municipal council 3 మాసాలు period extend చేయాలని శీర్షానం చేసినది. తరువాత chairman గారు కూడ represent చేయడం జరిగింది. ఆ రోజున municipal council election ను అవసరంగా postpone చేశారు. Postpone చేయడానికి వారు చెప్పిన కారణాలు ఇవి.—

(1) that the voters' list required rectification;

(2) that the month of June being the hottest month of summer in Guntur, it is becoming inconvenient for the voters to take part in the elections.

గుంటూరు పట్టణంలో జూన్ లో hottest period అనేది ప్రభుత్వానికి చాల కాలంగా తెలుసు. Elections అయి July కి reconstitute కావాలి. ప్రతి వోట అదే పరిస్థితి. మొదటి నుంచి June లో elections జరుగుతూనే ఉన్నాయి. July 1st కు reconstitute అవుతూనే ఉన్నది. ప్రభుత్వం ఈ కారణాలు చెప్పడానికి కారణం ఏమిటంటే—ఆయన కాంగ్రెసువాది అయినప్పటికీ ఆ రోజున ఉన్న పాలక వర్గానికి ఆయనంటే ఇష్టం లేదు. ఆయన chairman గా ఉండడం ఇష్టం లేదు. ఆయన contest చేశాడు. ఒక వర్గానికి ఇష్టం

తేక ఆయనను ఛైర్మన్ పదవినుంచి దించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ రోజున municipal council ను postpone చేశారు. ఆ తరువాత అక్కడ elections జరపాల్సిన అవసరం ఉన్నది. Voters list పోయిన అక్టోబర్ లో final list వచ్చినది. ఇతర వేరే natural పరిస్థితులు వస్తే మార్పడం సహజం గాని, గుంటూరు పట్టణంలో అటువంటి మార్పాల్సిన పరిస్థితి ఏమీ లేదు. 34 councils లో ఈ పరిస్థితి రావడానికి కారణం ఏమిటంటే—ఆంధ్ర పరియంలో ఒక నూతన మైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అది ఏమిటి అంటే—యిప్పుడు జరిగే ఎన్నికలలో అధికార వర్గానికి సంబంధించిన వాళ్ళు chairman గా రావడం కొంచెం కష్టంగా ఉన్నది. అన్నీ అని చెప్పలేము గాని ఎక్కువ మునిసిపాలిటీలలో వాళ్ళు రావడం కష్టం. ప్రతిపక్ష సభ్యులలో చాల ఎక్కువ మంది individuals అభివృద్ధి కాముకులైన వారు. అనేక మంది కమ్యూనిస్టులు ఛైర్మన్ గా రావడం, progressive గా ఉండేవాళ్ళ Chairman గా రావడం జరుగుతోంది. వారు కాంగ్రెసువాదులు కావచ్చు, ఇతర వ్యక్తులు కావచ్చు. బెజవాడ మునిసిపాలిటీ పరిస్థితి అదే. దక్షిణా మూర్తిగారు కాంగ్రెసు వాది అని చెప్పకుండా ఉండడానికి వీలులేదు. ఆయన చాల కాలంనుంచి కాంగ్రెసువాది. ఆయన అంటే పాలకవర్గానికి యిష్టంలేదు. అందుచేతనే ఆ మునిసిపాలిటీ రద్దు అయింది. అలాగే మా మునిసిపాలిటీ postpone కావడానికి కారణం. ఆయన కాంగ్రెసువాది అయినప్పటికీ పాలక వర్గానికి యిష్టంలేదు. సామర్లకోటలో కమ్యూనిస్టు chairman కనుక ఆయన ఉండడానికి వీలులేదు. అందుచేత ఆ మునిసిపాలిటీ రద్దు చేయాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. దాదాపు 7, 8 మేజర్ మునిసిపాలిటీలను రద్దు చేయడమే postpone చేయడమే చేశారు. Municipal council రద్దు అయిన తరువాత ప్రజానికం మొత్తం మునిసిపల్ కౌన్సిలు ఎలక్షన్స్ కావాలని ప్రతి నిత్యము అనుకూలే పరిస్థితి గుంటూరులో ఉన్నది. వార్డుల విభజన జరిగింది. ఒకటి నుంచి 16వ వార్డువరకు 16 నుంచి 32వ వార్డువరకు యిద్దరు valuation officers ను వేశారు. ఒకటినుంచి 16వ వార్డువరకు ఒక basis మీద ఆయన evaluate చేశారు. తక్కినది మొత్తంమీద చేశారు. చాల విపరీతంగా పన్నులు పెంచారు. మునిసిపల్ కౌన్సిలు ఉంటే ఆ పన్నులను సక్రమ పద్ధతిలో చేయడానికి అవకాశం ఉండేది. పెంటనే Special officer పరిపాలన వచ్చినది. ఏమీ చేయడానికి వీలులేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. చివరకు Municipality కి మామూలుగా రావలసి నవి కూడ రాకుండపోయి కోర్టులలోకి పోతే 1939 లో ఏర్పాటుచేసిన శిస్తు వసూలు చేయాలని court లో order యివ్వడం జరిగింది. మునిసిపల్ కౌన్సిలు ఉన్నట్లుంటే ఆ శిస్తులను సక్రమంగా order లో పెట్టి ప్రజలకు న్యాయం కలుగ జేయడానికి అవకాశం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. Drainage scheme అని అంటున్నారు. అది ఎంతవరకు వచ్చినదో తెలియదు. గుంటూరులో water supply scheme ఉన్నది. నీళ్ళులేక బెజవాడలో drainage scheme మధ్యలో ఆ పాల్సి వచ్చినది. 25 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినదని చెప్పారు.

గుంటూరు లో మంచి స్క్రిము ఉన్నప్పటికీ 1th area కూడ cover చేయకుండా Government proposal ఉన్నది. రు. 12,52,000 లు sanction చేయవలసి ఉంటే ఈ రోజు కూడ దానిని sanction చేయకుండా వెంటనే మురుగునీటి పథకాన్ని ప్రారంభిస్తున్నాం, ప్రారంభించబోతున్నాం అని పట్టణంలో ప్రకటించినా దానినికూడ మళ్ళీ మధ్యలో ఆపివేస్తారు. కాన్నిలే ఉన్నట్లయితే దానిని సక్రమంగా చేసే పరిస్థితి ఉన్నది. అట్లాగే రోడ్డు విషయం 32 వార్డులు ఉన్నాయి. 20 వార్డులకు ఒక్క చమ్మిడి ఖర్చుపెట్టలేదు. పోయిన మునిసిపల్ బడ్జెట్ చూసినట్లయితే 20 వార్డులకు ఏమీ ఖర్చుపెట్టలేదు. వాటిని పెట్టాల్సిన అవసరం లేకపోయింది. తక్కువ వార్డులకు మాత్రం ఖర్చుపెట్టారు. ప్రతి పక్ష సభ్యులు విమర్శించారన్నారు. అధికార సభ్యులుకూడ అదే చెప్పారు. వెంకటరావు గారు కాన్సిలర్ గా, వైస్ ఛైర్మన్ గా, ఛైర్మన్ గా ఉన్నారు. ఛైర్మన్ గా ఉండగా ఆ మునిసిపల్ కాన్సిల్ ఎన్ని పాథలకు గురి అయినది? కార్యక్రమాలు చేయడానికి అవకాశం కలిగిందా? ఇవ్వాలి పీటిని పెంచాల్సిన అవసరం లేదు. అధికార పక్ష సభ్యులుకాబట్టి వారు తీవ్రంగా విమర్శించలేదు. ఎవరు ఏమి చెప్పినప్పటికీ లోప భూయిష్టమైన ఈ Act ను సమన్వయం చేయడంలేదు. పూర్తిగా ఈ Act ను రద్దుచేసి దానిస్థానాన్ని నూలనవైన, ప్రజా అవసరాలను తీర్చగలిగిన Act ను తీసుకు రావలసిన అవసరం ఉన్నవని వారుకూడ చెప్పారు. హనుమయ్యగారు ఒకటి రెండు సంవత్సరములు chairman గా చేశారు. councillor గా ఉన్నారు. వారు ఈ విషయం గ్రహించకపోవడం చాల అశ్రద్ధగా ఉన్నది. వారు ఒకటి refer చేశారు. Central Government నుంచి పంచాయితీ బోర్డుదాకా ఉన్నారు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు ప్రభుత్వంలో ఉన్నారు. పరిస్థితి ఆ రకంగా ఉన్నది. అదిగుంటూరుకుకూడ దాఖలించింది. Wards అన్నీ చాల proper గా divide చేసి ఉన్నవని వారు చెప్పారు. అది వాస్తవంకాదు. విషయాలు తెలియనివారు, కాన్సిలర్ గా చేయనివారు చెబితే అందులో కొంత ఆర్థం వుంటుందిగాని, కాన్సిలర్ గా చాలకాలము చేసినవారే గుంటూరులో వార్డులన్నీ సక్రమంగా విభజింపబడ్డాయని చెప్పడం సమంజసంకాదు. మీరు ఎప్పుడైనా సరే ఆ వార్డులను పరిశీలించవచ్చు. ఒక్కొక్క వార్డులో 1,500 మంది వోటర్లు, ఒక్కొక్క వార్డులో 2 వేల మంది వోటర్లు, ఒక్కొక్క వార్డులో 4,500 మంది వోటర్లు వున్నారు. కమ్యూనిస్టులను కానిస్టండ్, కాంగ్రెసుకు భిన్నంగావుండే యీ గ్రూపులను కానిస్టండ్ ఓడించే ఉద్దేశంతో, కంటిన్యూటీ లేకుండా యీ విధంగా వార్డులు విభజింప బడ్డాయి. అయితే 32 వార్డులుకూడా సరిసమానంగా పంచితీరాలని ప్రతిపక్షంవారు ఎప్పుడూ చెప్పరు. అభివృద్ధి జరగకుండా వెనకబడిపోయిన వార్డులు వున్నాయి. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొనవలసిందిగా కోరడం జరుగుతున్నది. వాటి అభివృద్ధికి ఖర్చుపెట్టమని మనవిచేయడం జరుగుతున్నది. అసలు పీటికి మూడు సంవత్సరాల కాలపరిమితి చాలు. ఇంకొక పది రోజులలో మూడు సంవత్సరాలు ముగియనుంటి. కావాలంటే యిప్పుడైనా ఒకటి రెండు మాసాలు సమయం తీసుకోమనండి. ఆ

విధంగా వారు తీసుకొనవచ్చునుకూడా. సమగ్రమైన, సమన్వితమైన బిల్లు తీసుకురమ్మనమనండి. గత శాసనసభ సమావేశములో ముఖ్యమంత్రిగారు, మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మంత్రిగారుకూడ హామీ యివ్వడంకూడా జరిగింది, ఎటువంటి పరిస్థితులలోకూడ ఎలక్షన్లు ఆపమని, ఎలక్షన్లు జరిగి తీరవలసిందేనని అన్నారు. గుంటూరులో ఎలక్షను తేదీలు కూడ నిర్ణయించడం జరిగింది. పబ్లికేషన్లకు మాత్రం అప్పటికి యివ్వలేదు. ఎవరో ఒకరిద్దరు వాయిదా కావాలని రిప్రజెంట్ చేశారట. ఇక్కడ హామీయిచ్చి, మంత్రిగారు అక్కడకు వెళ్లి వాయిదాకు ఒప్పుకున్నారు. ఆ సమావేశానికి, యీ సమావేశానికి మధ్య రెండు నెలలు కూడా లేదు. ఇంతలోనే యీ విధంగా వ్యవహరించారు. ఇది నిరంకుశంగాను, పాక్షికంగాను, తమ పార్టీని గెలుపించుకొనడానికి జరుగుతున్న ప్రయత్నమని మనవిజేస్తున్నాను. అందుచేత దీనిని రిజెక్ట్ చేయాలని నేను మనవిజేస్తున్నాను.

* శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎజ్జగొండ పాలెం):—అధ్యక్షా, ఈ సవరణకు నేను వ్యతిరేకిని. ప్రభుత్వం దీనిని తీసుకురావడంవలన ప్రజలలో తన పలుకుబడిని కోల్పోతుందని చెప్పకతప్పదు. ఎందుకంటే గత సమావేశములో పంచాయితీలకు కాలపరిమితి మూడేళ్లు వుండవలెనని నిశ్చయించారు. సభ్యులు గనుక మూడేళ్లు వుంచమంటే మూడేళ్లు వుంచుతాము, అయిదేళ్లు కావాలంటే అయిదేళ్లు వుంచుతామని, ప్రభుత్వం చెప్పింది. ఇప్పుడు అయిదేళ్లు వుంచమంటే అందుకు ప్రభుత్వం ఒప్పుకోవడంలేదు. దీనివల్ల ప్రభుత్వం ప్రజలలో తన పలుకుబడి పోగొట్టుకుంటుందని స్పష్టం అవుతుంది. ఇంతకు ముందు కొందరు సభ్యులు మాట్లాడుతూ ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలగూర్చి చెప్పారు. ఈ సవరణ తీసుకు రావడం ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలకు అనుగుణమేనా? అని నేను అడుగుతున్నాను.

ప్రజలు కాన్సిల్స్ను మూడేళ్లపాటు అధికారములో వుంటారని ఎన్నుకున్నారు. ఇప్పుడు యీ సవరణ తీసుకురావడం ప్రజాభిప్రాయానికి భిన్నంగా ప్రవర్తించడంకాదా? అని అడుగుతున్నాను. ఏ విషయమైనా నిర్ణయించేది శాసనసభ. ఎడ్జిక్యూటివ్ వైపునుండి ఒక సవరణ తీసుకువచ్చి శాసనసభ యొక్క హక్కును తొలగించబూనడం ఎవిధంగా ప్రజాస్వామ్యం అవుతుందని అడుగుతున్నాను. వికేంద్రీకరణం, లోకల్ డెమోక్రసీ విస్తృత పరచవలయునని ఒకవైపు చెబుతూ మరొకవైపున యిటువంటి సవరణ తీసుకు వస్తూ అధికారాన్ని తమ హస్తగతం చేసుకోబూనడం ఎవిధంగా ప్రజాస్వామ్య మనిపించుకుంటుందని అడుగుతున్నాను. మునిసిపాలిటీ సూపర్ సీక్ అయిన తరువాత, దాని పరిపాలన ఎవరి చేతిలో వుంటున్నది? ప్రజలతో ఎన్నుకొనబడిన చైర్మన్, కాన్సిల్లర్ల చేతిలో కాదు. ప్రభుత్వం యొక్క ఏజెంటు అయిన స్పెషల్ ఆఫీసర్ చేతిలో వుంటున్నది. ఓట్లద్వారా ఎన్నుకొనబడిన వారికి తిలోదకాలిచ్చి ప్రభుత్వపు ఏజెంటును పరిపాలించమనడం ఎలాంటి ప్రజాస్వామ్యమని అడుగుతున్నాను. ఇది ప్రజాస్వామ్యపు గొంతును ఒక్కసారి నులిమి

చేయడం కాదా. కర్నూలు మునిసిపాలిటీని ఉదాహరణ తీసుకున్నప్పుడు మనకు విషయాలు మరింత స్పష్టపడతాయి. ప్రతీకలతో కూడ దీనికి సంబంధించిన వార్తలు వచ్చాయి. అక్కడి కైర్తన్ ను మెబారిటీ లేదు. ప్రతీకలతో మెబారిటీ వుండిగాని, విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును కూర్చునేసి, కైర్తన్ ను దింపేటంత మెబారిటీ లేదు. అ కారణంగా ఎవరు తలపెట్టిన పనులూ అక్కడ అసలు జరపబడక, ప్రజలకు సౌకర్యాలు లేక గిగ్గోలు పెడుతున్నారు. ఈ విషయాలన్నీ మనం పేపర్ లో చదివాము. ఆఖరికి సూపర్ సీట్ చేయడం జరిగింది. సూపర్ సీట్ చేసినప్పుడు ప్రభుత్వం వెంటనే ఎన్నికలు జరపాలిగదా. ఎన్నికలు జరపకుండా ఒక స్పెషల్ ఆఫీసర్ ను నియమించారు. ఇది ఏవిధంగా ప్రజాస్వామ్య మనిపించుకుంటుంది? అంతేగాక, సెప్టెంబరులో విజయవాడ మునిసిపాలిటీకి ఎన్నికలు జరుపుతామని ప్రాంతీకారులూ మీ యిచ్చారు. సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలలో టౌన్ కమిటీలకు ఎన్నికలు జరుపుతామని నిన్ను చెప్పారైతే గాని అన్నారు. 50 మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరపడం ఏమంత భారమైతే పని అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. మైగా, కొత్తగా యిప్పుడు వార్డులను విభజించడం అనే అవసరం కూడా లేదుగదా? అర్థవ భారం కూడా చాల తక్కువ వుంటుంది. ఇలాంటి సర్క్యూలర్ లో ఎన్నికలు తడలమే జరుగుతూ వుండే ఉద్దేశ్యాన్ని ఎందుకు ప్రహించడంలేదో అర్థంకావడంలేదు. పాలక పార్టీ ప్రజల అభిమానాన్ని పోగొట్టుకొన్నదనే విషయం యీ కారణాలన్నింటిపై స్పష్టంకాక తప్పదు. పాలక పార్టీ వెంటనే మున్సిపల్ ఎన్నికలు జరిపి ప్రజా మోదాన్ని పొందవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. Term 5 సంవత్సరాలుంటాలా, 3 సంవత్సరాలే వుండాలా అనే విషయం పాలక వర్గపార్టీ సభ్యులతోనే సంవత్సరంగా వున్నది. ప్రజలు కూడా 3 సంవత్సరాలుంటేనే బాగుంటుందా; 5 సంవత్సరాలు చేయాలా అనే దానిని వారి అనుభవాన్ని బట్టి బాగా చితుర్న చేసుకోవాలి. ఈ రెండు సంవత్సరాలకూ ఎన్నికలు జరపడం భావ్యంగా వుంటుంది, ఇప్పుడు ఎన్నికలు జరిపి 5 సంవత్సరాలా, 3 సంవత్సరాలా అనేది తెల్సుకో దానికి సులభంగా వుంటుంది. కాబట్టి మున్సిపల్ ఎన్నికలు జరపవలసిన అవసరం యీ కారణాల చేత కూడా వున్నది. ఈ ఆమెండు మెంటుకు పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తూ వెంటనే మున్సిపల్ ఎన్నికలు జరపాలనీ, తద్వారా ప్రజాభిప్రాయాన్ని చూరగొని ప్రజాస్వామ్యాన్ని మరింత గట్టిగా కాపాడాలని కోరుతూ నేను విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ గంగిరెట్టి (అల్లవరం):—అధ్యక్షా, మున్సిపల్ కౌన్సిలర్ల పదవీకాలం 3 సంవత్సరాల నుంచి 5 సంవత్సరాలకూ ప్రస్తుత కౌన్సిలర్ల పదవీకాలం మరో రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించడం అత్యవసరం అని నేను భావిస్తున్నాను. సవరణ బిల్లును తెచ్చినందుకు గౌరవపాలక శాఖ మంత్రిగారిని అభినందిస్తూ, నేను వారితో ఏకీభవిస్తున్నాను. ఎంతో అనుభవం సంపాదించిన శ్రీ తేన్నేటి విశ్వనాథంగారు ఎన్నికలు అయిన తరువాత ఒక సంవత్సరం అలవాటు పడడానికి పోతోంది, ఆఖరు సంవత్సరం ఎన్నికల సంరంభంలో వుంటారని చెప్పారు మధ్యన పరిపాలన చేయడానికి ఒక సంవత్సరం మాత్రమే మిగిలింది, అది మాత్రం

చాలదని అభిప్రాయపడ్డారు. వారి అభిప్రాయం చాలమంచిది; నేను వారితో ఓకీభవిస్తున్నాను. ప్రతి పక్షనాయకులైన గౌ. సుందరయ్య గారు ఒక విషయం విన్నారు. ఇప్పుడు రెండు సంవత్సరాలు పొడిగిస్తే 1964లో పురపాలక సంఘాల ఎన్నికలు జరుగుతాయనీ, తరువాత తిరిగి 1969లో గాని ఎన్నికలు రావనీ, యీమధ్య కాలంలో జనరల్ ఎన్నికలు జరుగుతాయనీ, పురపాలక సంఘాల ద్వారా జనరలు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారు విజయం సాధించడానికి వీలుంటుందనీ అన్నారు.

(Mr. Speaker in the Chair)

అంత పెద్ద వారికి యీ లాంటి అభిప్రాయం కల్గినందుకు నేను చాల విచారిస్తున్నాను. కాంగ్రెసు వారికి ఎంత బలం ఉందో, కమ్యూనిస్టులకు ఎంత బలం ఉందో, యితర పక్షాలకు ఎంత బలం ఉందో మనం జరుపుకున్న మూడు బ్రహ్మాండమైన ఎన్నికలలోను తేలిపోయింది. ఇక ముందుకూడ ఎన్నికలు జరుపుకో బోతున్నాము. అందువల్ల యిది ఒక కారణంకాదని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. మున్సిపాలిటీలకు రి సంవత్సరాలే వ్యవధి వుండడంవల్ల అనేక పనులు చేయడానికి అవకాశం వుండటంలేదనే విషయాన్ని నేను స్పష్టంగా మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసువారి పరిపాలన వున్నది. కనుక మున్సిపాలిటీలపై ఒత్తిడి చేస్తున్నారనికూడ ప్రతిపక్షంవారు సెలవిచ్చారు అదికూడ వట్టిదే. కాంగ్రెస్ వారు మున్సిపాలిటీలలో సభ్యులుగా లేరనీ, ఏఒక్క మున్సిపల్ చైర్మను కూడ కాంగ్రెసు పక్షాన select అయినవారు కాదనిరుజువు చేస్తున్నాను. మాది అమలాపురం. అది మున్సిపాలిటీ అయి 12 సంవత్సరాలు కావస్తున్నది. ఇప్పుడు నాల్గవ చైర్మను గారు పరిపాలన చేస్తున్నారు. మొట్టమొదట కుడి పూడి సూర్యనారాయణగారు చైర్మను అయ్యారు. రెండవవారు కల్వకోలను కల్వజ్ఞమూర్తిగారు, మూడవవారు కల్లూరి చిన వెంకటరత్నంగారు, నాల్గవవారు రామచంద్రరావుగారు, వీరు కాంగ్రెసు ప్రమేయంతో చైర్మనులు అన్నడం జరిగితే పరిపాలనా పార్టీ సిద్ధాంతాల ననుసరించి, ప్రజాస్వామ్యానికి సరిపోయే విధంగా సాగించేవారు. వీరు పార్టీ ప్రమేయంతో వచ్చినవారు కారు కనుక వారి యిష్టంవచ్చినట్లు చేశారు. మొట్ట మొదట కుడిపూడి సూర్యనారాయణగారు చైర్మను అయినాక తెల్లబలిజ రోడ్లను తారు రోడ్లు చేసి, విద్యుద్దీపాలతో ప్రకాశం చేసుకున్నారు. రెండవవారు తెలగవారు. వారు చైర్మనయిన తరువాత తెలగ వీధులన్నీ తారురోడ్లుగా చేసి, విద్యుద్దీపాలు పెట్టించుకున్నారు. మూడవ చైర్మనయిన కల్లూరి చిన వెంకటరత్నంగారు షాపుకార్ల రోడ్లనన్నిటినీ సిమెంటురోడ్లు చేశారు. నాలుగవ వారైన రామచంద్ర రావుగారు వారి తండ్రి కాలంనుంచీ కూడ కాంగ్రెసు అభిమానులు వీరుకూడా మూలనున్న హరిజన పేటలపై పు చూడడంలేదు. హరిజన కులంనుంచి ఎవరైనా చైర్మను అవుతారు, అప్పుడు మన పేటలను బాగుచేసుకుందామనే ధైర్యం అమలాపురంలో లేదు. రామచంద్రరావుగారు కాంగ్రెసు అభిమానులు, గాంధీ సిద్ధాంతాలమీద భక్తిగలవారు. అందుచేత హరిజన పేటలను బాగుచేయిం

వలసిందని వారిని కోరాము. అందుమీద, గత సంవత్సరంలో ఒక రోడ్డు పేజారు. మొన్న నేను మైదరాబాదుకు బయలుదేరే పూర్వం మాలసర్పంలో ఒక రోడ్డు పెయడానికి ప్రారంభించారు. మున్సిపాలిటీల్లోగాని పంచాయితీలలోగాని ఎన్నీ ప్రణాళికలు తెస్తున్నారు. చట్టాలు చేస్తున్నారు, గంభీరీష్వాస్వామిలు యిస్తున్నారు, కాని వాటికి కొద్దిమైళ్ళ దూరంలోనున్న యరిజన్ షేడలను బాగు చేయడానికి యీ చట్టాలు, ప్రణాళికలు పనికిరావా? వచ్చి ప్రణాళికలు వేస్తే యీ హరిజన్ షేడలను ఉద్ధరించ గలుగుతారు? మున్సిపాలిటీలలో మారు మూలలవున్న మురికి హరిజన్ షేడలయందు ప్రత్యేక ప్రణాళికలను వెంటనే నిర్వహిస్తున్న ఆర్డర్లు పంపాలని మంత్రిగారిని ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను. లేక పోతే, వాటినుద్ధరించడానికి అవకాశమేలేదు. అమలాపురంలో 5, 6 హరిజన్ వాడలున్నాయి. ఈ 12 సంవత్సరాలనుంచీ ఒక్క హరిజన్ వాడనైనా విద్యుద్దీపాలు లేక పోవడం విచిత్రమైన విషయం. దీనిని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని మరీ మరీ కోరుతూ, అవకాశం యిచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు: (వీటారు)-అధ్యక్షా, ఈనాడున్నటువంటి మున్సిపల్ కౌన్సిల్ల వనరు కాలం మరొక రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించడం అంటే అది ప్రమాదాస్వామ్యానికి, వాస్తవిక సర్క్యూలర్, సహజంగా వుండే స్వాయానికి విరుద్ధమని చెప్పవచ్చును. ఇప్పుడు కౌన్సిల్ మున్సిపల్ కౌన్సిల్లు వాటి బీబీతాన్ని చాలించడానికి సిద్ధంగా వున్నాయి, కౌన్సిల్ supersede అయినాయి. బీబీతాన్ని చాలించడానికి సిద్ధంగా వున్న మున్సిపాలిటీలు వర్తమానికి వనికి వచ్చే పాతచింత కాదు. పచ్చదలా వున్నాయి తప్ప వాటిలో పరిశ్రం లేదు. అవి పౌరపరిపాలనకు ఏ మాత్రం పనికిరావు. ఏలూరు మున్సిపాలిటీ విషయం చూచినట్లయితే యీ విషయం వ్యక్తమవుతుంది. పరిపాలన 7, 8 నెలలనుంచి అంతో అడ్వాన్సుంగా వుంటున్నది. అటువంటి మున్సిపాలిటీని మరో రెండేళ్లు పొడిగించినట్లయితే పౌర పరిపాలన ఎంత అధోలోకంలో వుంటుందో వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. Inspecting Officers, జిల్లా కలెక్టరు వచ్చి చూస్తున్నారు తప్ప అది పాలక వర్గానికి సంబంధించిన మున్సిపాలిటీ కావడం చేత ఎవ్వరికీ ఎట్టి విధమైన ఆక్షనూ లేకుండా వున్నది. ఇంకొక మున్సిపాలిటీ పడైనా అటు చేసినట్లయితే యీ పాటికి ఎటువంటి గజపట్టి వుండేదో వేరే ఊహించ నక్కరలేదు. వరదలవల్ల డెబ్బతిన్న రోడ్లకు ప్రభుత్వం 50 వేల రూ. యిచ్చి రెండు సంవత్సరాలైతే, యింతవరకు ఆ రోడ్లు బాగు చేయించలేదు. అట్లాగే వుండేవారు. క్రింది తరగతి వారికి గృహ వసతి కల్పించడానికి 50 వేల రూపాయలు అప్పుయిస్తే కొంపలు నానా అద్వాన్సుంగా కట్టారు. అవి నిరుపయోగంగా వున్నాయి. ఒక దాంట్లో శానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫీసు పెట్టారు. మరొక దాంట్లో మున్సిపల్ స్కూల్ తెచ్చి పెట్టారు. అంతే కాని క్రింది తరగతి వారికి ఏమీ పనికి వచ్చే విధంగా లేదు. 50 వేల రూపాయలు బస్సు స్టాండ్ ఇంప్రూవ్ మెంటుకు ప్రభుత్వం వారు అప్పు ఇచ్చారు. నిజానికి ఇంప్రూవ్ మెంట్ చేయవలసినది చాలా వున్నాయి. అక్కడకు

వచ్చే పాసింజెర్లకు నీటిసదుపాయం కాని ఎండకాలంలోను, వర్షాకాలంలోను తలదాచుకునే సదుపాయం లేకుండా ఉంది. రెండు సంవత్సరాలైనా ఆ 50 పేర్ల రూపాయలు ఇంతవరకు ఖర్చు చేయలేదు. ఈ విషయం చైర్మన్ కు కలెక్టరుగారికి కూడా తెలియ చేయడం జరిగింది. పర్యవసానం నున్న గడచిన పేసంగిలో నీరు లేక లారీలతో టాంక్సు నుండి నీరు సవలై చేయాలని చైర్మన్ అడిగినా, కలెక్టరు దృష్టికి తెస్తే ఆయన కూడా చెప్పినప్పటికీ, పాలక వర్గానికి సంబంధించిన చైర్మన్ అయినందువల్ల లక్ష్య పెట్టకుండా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. ప్రజోపయోగానికి ఎంతవరకు ఉపయోగపడుతోంది అనేది criterionగా పెట్టుకుంటే ఈ నాడు ఏలూరు కౌన్సిలు ఉణం కూడా పరిపాలన చేయడానికి అర్హత కలిగి ఉందనడానికి లేదు. ప్రజోపయోగానికి బ్రిడ్జి కట్టడం ప్రారంభించి మూడు సంవత్సరాలైనా తే స్థంబాలు మాత్రం లేచాయి, ప్రజావసరాలను ఇంతగా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నా పౌర జీవితాన్ని ధ్వంసం చేస్తున్నా ప్రభుత్వోద్యోగులు సహిస్తున్నారంటే ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఏ ప్రక్కకు ఏ విధంగా నడుపుతున్నారో వ్యక్తం అవుతుంది. పిల్లల పార్కులు అని నిర్మించినచోట ఈ రోజున కుష్ఠరోగులు నివసిస్తున్నారంటే ఎంత ఆశ్చర్యం శాధ కలుగుతుందో ఆలోచించండి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఇప్పుడున్న కౌన్సిల్సును మరొక రెండు సంవత్సరాలు పొడిగిస్తామంటే పరిస్థితులు ఎట్లా ఉంటాయో ఊహించుకో వచ్చును. ఈ అధ్యాన్నమైన పరిస్థితుల దృష్ట్యా విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానాన్ని తీసుకొవచ్చారు. ఆ రెండు నెలలుగా మెజార్టీ పోగొట్టుకొని అధికారంలో వుంటున్నాడు. ఈ మైనార్టీ పరిపాలనను మరొక రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించాలని అంటే, ఈ రకంగా oxygen పోస్తే, ఏ రకంగానూ ఉపయోగపడదు. సామర్ల కోట మునిసిపాలిటీ విషయం చెబుతూ అక్కడ ఎవరినో కొట్టడం జరిగిందని అన్నారు. కాకితాలక్క ప్రాయశ్చోదనా దానిని సూపర్ సీడ్ చేయడానికి అదొక కారణమని అన్నారు. సామర్ల కోట సంగతి ఎట్లావున్నా ఈ మధ్య నలభైల్లో మాత్రం సమితి చైర్మన్, సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసువాది, ఇక్కడ గౌరవసభ్యుడు, చావగొట్టి వదలిపెట్టారు. ముందు తెలుస్తుంది అనుకోండి. ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఏదో చేసారని రూపం కల్పించడం జరుగుతోంది తప్ప ఏమీకాదు. అహంసావాదులమని చెప్పుకునే కాంగ్రెసు వాదులు చేసేపనులు ఇట్లా ఉన్నాయి. ఈ సవరణ బిల్లువలన ఏమైనా ప్రయోజనం కలుగుతుందంటే ఆమోదించవచ్చును. కాని ఇది వాస్తవ పరిస్థితులకు ప్రజాస్వామ్యానికి భిన్నంగా ఉంటున్నది. మన పెద్దలు ఒకసంగతి చెప్పారు— అన్నానికి పనికిరాని ఆవకాయ వట్టిదండుగ అని, ప్రజాస్వామ్యానికి పనికిరాని ఈ బిల్లు న్యాయమైనది కాదని మనవిచేస్తూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

* శ్రీ కె. శ్రీరామమూర్తి (కడితి):—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన అలపాటి వెంకట్రామయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లును నేను బలవదలుస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు వుంటున్న కౌన్సిల్సు కాలపరిమితి మూడు సంవత్సరాల నుండి అయిదు సంవత్సరాలకు పెంచడం, రాబోయే కౌన్సిల్సుకు కూడా అయిదు సంవత్సరాల కాలపరిమితి

పెట్టడం చాలా బాగున్నదని నా అభిప్రాయం. మూడు సంవత్సరాల కాలపరిమితిలో ఎలక్షన్లు అయిన సంవత్సరం దాటగానే మరల ఎలక్షన్లు గురించి ఆలోచించవలసి వస్తోంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో అయిదు సంవత్సరాల పరిమితి వుంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. కొంతమంది గౌరవసభ్యులు అధికార పక్షం చేతులలో వున్న కొన్నింటిని వదలిపెట్టి మిగతావాటిని కూపర్ సిక్ చేస్తున్నారని చెప్పారు. విశాఖపట్నం గ్రామీణ ప్రాంతంనుంచి వచ్చిన నేను ఒక విషయం చెబుతున్నాను. విశాఖపట్నం మునిసిపాలిటీ కాంగ్రెసుపార్టీ అధ్యక్షి మెజార్టీ వున్న ఓ వున్నాయి. ఆయనప్పటికీ కొన్ని కారణాలచేత అడ్మినిస్ట్రేటివ్ లోపాలవల్ల ప్రభుత్వం దానిని రద్దుచేయడం బరిగింది. ప్రభుత్వం పక్షపాతబుద్ధి చూపుతున్నదో లేదో దానినిబట్టి అర్థం కాగలదు. కొన్ని మునిసిపాలిటీలలో, ముఖ్యంగా విశాఖపట్నం, గుంటూరులలో, కొన్ని extended areas చేర్చారు. ప్రత్యేక కారణాలచేత వాటిని మునిసిపాలిటీలలో చేర్చినా వాటిని అభివృద్ధిపరచే విషయంలో సరియైన శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విషయాన్ని ఈ మధ్య గౌరవ మంత్రి గారు విశాఖపట్నం వచ్చినపుడు మనవిచేసాము. ఓ వున్నాయి స్వంతపాద్యతమీద పరిచాలను కలుపుకున్న ఆ విషయంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధతీసుకోవడం లేదు. ఆ ప్రాంతాలలో ఓ సీసం లైట్లు, రోడ్లు లేకుండా ఉంటున్నాయి. విశాఖపట్నం మునిసిపాలిటీలో చేరివుంటూ లైట్లు, రోడ్లు కూడా లేనవి చెప్పుకోడానికి అవమాన రంగా ఉన్నది. ఆ విషయంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ:హించాలని కోరాము. ఆ సందర్భంలోనే కూపర్ సిక్ చేసారు. ఒక విషయం మాత్రం ప్రత్యేకంగా చెప్పక తప్పదు. పరిపాలనలో మాత్రం రాతిచిప్పబుద్ధి పోకుండా ఉంది. రాతి చిప్పలో పాతచింతకాయ పచ్చడి పెడతారు. తరువాత కడిగి 11 రోజులు సెంటు చేసినా చింతకాయపచ్చడివాసన వస్తూనే ఉంటుంటుంది. అట్లాగే పరిపాలనలో పాతపద్ధతులు పోలేదు. సమర్థులైన వెంట్రూమయ్యగారి ఆధ్వర్యంలో వ్యవహారాలు సక్రమంగా జరుగుతాయని ఆశిస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

* శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు):—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును వ్యతిరేకిస్తూ విశ్వసాధంగారు వ్యక్తపరచిన అభిప్రాయంతో నేనూ ఏకభవిస్తున్నాను. ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు కారణాలు ఉద్దేశాలు ఏమిటో ప్రభుత్వం చూపెట్టకపోవడం గమనించవలసిన విషయం, ఇంతవరకు మాట్లాడిన మిత్రులు తమ తమ మునిసిపాలిటీలలోని అనుభవాలను గూర్చి చెప్పారు. గౌరవసభ్యులు పూల సుబ్బయ్యగారు కర్నూలు మునిసిపాలిటీగురించి కొంతవరకు శాసనసభలో చెప్పారు. కర్నూలు పట్టణంలో ఉండే మునిసిపాలిటీయొక్క చరిత్ర నిజంగా ఎక్కడా ఏ పట్టణంలోకూడా ఆ విధముగా ఉండి ఉండదనేటటువంటిది మాత్రం నేను మీ ద్వారా తెలియపరచుకుంటున్నాను. పట్టణంలో చైర్మనుగా ఎన్నికయిన తదనంతరము ఆరు నెలలు ఏపాటి మీటింగు జరుగలేదు. సొంతంగా ఒక కార్యక్రమముకూడా సాగించలేదు. చైర్మనుగారికి మెజారిటీ లేకపోవడం, ప్రతిపక్షానికి చైర్మనును దించే స్థానుత లేకపోవడం, యిది ప్రధాన కారణంగా stale-mate

ఏర్పడి సర్వసాధారణంగా చిన్నచిన్న పనులు జరుగవలసినవి కర్నూలు మునిసిపాలిటీలో జరుగకపోవడంతో ప్రజలలో బ్రహ్మాండమైన అసంతృప్తి వ్యాపించి మునిసిపల్ పరిపాలన అంటే చాల అసహ్యకరమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఎన్నికలు అయిన తరువాత statutory committee ఏర్పాటు చేయాలి. Appointments Committee, Contracts Committee అనేటటువంటివి తప్పకుండా ఉండాలి. ఎన్నికలయి రెండు సంవత్సరాలయినతరువాత Appointments Committee ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఎందుచేతనంటే కవున్నిలులో ఉండే విపరీత పరిస్థితులద్వారా ఒక సందర్భంలో చైర్మనుగారిపైన అవిశ్వాస తీర్మానం తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం జరిగి 20 సంతకాలు వచ్చాయి. మా చైర్మనుగారు చాల తెలివైనవారు. రాజీనామా పెట్టి తాత్కాలికంగా No-confidence Motion తప్పించుకొని సమావేశం వచ్చే సందర్భంలో “అయ్యా! రాజీనామాను ఉపసంహరించుకొంటున్నాను” అని ఉపసంహరించుకొన్నారు. ఆ విధముగా మునిసిపాలిటీకి చైర్మనుగా యధాప్రకారంగా అధికారాన్ని చేజిక్కించుకొన్నారు. ఈ పరిస్థితులలో ఎందుకోసం తొలగించకూడదని ఒక నోటీసు ఇచ్చినారు. పైగా 1960వ సంవత్సరంలోనే కర్నూలు జిల్లా కలెక్టరుగారు ఈ మునిసిపాలిటీ గురించి అడ్మినిస్ట్రేటివు రిపోర్టు వ్రాస్తూ “కర్నూలు మునిసిపాలిటీ చైర్మను, కౌన్సిలర్లు కర్నూలు పట్టణం ప్రజలయొక్క విశ్వాసాన్ని సంపూర్ణంగా పోగొట్టుకున్నారు. కనుక తక్షణం రద్దుచేయవలసిన అవసరం ఏర్పడింది” అన్నారు. కారణాలు చెబుతూ. పరిపాలనలోని దురవస్థలను పరిశీలించి అడ్మినిస్ట్రేటివు రిపోర్టులో జిల్లా కలెక్టరు వ్రాశారు 1960 లో. కాని యింతవరకు ఎందుకోసం చైర్మనుగారిని తొలగించలేదో కౌన్సిలును ఎందుకోసం రద్దుచేయలేదో కారణాలు ప్రభుత్వమువారు తెలియపరచకపోవడము శోచనీయము. అన్నింటికన్న ముఖ్యం పట్టణంలో నీటికొరత కొంత కాలంగా ఉంది. 5 లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వం శాంక్షను చేయడానికి తయారుగా ఉంది. ఒక వాటరు స్కీముకోసం మునిసిపాలిటీ తీర్మానం పాసుచేసి పంపించండి తప్పకుండా యిస్తామని సూచిస్తే మునిసిపల్ కౌన్సిలు సమయానికి meeting జరిపి తీర్మానం చేయలేక 5 లక్షలు శాంక్షను అయిన పథకాన్ని మా చేతులార మునిసిపల్ చైర్మను, కౌన్సిలు ధర్మమా అని పోగొట్టుకున్నాం. గత రెండు సంవత్సరాలుగా నీటి యిబ్బందితో శాధపడుతూ, రావలసిన స్కీము రానటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడిన మునిసిపాలిటీ మా కర్నూలు మునిసిపాలిటీ అని మీ ద్వారా శాసన సభ్యులకు తెలియ పరచుకుంటున్నాను. పైగా యిటువంటి పరిస్థితులలో యీ విధమైన మునిసిపాలిటీలు ఒకచోట కాదు, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉండే పరిస్థితిలో మునిసిపాలిటీలను మరి రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించవలసిన అవసరంగాని, కారణాలుగాని ఏమీ ఉన్నవో బిలయొక్క Statement of objects and reasonsలో ఎందుకు చూపించలేదో ప్రభుత్వం మాకు తెలియపరచవలసిన అవసరముంది. రాబోయే చట్టంలో 5 సంవత్సరాలు చేస్తున్నాం కాబట్టి దీనినికూడా రెండు సంవత్సరాలు ఆదనంగా పొడిగిస్తాం అనే వాదన సక్రమంగా లేదని శ్రీ వావిలాల గోపాల

కృష్ణయ్యగారు చెప్పిన అభిప్రాయం సమంజసంగా ఉంది. ఈ బిల్లుద్వారా ప్రస్తుత మునిసిపాలిటీలకాలాన్ని రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించడం ప్రజాస్వామ్యానికి వ్యతిరేకంగా ఉంటుందని చెబుతూ యీ బిల్లును నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను.

*శ్రీ డి. సీతారామయ్య (మదనపల్లి) :— అధ్యక్షా, ప్రభుత్వమువారు తెచ్చిన యీ బిల్లును నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను. అందుకు చాలా కారణాలున్నాయి. రాష్ట్ర మొత్తంపైన ఉన్న 50-60 మునిసిపాలిటీలలో యీనాడు ఉన్న పరిస్థితి గమనించాలి. ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోవడంవల్ల, ఆదాయము చాల తక్కువగా ఉండడంవల్ల మధ్యతరగతి ప్రజలకు, యింకా తక్కువ తరగతి ప్రజలకు చాలా యిబ్బందులు ఏర్పడుతున్నాయి. ఇటువంటి సందర్భంలో 5 సంవత్సరాలకు ఒక తూరి మునిసిపలు పన్నులను హెచ్చింపు చేయడానికి మునిసిపలు కమీషనర్లు, స్పెషలాఫీసర్లు పనిచేస్తున్నారు. అయినా సంవత్సరాలకు ఒక తూరి యీ విధముగా పన్నులు పెరిగిపోవడంవల్ల ప్రజలపైన ఉన్న పన్నుల భారం విపరీతం అయిపోతున్నది. దానిని భరించలేకుండా ఉన్నారు. మదన పల్లి, నెల్లూరు, అనంతపురం, తీరుపతి, యింకా యికర మునిసిపాలిటీలలో ఉన్న Rate-payers Association వారు హైకోర్టులో యీ పన్నుల విధానానికి వ్యతిరేకంగా Writ Petition వేశారు. ఇదంతా ఏమి తెలియజేస్తున్నదంటే ప్రజలలో యీ పన్నుల విధానానికి వ్యతిరేకత ఉందనేది స్పష్టం. ఆ అభిప్రాయాన్ని స్పష్టంగా యీ దినం వ్యక్తంచేసుకోవాలంటే ఎన్నికల ద్వారానే చేసుకోగలరు. తమయొక్క వైఖరికి ఆనుకూలంగా ఉండే కాన్సిల్లర్లను ఎన్నుకొనడానికి అవకాశం ఉంటేనే అది సాధ్యమవుతుంది. అందువల్ల ఎన్నికలను వాయిదా వేయడం ప్రజాస్వామ్యాన్ని వాయిదా వేయడం తప్ప మరొకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు మదనపల్లి మ్యునిసిపాలిటీ. ఉంది, అది నాకు సంబంధించిన మ్యునిసిపాలిటీ, అక్కడ స్పెషల్ ఆఫీసర్లు నియమించబడ్డారు. వారు ఏమి చేస్తున్నారు? ప్రజలయొక్క ఆదాయములను గమనించకుండా ఆస్తి పన్నులను విపరీతంగా పెంచివేస్తున్నారు, బంకులపైన 15% రూపాయలవరకు లై సెన్సుఫీజు విధిస్తున్నారు. చిన్నచిన్న షాపుల పైన 20 రూపాయలు విధిస్తున్నారు. ఆ షాపు అంతా అమ్మినప్పటికీ 200 రూపాయలు వెల చేయదు. ప్రొఫెషన్ టాక్సునుండి తక్కువ ఆదాయాల వారిని మినహాయించుటకు బదులుగా ఎక్కువ వృత్తి పన్ను వేస్తున్నారు. అంతేకాదు జట్కూ-బండిపైన పన్ను, దానికి కట్టిన గుఱ్ఱంపైన ఒక పన్ను ఉంది. దానితో పాటు వృత్తి పన్ను, ఇంటి పన్ను, యీలాగు నాలుగు పన్నులు ఒక జట్కూ వానిపైన వేశారు. దీనానికి రెండు రూపాయలు సంపాదించే స్త్రీమతు లేని బీద జట్కూ వాడు ఏ విధముగా యీ పన్నులను భరించగలడు? ఈ లాగు చట్టంలో యెన్నో లోపాలున్నాయి. అందువల్ల చట్టాన్ని ఒక ప్రక్కన సవరించ వలసిన అవసరముంది. ఇది బ్రిటిషు వారు 1920 సంవత్సరములో చేసిన చట్టం.

దానిలో మంగలి పాపు dangerous trade క్రింద వస్తుంది. చాకలి పని dangerous trade క్రింద వస్తుంది. మంగలి చేతిలో కత్తి ఉంటుంది కాబట్టి, చాకలి చేతిలో వాషింగ్ సోడా ఉంటుంది కాబట్టి బ్రీటీషు వారు ఫయవడ్డారంటే అర్థం చేసుకోవచ్చు. కాని, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి చాక్లెట్ల మంగళ్లు అంటే ఎందుకు ఫయం? వారి వృత్తిని offensive trade క్రింద యీ నాటికి పరిగణించడం, స్పెషలు లై సెన్సు వేయడం సముచితం కాదని భావిస్తున్నాను. ఒక ప్రక్కన చట్టాన్ని సవరిస్తూ అంటున్నారు, కానీ జాగు చేస్తున్నారు. మదనపల్లిలో జరిగిన సంగతులు తెలియజేస్తున్నాను. ఆస్తి వస్తులు చాల విపరీతంగా పెంచబడ్డాయి. ఇదివరకు పంచాయితీ షీర్డులో ఉన్న వస్తులకంటే నాలుగు రెట్లు, అయిదు రెట్లు ఆరు రెట్లు పెంచబడ్డాయి. అంతే కాదు, ఇప్పుడు జరుగుతున్న అన్యాయాలలో ఒక సామాన్యమైన ఇంటి యజమానిపైన వేసిన వన్ను చూస్తే ఇంటికి వచ్చే రెండున్నర నెలల బాడుగ ఇంటి వన్నుగా విధించారు. పెద్ద భూదాలపైన 1½ నెల బాడుగ మాత్రమే విధించారు ఇటువంటి అవకతవకలు మదనపల్లిలో చాల జరుగుతున్నవి. ఇది అంత-Special Officer అధ్యక్షము క్రింద జరుగుతున్నది. ఈ విషయము Director of Municipal Administration దృష్టికి నేను, అక్కడున్న ప్రజలు అంతా తీసుకువచ్చాము, Applications ద్వారా ఉద్యోగస్థుల దృష్టికి తీసుకు వచ్చాము. ఎలాంటి నివారణ ఇంతవరకు కన్పించలేదు. Deputy Director గారు జటీవల మదనపల్లి వచ్చి 10, 12 ఇండ్లను దర్శించి కొన్నింటిపైన వన్ను హెచ్చుగా వుందనే ఉద్దేశానికి వచ్చారు. మునిసిపల్ కమీషనరుగా పని చేస్తున్న తానప్ప గారు రు. 40/- ఇంటి బాడుగ కడతూవుంటే, ఆ ఇంటికి రు. 60/- లు వన్ను మాత్రమే వేశారు. అంటే 1½ నెల బాడుగ అస్తివన్ను క్రింద వేశారన్నమాట. 2½ నెలలకు ఎంత బాడుగ అవుతుందో అంత వన్నును ఇతర ఇండ్లకు విధించారు. Deputy Director గారు వచ్చి నప్పుడు నేను వారికి తెలియచేస్తే Regional Director of Municipal Administration కు appeal చేసుకొంటే వారు వచ్చి విచారణ చేస్తారని చెప్పారు. మదనపల్లిలో 5 నేల ఇండ్లు వున్నవి అనుకోండి, వారంతా appeals పెట్టుకోవాలంటే ఎంత మంది వకిళ్లు కావాలో వారు ఆలోచించారా అంటే లేదనేది విధితము. ఈ పరిస్థితులలో అయినా ప్రభుత్వము పూనుకొని వన్ను తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మునిసిపల్ వ్యవహారాలపైన వ్యతిరేక అభిప్రాయము వున్న సందర్భములో ఇంకా ఎన్నికలను వాయిదా వేస్తే న్యాయము జరుగదు కాబట్టి సాధ్యమయినంత త్వరగా మునిసిపల్ ఎన్నికలకు జరిపించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

* శ్రీ పి. శేషవతారం (నరసాపురం):—అధ్యక్షా, నేను 5 సంవత్సరాలకు పొడిగించే ఈ బిల్లును హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను. పురపాలక సంఘాల పరిపాలనా కాలము 5 సంవత్సరాలు చాలదనేది అందరు అర్థము చేసుకొన్నచే. 5 సంవత్సరాల కాలానికి పొడిగించడము నిమిత్తమై అనేక సంవత్సరాలనుంచి అందోళన చేస్తున్న విషయము అందరకు తెలిసినదే,

5 సంవత్సరాల కాలమునకు పొడిగించే విషయముతో ఎవరికి భేదాభిప్రాయం లేదని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ 2 సంవత్సరాల కాలము ఇప్పుడు పొడిగించే అవసరముమీదనే భేదాభిప్రాయము ఏర్పడుచున్నదని నేను అర్థము చేసుకొన్నాను. 3 సంవత్సరాలనుంచి 5 సంవత్సరాలకు పొడిగించాలనే నిర్ధారణ అయినప్పుడు ఈ బిల్ 5 సంవత్సరాల కాలాన్ని ఏర్పాటు చేసుకొనడముతో అభ్యంతరము వుండకూడదని అనుకొంటాను. సరపాలక సంఘ సరిపాలనలో ఆదీవత్యము లేనివారు ఇటుచంటి అభ్యంతరాలను లేవదీస్తారు. అలాంటప్పుడు వారికి ఇంకొక ఎలక్షను, ఇంకొక ఎలక్షను జరిగినా అభ్యంతరము వుండదు. ఎన్నికల అనంతరం ఒకే సంవత్సరం కాలము అప్పుడున్న కార్యాలాపాలను అర్థము చేసుకోవడానికి సరిపోతుంది. తరువాత పరిపాలనకు ఒక సంవత్సరకాలము వుంటుంది. మూడవ సంవత్సరము లో కొత్త ఎన్నికలు నన్నాలోలు చేసుకొనడమూ పరిస్థితులలో వుంచారని పెద్దలు శలచు ఇచ్చారు. ఆ సంవత్సర కాలముకూడ అవకాశము లేకుండా చెనేవారు చక్కడ వున్నారనే సంగతి పెద్దలు మరచిపోయారు. కలహానికీజనులు అనేవారున్నారు. కమ్యూనిస్టులు ప్రతి మునిసిపాలిటీలోను 2, 3 seats సంపాదించుకొని వుంటారు. సహజముగా మునిసిపాలిటీ చైర్మన్ కోసము ఇతరుల టీకపడవచ్చు. కాంగ్రెసు పార్టీవారు పార్టీయంతా పాల్గొని పోటీ చేయించుచున్నాడు. వ్యక్తిత్వముగా వారు అభిమానాన్ని సాధించుకొని వారు వెళ్ళుచు ఉరుగుచు. పోటీ చేసి పరాజితులయిన వారి పక్షాన కమ్యూనిస్టులు చేరుచున్నారు. రెండు పార్టీలను maintain చేయకపోయిన రాష్ట్రమున ప్రజల అసంతృప్తి వుండును. ఈ విధముగా సంవత్సర కాలము పీరు పెట్టే పెట్టిలకు సరిపాటుంది. అంతేకాక 5 సంవత్సరాలు ఏ విధముగాను సరిపోవు. ఏండును వంకా సర్వసారాయణగారు భీమవరం మునిసిపాలిటీని ఈ సందర్భముగా ప్రస్తావన చేసుకొని వచ్చారు. ఇప్పుడు మన శాసన సభ్యులుగా వున్న నాచు వెంకట్రామయ్యగారు ఆ మునిసిపాలిటీ చైర్ మన్ గా వుండేవారు. ఇంతకు పూర్వము వెంకట్రామయ్యగారి బ్రూచ్ లోనే కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు వుండేవారు. జనరల్ ఎన్నికలలో ఆయన కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా పోటీ చేశారు. ఆయనను అధ్యక్షపదవినుంచి తీసివేసి తాము అధ్యక్షులు కావాలని కోరుకొనే పక్షము ఒకటివుంది. నాచు వెంకట్రామయ్యగారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి అనడముచేత ఆయనకు వ్యతిరేకముగావున్న పక్షముతో చేరారు, ఏయే ఛార్జీలు చేసుకొన్నారో తెలియదు. ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత ఏ విధముగా కొనసాగిద్దామనుకొన్నారో తెలియదు. అంతవరకు బలపరచిన వెంకట్రామయ్యగారిమీద విశ్వాస రాహిత్య లిక్కానము తీసుకొని రావడంకొరకు సంతకాలు సేకరించే నన్నాహము చేశారు. ఇది రాజకీయము తప్ప మరొకటి కాకని మనవిచేస్తున్నాను. స్థానిక కక్షలతో పరిపాలన చెడగొట్టకుండా సాధ్యమయినంతవరకు ఐశ్వర్యముతో అభివృద్ధికొరకు కృషి చేయాలనే కార్యక్రమము కాంగ్రెసుపార్టీ పెట్టుకొన్నది కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆ రకముగా పెట్టుకోలేదు. స్థానిక కక్షలు వారికి ఆధారము. ఆ కక్షలను ఆధారముగా

పెట్టుకొని బ్రతకాలని వారు ఆలోచించారు. అదృష్టవశాత్తు ఆ మునిసిపాలిటీ supersede అయిపోయింది. వీరు అనుకొన్న కలహము కొనసాగడానికి అవకాశము లేకుండా పోయింది. దోమల మందు ఎంత వాడాలనే సమస్య వచ్చినది. ప్రతిపక్షమువారంతా కలసి ఇది వాడడానికి వీలులేదని ఆ తీర్మానము pass అవడానికి వీలులేదని అన్నారు. దోమల మందు చల్లడముగురించి తీర్మానము pass కాలేదు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :— కాంగ్రెసువారే దానిని వ్యతిరేకించారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు బలపరిచారు.

శ్రీ పి. శేషావతారం :—మనము అక్కడ వున్నాము అని ఘరిచిపోయి మాట్లాడడములేదు. ఈ కలహాన్ని చక్కగా సాగడానికి కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారే కారణమని చెబుతున్నాను, అంతవరకు వ్యతిరేక పక్షముగా వున్నవారిని బలపరచడానికి గల కారణమేమిటో, వారి విధానము ఏమిటో వారే నిర్ణయము చేసుకోవాలి. అందువల్ల స్థానిక సంస్థల వ్యవహారములలో పార్టీప్రయోజనములు ఎంతతగ్గించుకొంటే అంత సవ్యముగా పరిపాలన జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. మూడు సంవత్సరాలు, రెండు సంవత్సరాలు నరిపోతుందని వారు అనుకోవచ్చు. ఎన్ని సంవత్సరాలున్నా పార్టీ ప్రమేయాలు లేకుండా స్థానిక సంస్థల పరిపాలన జరగాలని నా అభిప్రాయము. ప్రతి పక్షం వారు సహృదయంతో ముందుకు వచ్చి పార్టీ ప్రమేయాలను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా సహకరిస్తే ఈ బిల్లు జయ ప్రదంగా అమలు జరుగుతుంది. కనుక ఆవిధంగా వారు సహకరించటానికి ప్రయత్నించాలని మనవిచేస్తూ, ఇంతటితో నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ రామచంద్ర రావ్ దేశపాండే (నారాయణపేట) :—अध्यक्ष महोदय, आज हमारे सामने डिस्ट्रिक्ट म्युनिसिपालिटीज का बिल है। इस बिल के सम्बन्ध में काफ़ी सदस्यों ने अपने विचार प्रकट किये हैं। इस बिल के स्टेटमेंट आफ आबजेक्ट्स एन्ड रीजन्स को देखने से यह मालूम होता है कि इस बिल को लाने की कोशिश आवश्यकता नहीं है। किसी भी बिल को सभा में लाने के लिये यह आवश्यक होता है कि उसके उद्देश्य और कारण भी अच्छे हों। ताकि उसको लाने की कुछ आवश्यकता भी सभ में आसके। यहां इस बिल को लाने के लिये दो कारण बतलाये गये हैं। एक कारण तो यह है कि—

“In the integrated Bill a provision has been made that the term of office of the members shall be five years instead of three years. So it is considered expedient to extend the term of office of the present municipal councillors from three years to five years.”

केवल यह कहा जाता है कि एक इन्टीग्रेटेड पंचायत एक्ट आने वाला है जिसकी रूपरेखा तक हाउस के सामने नहीं है। क्योंकि उसमें ५ वर्ष की अवधि रखी जायेगी इसलिये इन दोनों को एक साथ करने के लिये यहाँ भी अवधि बढ़ा दी जाये। उम्र बिल की अवधि १९६४ से होना कहा जाता है, यह भी होना है कि वह ६४ की बजाये ६५ से शुरू हो या उसको ६६ भी कर सकते हैं। इसलिये कोई कारण नहीं है कि यहाँ उसको सामने रखते हुए म्युनिसिपालिटीय की भी मुद्दत बढ़ा दी जाये। इसलिये म्युनिसिपालिटीय की मुद्दत को १९६४ तक बढ़ाने की कोई आवश्यकता नहीं है। यदि ऐसा किया जाये तो इसका अर्थ यही है कि अब इन्हीं जो ग्रामदलियाँ चल रही हैं उन्हें उसी तरह १९६४ तक चलने दिया जाये।

यहाँ अवधि बढ़ाने का कारण यह बताया जाता है कि जो इन्टीग्रेटेड पंचायत बिल आने वाला है उसमें चूँकि ५ वर्ष की अवधि रखी जायेगी इसलिये दोनों को एक साथ करने के लिये इसकी अवधि भी बढ़ाना जरूरी है। यह समझ में नहीं आनेवाली बात है कि इस समय जो बात विधान सभा के सामने नहीं है उसको क्यों सामने रखा जाये। इसकी बजाये हम यह कर सकते हैं आज जिन ग्राम पंचायतों की अवधि समाप्त हो चुकी है उनके चुनाव करके और दो साल तक वह काम कर सकते हैं। जब वह विधेयक पास होगा तो हम उस पर विचार कर सकते हैं। आज हमारे तेलंगाना के ग्राम पंचायतों का अनुभव क्या बतलाता है। हमारे पास दो प्रकार की ग्राम पंचायतें हैं। एक तो ओल्ड पंचायत हैं जिनके चुनाव १९६० में हुए हैं। दूसरे नये पंचायत हैं जिनके चुनाव १९५९ में हुए हैं। इन दोनों का अनुभव क्या बतलाता है। कुछ सम्माननीय सदस्यों ने कहा कि उनके लिये तीन वर्ष की अवधि काफी नहीं है। यह अवधि इतनी नहीं है कि वह इन्हीं पंचायतों के कारोबार को समझ सकें और कुछ काम कर सकें। इसलिये उनकी पांच वर्ष तो अवधि हो जानी चाहिये। मैं यह बात हाउस के सामने लाना चाहता हूँ कि १९५९ के विधान के अधिन तेलंगाना में जो ग्राम पंचायतें बनी हैं और इनके बाद १९६० में जिनके चुनाव हुए हैं उन्हें आप देखें तो आपको मालूम होगा कि वे ठीक तौर पर काम नहीं कर रही हैं। सरकार के पास ऐसा कोई प्रोविजन भी नहीं है कि उनके काम को जाँच कर सकें। मैं कहूँगा कि यदि उनको पांच वर्ष तो ब्या दस वर्ष भी दिये जायें तो वे अपने काम को समझ नहीं सकेंगे। इसलिये यह कहना गलत है कि उन्हें तीन साल में अनुभव नहीं होता इसलिये पांच साल की मुद्दत बढ़ाई जाये। यदि वे काम करना चाहें तो तीन साल में भी बहुत कुछ काम कर सकते हैं और न करना चाहें तो दस बल्कि पंद्रह वर्ष में भी कुछ नहीं कर सकेंगे। यह विधेयक सभा के सामने लाते समय यह भी नहीं देखा गया कि ग्रामों में इन पंचायतों के संबंध में लोगों की भावनाओं क्या हैं। जिन ग्राम पंचायतों की अवधि समाप्त हो चुकी है वहाँ के लोग यह चाहते हैं कि वहाँ नये चुनाव हों ताकि नये पंचायतें कुछ अच्छा काम कर सकें। लेकिन ऐसा न किया जाकर हमारे सामने आज नये नये विधेयक लाये जा रहे हैं ताकि वहाँ जो मत माने काम और ग्रामदलियाँ चल रही हैं उन्हें उसी तरह से जारी रखा जाये। मैं आपके सामने उदाहरण रखूँगा जैसे कि अभी कभी माननीय सदस्यों ने म्युनिसिपल कमेटियों के तालुक से कहा है। हमारे पास भी दाचन

कमेटियां हैं। माननीय मंत्रीजी ने कहा कि टाउन कमेटीज के चुनाव अवतोर में होंगे। मैं यह कहना चाहता हूँ कि हमारे पास जो टाउन कमेटीज का एक था और जो इन्टीग्रेटेड विल आने वाला है उसमें शायद भेजकर चाइने सांगिल होजाये तो आज उनका अनुभव क्या है। अन्दोल ताल्लुके और वल्लारेड्डी ताल्लुके में म्युनिसिपल कमेटियां हैं। उनके हिसादात देखें जायें और उनकी आडिटिंगांट देखी जाये तो मालूम होगा कि वहाँ हजारों रुपयों की गड़बड़ हुआ है कहीं धान्दलियां हुआ है जिनको कहीं देखनेवाला नहीं है। इनको भी यदि इसी इन्टीग्रेटेड पंचायत विल के तहत अवधि मिल जाए तो क्या होगा। न मालूम वहाँ के पब्लिक फंड्स का क्या हाल होगा, मैं तो नहीं कह सकता शायद भगवान ही को इसका पता हो। आज हमारे मंत्री महोदय देखे कि हमारे देहातों की क्या मांग है। वहाँ से केवल एक ही आवाज निकलती है कि रंचायतों के एलेक्शनस फीरी हैं। जैसा कि कहा जाता है इन्टीग्रेटेड पंचायत एकट के तहत तेलंगाना और आंध्र में पांच वर्ष की एक ही अवधि रखी जाये तो किसी को आप्ते नहीं है लेकिन इस समय जबकि जनरल एलेक्शनस हो चुके हैं और दूसरी नयी संस्थाओं आनुकी हैं तो इन पुरानी संस्थाओं को और दो वर्ष का अवधि देने किसी प्रकार उचित नहीं है। मैं इस बात को अपनी ओर से और अपनी पार्टी की ओर से सक्त विरोध करता हूँ और मुझे अपने विचार प्रकट करने का जो अवसर दिया गया है मैं उसके लिये अध्यक्ष महोदय का आभार मानता हूँ।

श्री नागनाथ राव (जोक्कल) :—आदरणीय अध्यक्ष महोदय! आज हमारे लोकल एडमिनिस्ट्रेशन मिनिस्टर साहब ने स्थानीय संस्थाओं की अवधि दो साल तक बढ़ाने के संबंध में जो विधेयक सभा के सामने रखा है मैं उसकी पुरजोर ताअीद करता हूँ। वास्तव में यदि हम इस बिल पर अच्छी दृष्टि से विचार करें तो मैं समझता हूँ कि इसमें किसी एक ध्यवित या पार्टी का संबंध नहीं आता है। यह लोकल एडमिनिस्ट्रेशन की अंसी संस्था है जिसका लोगों से निकट संबंध है। इनमें जो लोग काम कर रहे हैं या जो काम करना चाहते हैं इस बिल का उद्देश्य उनको प्रोत्साहन देना है। इन संस्थाओं की अवधि दो वर्ष बढ़ाने का उद्देश्य किसी पार्टीको बढ़ाना या किसी को दबाना नहीं है और न इसमें कौंसी पालिटिक्स की बात है। हम देखते हैं कि जो टाउन कमेटियां हैं वे अच्छे ढंग से अपना काम कर रही हैं। अभी जो माननीय सदस्य ने अपने विचार प्रकट किये हैं वह अलग दृष्टि से अपने विचार रखे हैं। मैं मदनूर टाउन कमेटी का अध्यक्ष हूँ। इस नाते यह कह सकता हूँ कि म्युनिसिपालिटीज अच्छे ढंग से और नियमित रूप से काम कर रही हैं। होसकता है कि इनसे कुछ गलतियां हों लेकिन इसके कारण म्युनिसिपालिटीज की अवधि न बढ़ाना यह कौंसी अच्छी बात नहीं है। माननीय मंत्री ने म्युनिसिपालिटीज के कामों को देखने के बाद ही अपनी पालिसी के तहत म्युनिसिपालिटीज के लिये और इनमें काम करनेवालों के लिये जो दो साल की अवधि बढ़ाने का सुझाव रखा है मैं उसकी पुरजोर ताअीद करता हूँ और हाउस से भी प्रार्थना करता हूँ कि वह इस बिल का अनुमोदन करे।

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :—అధ్యక్షా, ఇప్పటి వరకు 12 మంది గౌరవ సభ్యులు చాలా చక్కగా అనేక విషయాలు గురించి ఈ బిల్లు సంవర్ధంలో చెప్పారు. చాలా సంతోషము. ముఖ్యంగా ఈ బిల్లు యొక్క ఉద్దేశం రావోయేటటువంటి ఎన్నికలు మూడుసంవత్సరాల నుంచి అయిదుసంవత్సరాలకు చేయాలనేదే గౌరవ సభ్యులు చెప్పినదాంట్లో కూడా, ఈ కాల పరిమితి మూడు సంవత్సరాలు కాకుండా, అయిదు సంవత్సరాలు ఉండాలనే సూచన ఎక్కువగా కనపడుచున్నది. ఈ సందర్భంలో ముఖ్యంగా opposition leader గారు కూడ కొన్ని విషయాలు ప్రత్యేకంగా చెప్పారు. గతమునీసవల్ ఎన్నికలు గురించి చెబుతూ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నటువంటి మునిసిపాలిటీల విషయంలో ఏదో పార్టీ దృక్పథాలు పెట్టుకొని ఇంక ఇరర కాలణాల తోటి, ఏదీని supersede చేయడం అనేటటువంటిది ఒక policy గా కనపడుచున్నదనే మొదల కూడా వారు ఈ సభ దృష్టికి తీసుకు వచ్చారు. కాని అంధ్ర ప్రదేశ్ ఆవిధంగా పార్టీ దృక్పథంతో supersede చేసినటువంటి పరిస్థితి జరగలేదని చెప్పులను. మునిసిపల్ పరిపాలనలో కాంగ్రెసు వారు ఉండనివ్వండి కమ్యూనిస్టు వారు ఉండనివ్వండి ఎవరున్నప్పటికీ, అటువంటి పార్టీ దృక్పథం అనేది లేకుండానే, ఎక్కడైనా ఆ పరిపాలన సక్రమంగా లేనప్పుడు, ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండేటటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినచటండా administration చక్కగా జరుగనప్పుడు, కొన్ని అనివార్యమైన పరిస్థితులలో, తగిన చర్యలు తీసుకొనక తప్పకడం అంత మంచిదికాదు అనేటటువంటి ఘాటముతో ఒక 3, 4 మునిసిపాలిటీలలో మాత్రం అలాంటి చర్య తీసుకొనడం సంభవించిందని చెప్పుతున్నాను. ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులలో 3, 4, మునిసిపాలిటీలకు మాత్రం supersede చేయడం సంభవించింది. ఈ విషయం గురించి చెప్పులని వచ్చినప్పుడు, విజయవాడ మునిసిపాలిటీకి సంబంధించిన బిల్లు వచ్చినప్పుడు అసెంబ్లీలో, అక్కడ special officer time లో ఎంతో పురోభివృద్ధి జరిగిందని opposition leader గారు ఒకప్పుడు అసెంబ్లీలో చెప్పారు అనేది నాకు గుర్తుకు వస్తున్నది. అందువల్ల ఒక్కొక్కప్పుడు అక్కడ administration చక్కగా లేనప్పుడు, అనివార్యమైన పరిస్థితులలో అటువంటి చర్య తీసుకొనడం మంచిదనే విషయం వారు కూడ అంగీకరిస్తారని నేను ప్రత్యేకముగా మనవి చేసుకొంటున్నాను. అందువల్ల ఈలాంటి పరిస్థితులలో, ఈ కాల పరిమితి మూడు సంవత్సరాలు కాకుండా అయిదు సంవత్సరాలు ఉండాలనేది చాల మంది కూడా చెప్పారు. పెద్దలు విశ్వనాథంగారు కూడా, ఎన్నికలు అయిన తరువాత సర్దుకొనే దానికి ఒక సంవత్సరం పడుతుంది, ఆ తరువాత మరల ఎన్నికల కొరకు తయారు కావడానికి ఆ కార్యక్రమం ఒక సంవత్సరం పడుతుంది. అలాంటప్పుడు అసలు పరిపాలనా కార్యక్రమాలు సక్రమంగా కొనసాగించుటకు వ్యవధి ఉండదని వారు కూడా చెప్పారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—అవి నేను వ్యంగ్యంగా చెప్పాను, ఇతరులు ఈ విధంగా అంటూ ఉంటారని, అందుకని అయిదేళ్లు అడుగుతున్నారని. అంతే గాని, చేతనైన వాటికి మూడేళ్లే చాలు.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:—వారు వ్యంగ్యంగా చెప్పినప్పటికీ కూడా, ఆది మంచిదనే భావముతోనే తీసుకొన్నాను. వారి ఉద్దేశం కూడా బాగుందనే భావముతో నేను మాట్లాడినాను. ఏమైనప్పటికీనీ, మన ఆంధ్ర దేశములో ఉండే టటువంటి ప్రతి ఎన్నిక కూడా, క్రింద పంచాయితీ ఎన్నిక మొదలు కొని పైన పార్లమెంటు, శాసనసభ ఎన్నికలవరకు అన్నింటి ఎన్నికలు 5 సంవత్సరాలు పెట్టు కోవడం బాగుంటుందని, మనం ఇప్పుడు అభివృద్ధి ప్రణాళికలు కూడా అయిదేండ్ల కొక ప్రణాళిక అని పెట్టుకొంటున్నప్పుడు, దానితో పాటు మన పరిపాలన కూడా నెలకొల్పుకొని శాసనాలను చేసు కొంటున్న సందర్భంలో, వీటి కాలపరిమితి కూడా అయిదేళ్లు పెట్టుకొని ఈ కార్యక్రమాలను నిర్వహించే దానికి ప్రజాసీకానికి వీటిని అప్పగించడానికి, అన్ని విధలా బాగుంటుందనే ఉద్దేశంతో ఈ ప్రతిపాదన తీసుకు రావడం జరిగిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా, ఇతర రాష్ట్రాలలో, మైసూరులోను, బెంగాల్ లోను, ఇది వరకే ఈ ఎన్నికలు మూడు సంవత్సరాలకు కాకుండా, 4 సంవత్సరాల తరువాత ఎన్నికలు జరుపు కొంటున్నారు. ఇక్కడ కూడా చాలవరకు అందరు opposition వారు అయిదు సంవత్సరాల వ్యవధి ఉండాలనేది ఒప్పుకొంటున్నటువంటి విషయమే. అప్పుడు ఉన్నటువంటి పరిపాలనా విధానం ఎక్కువగా ప్రజా సీకానికి ఉపయోగ పడేందుకు ఆంధ్ర తెలంగాణాకు సంబంధించిన రెండు చట్టాలను సమన్వయ పరచి రెండింటికీ ఒకే consolidated bill ప్రవేశ పెట్టాలనే ప్రయత్నం కూడా ఉన్నది. అది ఎక్కువ ప్రజాసీకానికి ఉపయోగ పడే పంథాలో చక్కగా తీసుకు రావలసే ఉద్దేశం ఉన్నది. కేవలం ఉద్యోగస్తుల యొక్క సేరంకుశత్వాన్ని తీసివేసి, ప్రజలకు అందు బాటులో ఉండే విధంగా కార్య క్రమాలను ఏర్పాటు చేసే విధంగా ఒక బిల్లు తయారవు తున్నది. ఆ విషయం అందరికీ తెలిసినదే లిల్లు వచ్చినప్పుడు, గౌరవసభ్యులు చెప్పినటువంటి సూచనలన్నీ కూడ పరిశీలించి, తగిన విధంగా ప్రజాసీకానికి ఎక్కువ ఉపయోగకరంగా ఉండేవిధంగా ప్రవేశ పెట్టబడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇతరవిషయాలను బట్టి చూచినప్పటికీ కూడ, ఈ కాలపరిమితి 5 సంవత్సరాలు కాకుండా 5 సంవత్సరాలే చేయడం చాలా ఉత్తమమని తలంచి ఈ బిల్లు తీసుకురావడం సంభవించింది.

ఇదే సందర్భంలో, బెజవాడ మునిసిపాలిటీలోగాని, ఇతరమునిసిపాలిటీలలో గాని, words bifurcation గురించి కూడ చెప్పారు. ఆ విషయం దృష్టిలో పెట్టు కొన్నప్పటికీ కూడ, 1951 లో తయారుచేసిన census ప్రకారం words bifurcation జరిగి ఉండడం వలన, ఈవేళ ఈ wards bifurcation సక్రమంగా లేదు! కొన్నిచోట్ల 500 ఉంటే, కొన్నిచోట్ల 400, కొన్నిచోట్ల 2000 ఈ విధంగా ఉన్నాయని కొంతమంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. ఈవేళ, 1961 census వచ్చిన తరువాత, జనఖా పెరిగిపోయింది. కనుక ఆ జనాభకు తగినటువంటి ప్రాతి నిధ్యముల ఉన్నదాలేదా అని ఆలోచించినట్లయితే, ఆ విధముగా సరియైన ప్రాతి నిధ్యము లేదని, విభజన సరిగా లేదని తెలుస్తున్నది. కనుక ప్రతి మునిసి

పాలిటిలో కూడ అక్కడ ఉన్నటువంటి జనాభాకు తగినటువంటి ప్రాతినిధ్యము పైన అదనంగా నచ్చేటటువంటి సభ్యులను కూడ తీసుకొని ఎన్నికల కార్యక్రమం తీసుకోవడం ఉత్తమమని అనే భావము కూడ వచ్చుచున్నది.

శ్రీ డి. పోరవాడ:- Wards bifurcation జనాభా ప్రాతిపదికపైన చేస్తారా? ఎక్కువమంది సభ్యులు ఉన్నప్పుడు, ఎక్కువ wards చేయడం సరే అనుకొండి. కాని జనాభా ప్రాతిపదికపైన ఈ wards bifurcation యొక్క revision జరుగుతుందా అని అడుగుతున్నాను. తరువాత మంత్రిగారు చెప్పటాన్ని ఆ comprehensive Bill ఎప్పుడు తీసుకొని వస్తున్నారు?

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- 1951 లో wards bifurcation చాలా అవకతవకలుగా ఉన్నటువంటి విషయం చెప్పారనుకొండి. దాని తరువాత కొంతవరకు మార్పుచేసి ముఖ్యంగా 1959 లో ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత కొంత సక్రమంగా చేశారు. దానిని గవర్నమెంటు కూడ అమోదించింది. కాని ఈ రోజున పాటిని మరల గంధ్రగోళం చేయవోతున్నారని మా అనుమానం.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:- ఇప్పుడు 1959 లో జరిగిన దానివలన, కొంత సక్రమంగా చేసిన తరువాత కూడ, 1959 లో జరిగినటువంటి bifurcation, అంతకుముందు ఉన్నటువంటి జనాభాను బట్టి wards bifurcation జరగడంవల్ల, 1961 census ప్రకారం మరల ప్రతి పట్టణంలోను అనేక వేలమంది జనాభా పెరిగిన పరిస్థితిని కూడ దృష్టిలోపెట్టుకొని, దానికి అనుగుణ్యంగా జనాభా ప్రాతిపదికపైన wards bifurcation చేయబడుతుంది. ఈ wards bifurcation విషయంలో ఇంకాకొన్ని విషయాలు కూడ చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది. కొన్ని కొన్ని చోట్ల, బజార్లు విషయం, సరిహద్దుల విషయం మొదలగు కొన్ని అనివార్య పరిస్థితులు కూడ గమనించి wards bifurcation చేయవలసియుండునని విషయం కూడ గౌరవసభ్యులకు తెలిసినదే. అందువల్ల కేవలం జనాభా ప్రాతిపదిక పైననే కాకుండా, ఇటువంటి పరిస్థితులను కూడ consideration లోకి తీసుకొని చేయవలసియుండుంది. అందువల్ల 1959 లో ఎలెక్షన్లు జరిగిన తరువాత, జనాభా పెరిగినందున తప్పకుండా వార్డుల యొక్క పునర్విభజన జరగడం ఉత్తమం అనేది వారు కూడ అంగీకరిస్తారని భావిస్తున్నాను. జెజవాడ మునిసిపాలిటిలో ఎవరినో కొంతమంది ఆఫీసర్లను పంపి వార్డుల విభజన చేస్తున్నారని చెప్పారు. ఎవరినో పంపటంకాదు; అక్కడఉన్న స్పెషల్ ఆఫీసరు అనండి, R. D. O. అనండి, కొంతమంది కలిసి ఒక ప్లాను తయారుచేటం దానిని ప్రభుత్వదృష్టికి తేవడమే గాని, అక్కడఉన్న కాంగ్రెసుపార్టీ గాని, కమ్యూనిస్టుపార్టీ గాని, లేక యితరపార్టీ గాని, వ్యక్తులుగాని ప్రత్యేకించి ఎవరియొక్క సలహాలు తీసుకొనే విధానం ఎక్కడా లేదని గౌరవ సభ్యులకు తెలియదని భావిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- అనధికారంగా ఒక పార్టీని consult చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:- లేదు. అనధికారంగా గాని, అధికారంగా గాని ఏపార్టీని consult చేయుటలేదు. అది ఎక్కడా సంభవించుట లేదు. ఆ పరిస్థితులలో

వార్డు యొక్క విభజన సహజంగా జరుగుతున్నది. పార్టీ దృక్పథాలతో జరుగుటలేదు, ఇస్మైల్ గారు కూడ చెప్పారు, వారు చెప్పినది గా. సభ్యులకు అర్థమై ఉంటుందని భావిస్తున్నాను. పార్టీ దృక్పథం లేకుండా ప్రత్యేకం ప్రజలను దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిపాలన నిర్వహింప బడుతోంది. సీతా రామయ్యగారు ప్రత్యేకంగా మదనపల్లిని గురించి చెప్పారు. అక్కడ పన్నుల భారం అధికంగా ఉన్నదని, గుడ్డానికి పన్ను, జట్కాకి పన్ను, మనిషికి పన్ను. అన్నింటికీ పన్ను అని చెప్పారు. మదనపల్లిలో మొదట పంచాయితీ ఉండేది. మాటికి 12 చొప్పున ఇదివరకు పన్నులు విధించబడేవి. మునిసిపాలిటీ అయిన తరువాత 18% కంటే పన్ను ఎక్కడా అధికంగా లేదు.

శ్రీ. డి. నీరారామయ్య:—అధ్యక్షా, ఇదివరకు పంచాయితీ బోర్డులో ఇంటి పన్ను పర్సంటేజ్ 9½ మాత్రమే. 12% అని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. సవరణ చేసుకోవాలని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య:—నేనుకాదు, వారే సవరించుకోవాలి. అక్కడ పంచాయితీ ఉన్నప్పుడు—ఇంటిపన్ను, ఇతరపన్నులు కలిపి 12% విధిస్తున్నారని వారికి తెలియదేమో. నేను ఈ మధ్య అక్కడకు వెళ్ళినప్పుడు అన్ని విషయాలు తెలుసుకొన్నాను. పంచాయితీ ఉన్నప్పుడు 12% పైన విధిస్తున్నారని, ఇప్పుడు మునిసిపాలిటీ అయిన తరువాత 18%, 19% వరకు మాత్రమే పెరిగినదని తెలిసినది. Education cess, లైబ్రరీ సెస్, ఇతర సెస్సులు రావడంవల్ల కొంత వరకు పన్ను పెరిగినమాట వాస్తవమే. దారుణంగా మాటికి నూరుపాళ్ళు పెరగడం సంభవించలేదు. ఒకటి రెండు కేసులలో పెరిగియుండవచ్చును. పంచాయితీలో ఏ పొరపాటువల్లనో సరిగా పన్ను విధించి యుండకపోవచ్చును. ఏదో 1 రూపాయి పన్ను విధించియుంటే అది యివాళ స్పెషల్ ఆఫీసరు దృష్టికి వస్తే ఆ ఒక రూపాయి పన్ను పది రూపాయలు చేయుట సహజముగా జరిగి యుండవచ్చును. అంతేగాని 10 రూపాలు ఉన్నది 100 రూపాయలకు పెరగటం జరిగియుండదు. అనేక వందలమంది ప్రజానీకం వద్దకు డెప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్ వచ్చినప్పుడు ఇది వారు వప్పుకొన్న విషయం.

ఇప్పుడు ఈ ఎన్నిక కార్యక్రమం అనేక విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని చూడాలి. ఇతర రాష్ట్రాలలోకూడ ఎక్కువ కాలమే ఉన్నది. మన రాష్ట్రములో కూడ ఈ ప్రణాళికలయంగాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నాము కాబట్టి, అన్ని సంస్థలలోను అయిదు సంవత్సరాల కార్యక్రమాలు చేబట్టినాము. కాబట్టి ఆ ఉద్దేశంతో మునిసిపాలిటీస్ కు కూడ గడువు మూడేళ్ళ నుంచి అయిదేళ్ళకు పెంచుతే మంచిదనే ఉద్దేశంతో ఈ సవరణ బిల్లు ప్రతిపాదించడమైనది. ఆ దృష్టితో ఈ బిల్లును ఆలోచించి ఆమోదించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Mr. Speaker :— The question is:

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) District Municipalities (Second Amendment) Bill, 1962 be read a first time."

The motion was adopted

Sri A. Venkata Ramaiah :—I beg to move :

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) District Municipalities (Second Amendment) Bill, 1962 be read a second time."

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ పి. నందరాయ్ :—అధ్యక్షా, గౌ. మంత్రిగారు యిచ్చిన సమాధానం చాల అసంకల్పితంగా ఉన్నది. ఇంకొకటిగా మాట్లాడే మేము మొదటి రీడింగ్ లో ఏ అనుమానాలను గుర్తించినామో, వాల్లోకి పారి ఉపన్యాసంలో అంగీరించారు; అవి ముఖ్యమయ్య. వైవాద ముగిసిపోలితే సంగతి తీసుకొందాము. అక్కడ జనాభా పెరిగింది కాబట్టి వాళ్ళు వార్డుల కొరకు డిపార్టుమెంటు పనిచేస్తోందని చెప్పారు. అసలు నిజయవాడలో ఎన్నికలు, మార్పి నెలలో జరగవలయునగా, అప్పుడే జరిగియుంటే వార్డులను విభజించి యుండే వారా? జనాభా లెక్కలు 1961 మార్చి-ప్రైలోలో వచ్చాయి. విజయవాడ మునిసిపాలిటీని re-constitute చేయవలసింది 62 మార్చిలో. జనరల్ ఎన్నికల వ్యవహారం 1961 నవంబర్, డిసెంబర్, 1962 జనవరి, ఫిబ్రవరిలో జరిగింది గాని 61 ఏప్రిల్ లో జరగలేదు. 1961 జనాభా లెక్కలను ద్వితీయ మునిసిపాలిటీకి వార్డుల విభజన ఎన్నికలు జరపవలయునటే, అవని 1961 లో ఆరంభించి, 61 జనవరి వార్డుల విభజించి 62 మార్చిలోగా ఎన్నికలు జరిపియుండవలసినది. కాని అప్పుడు ఎన్నికలు జరపకుండా ఉన్నాయి. అప్పుడు జరపలేదు కాబట్టి మూడు నెలలు పైము యివ్వాలని ఆర్డినెన్సు తెచ్చారు; ఆ మూడు నెలలలో సాధ్యం కాదు కాబట్టి 6 నెలలలో జరుపుతామన్నారు. మార్చి నెలఖరన లిల్లు వచ్చింది, ప్యాస్సు చేశాము. ఆరు నెలలలో ఎన్నికలు జరుపుతామన్నప్పుడు 61 జనాభా లెక్కలు తీసుకొని వార్డులను పునర్విభజన చేసి ఆ ప్రకారం ఎన్నికలు జరుపుతామని అనాడు మంత్రిగారు చెప్పలేదు. అవన్నీ ఊహించకపోవడం మారే తప్పని అనవచ్చు. ఆరోజున వారు చెప్పినది—పాతవార్డుల ననుసరించి ఎన్నికలు జరపలేకపోయాము. ఆ ఉద్దేశం తప్పితే యింకొక ఉద్దేశంలేదు. సాధ్యమయినంత త్వరలో జరుపుతామని చెప్పారు. అప్పుడు జరిగిన చర్చలో జూన్ జూలై నెలలో ఎన్నికలు జరపాలని అడిగాము. కాని సెప్టెంబరు 7 వ తేదీవరకు అవకాశం ఉన్నది. కాబట్టి తప్పనిసరిగా సెప్టెంబరులోవల జరుపుతామని అన్నారు. దాని ఆర్డం ఏమిటి? పాతవార్డుల ననుసరించి ఎన్నికలు జరుపుతామనేగాని, నూతన జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకొని వార్డులను పునర్విభజించి ఎన్నికలు జరుపుతామని ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఏమాత్రం వున్నా, ఆరోజున మంత్రిగారు యీ శాసనసభావేదిక నుంచి జరిగే చర్చలో జూన్, జూలై లలో ఎన్నికలు జరపలేము, ఈ వసంతా చేయాలి కాబట్టి సెప్టెంబరువరకు,

రి నెలలు టైముకావాలని వారి మనస్సులో ఉన్నది చెప్పలేదు. అయితే ఇంతవరకు మనకు ఉన్న సాంప్రదాయాలు ఏమిటి? ప్రజాతంత్ర పద్ధతులు ఏమిటి? సూపర్ సీడ్ కానటువంటి మునిసిపాలిటీలలో ఆఫీసర్లు వార్డులు ఫలానారీతిగా ఉండాలని ప్రతిపాదన పెట్టినప్పుడు, ఆ ఎలక్టెడ్ బాడీస్ అయిన మునిసిపాలిటీలు ఆ ప్రతిపాదనలో చేయవలసిన మార్పులుచేసి, ఆ ప్రతిపాదనలు సవ్యంగా ఉన్నవోలేదో తమ అభిప్రాయాలు తెలిపేదానికి అవకాశాలు, అధికారాలు ఉన్నవి. ఆ అవకాశములు, అధికారములు సూపర్ సీడ్ చేయబడిన మునిసిపాలిటీలకు ఉండవు. ఇదివరకు ఆ మునిసిపాలిటీలను సూపర్ సీడ్ చేయకముందు — ఆఫీసర్ చేసిన వార్డులమార్పు ప్రతిపాదనలను అక్కడి మునిసిపల్ కౌన్సిలు పరిశీలించి, తగు మార్పులు చేయటం, దానిని ఆఫీసర్స్ కూడ అంగీకరించటం జరిగినతర్వాత—ఇప్పుడు వాటిని తారుమారుచేసి, మళ్ళీ ఆ ఆఫీసర్స్ 1961 జనాభాప్రకారం వార్డుల విభజన తిరిగి చేయాలని అన్నారు. అయితే ఆ ఆఫీసర్స్ చేసే ప్రతిపాదనలు సవ్యంగా ఉన్నవో లేదోకూడ చూడటానికి అక్కడ ఎన్నుకోబడిన మునిసిపాలిటీలు లేవు. ఆ ఆఫీసర్స్ చేసిన ప్రతిపాదనలు సవ్యంగా ఉన్నవి అని ఎవరు నిర్ణయించాలి? అక్కడ ఎలక్టెడ్ బాడీ—కౌన్సిల్స్—లేనప్పుడు ఆ పట్టణంలోని వివిధపార్టీ ప్రతినిధులను, పుర ప్రముఖులను సమావేశపరచి “ఇదిగో—ఈ విధంగా మేము వార్డులను విభజించాం; ఈ విభజించింది సవ్యంగా ఉన్నదా?” అని అడిగి, వారియొక్క అభిప్రాయాలు తీసుకొని దానిమీద గవర్నమెంట్ ఫైనల్ ఆర్డర్స్ వేయాలి. ఆ పద్ధతిగా ఎందుకని చేయరు? ఆఫీసర్స్ చేసిన ప్రతిపాదనలను—అవి సవ్యంగా ఉన్నవో లేదో ఆ మునిసిపాలిటీస్ పరిశీలించిన తర్వాతనే, వాటిపై అభిప్రాయం తీసుకొన్నతర్వాతనే ప్రభుత్వం ఫైనల్ ఆర్డర్స్ ఇవ్వాలి. ఎన్నుకోబడిన మునిసిపాలిటీస్ లేనప్పుడు ఆఫీసర్స్ చేసిన ప్రతిపాదనలను అక్కడున్న పురప్రముఖులముందు పెట్టి, వారితో సంప్రతించి, వారి అభిప్రాయాలు తెలుసుకొని, అబ్జక్షన్స్, కాంటర్ అబ్జక్షన్స్ విన్నతర్వాతనే చేయవలసి వుంటుంది. ఈవిధంగా మామూలుగా ప్రతి మునిసిపాలిటీలో ఇదివరకు జరిపారు. 1959 లో అప్పుడు ఉన్న గురురెడ్డిగారు చేసిన ప్రతిపాదనలు గురించికూడ అక్కడున్న పార్టీలు ఆనాడు తమ అభ్యంతరం తెలిపినవి. నాదగ్గరకు కొన్ని మెమోరాండమ్స్ కూడ వచ్చినవి. ఆ రోజు మునిసిపల్ మంత్రిగారివద్దకు వెళ్లినప్పుడు, వారుకూడ పరిశీలించారు. ఒకటి రెండు విషయాలలో—ఆ వార్డుల విభజన సరిగాలేదని—మార్చారుకూడ. ఇప్పుడు ఆ అవకాశం ఎక్కడనుండి వస్తుంది?

Mr. Speaker :—I have got one doubt. Now, we are in the second reading stage. I do not know whether I can permit general discussion, at this stage. Ofcourse, if you have not given notice of an amendment certainly you will have a right to speak. Please let me know the rule under which you want to continue to speak.

(శ్రీ) పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, సెకండ్ రీడింగ్ లో ఏమిచేయాలి?— అన్నదానినిగురించి తమరు అడుగుతున్నారు. ఢిల్లీ పార్లమెంట్ అనుసరిస్తున్న

సాంప్రదాయం ఒకటి ఉన్నది. మన అసెంబ్లీ గత ఏడేళ్లుగా అనుసరిస్తున్న సాంప్రదాయం ఒకటి ఉన్నది. ఢిల్లీ పార్లమెంటు సాంప్రదాయం ఏమిటంటే— ఏదో ఒక సెక్షన్ లో కేసులో తప్పు, ప్రతిబిల్లును కూడ దానికి సంబంధించిన మంత్రి— “సేను యీ బిల్లును యిక్కడ ప్రతిపాదించేదానికి శాసనసభయొక్క అనుమతిని కోరుచున్నాను.” అని చెప్పి అనుమతి తీసుకొని ప్రతిపాదించటం అన్నది అక్కడి సాంప్రదాయం. ఆ ఇంట్రూడ్యూసింగ్ స్పీచ్ ను—ఆరంభంగా బిల్లును ప్రవేశ పెట్టడానికి అనుమతి కోరేదానిని—“ఫస్ట్ రీడింగు” అని లోక సభ వ్యవహారాలలో గుర్తించటం జరుగుతున్నది. తర్వాత అది గెజిట్ నోటిఫికేషన్ లు పోతుంది. తర్వాత పార్లమెంటు ముందుకు ఎప్పుడు సోటీసు యిస్తే ఆ తారీఖున పార్లమెంట్ ముందుకు వస్తుంది. అప్పుడు మంత్రిగారు “Let the Bill be taken into consideration” (Second reading) అని కాదు, అని ప్రతిపాదన చేస్తారు. దాని కనీసడరేషన్ జనరల్ డిస్కషన్ లో ఆరంభం అవుతుంది. ఫస్ట్ రీడింగ్ లో జనరల్ డిస్కషన్ లేనేలేదు. ఫస్ట్ రీడింగ్ లో “I ask the permission of the House to give me leave to introduce” అని మినిస్టర్ గారు చెబుతారు. అప్పుడు ప్రతిపక్షానికి ఇష్టంలేకపోతే, ఆ బిల్లు ఇంట్రూడ్యూస్ చేయటానికి పర్మిషన్ ఇవ్వము అని చెప్పి వ్యతిరేకిస్తాయి. ఆ విధంగా వ్యతిరేకించినపుడు మినిస్టర్ గారు ఒక చిన్న స్టేట్ మెంట్ ఇస్తారు. ప్రతిపక్షం తరఫున కూడ ఒక చిన్న స్టేట్ మెంట్ చేయబడుతుంది. దానిపై న వోటింగ్ తీసుకొంటారు. అదేరితగా ప్రతిపక్షంవారు బిల్లులు ప్రవేశ పెట్టేటప్పుడు కూడ మొదట కొద్దిసేపు మాట్లాడిన తర్వాత దానిని ప్రభుత్వపక్షము వ్యతిరేకించటము జరుగుతుంది. పెద్ద డిస్కషన్ లేకుండానే ప్రతిపక్షంవారు బిల్లు ఇంట్రూడ్యూస్ చేయటానికి ప్రభుత్వం నిరాకరించటం జరుగుతుంది. కాబట్టి ఫస్ట్ రీడింగ్ లో జనరల్ డిస్కషన్ అన్నది లేదు. సెకండ్ రీడింగులోనే జనరల్ డిస్కషన్ జరుగుతుంది. There is no question that the second reading be passed. The question is not put before the House. సెకండ్ రీడింగ్ ఆమోదానికి పెడుతున్నామని రాదు. “That the Bill be taken into consideration” అనేది మాత్రమే వస్తుంది. ఆ విధంగా వచ్చినపుడు— “దానిని సెలెక్ట్ మిటికి పంపించు—లేదా—పబ్లిక్ బినియన్ నిమిత్తం సర్క్యులేషన్ లు పంపించు” అని యీ రకంగా గౌ. సభ్యులు సవరణలు పెట్టటం జరుగుతుంది. దానిపై తిరిగి జనరల్ డిస్కషన్ అయిపోయిన తర్వాత ఆ రెండూ కూడ రిజిస్ట్రే అవటం జరిగితే అప్పుడు క్లాజులై క్లాజు చర్చ తీసుకోవటం జరుగుతుంది. క్లాజులై క్లాజు—అఖరు అయ్యేంతవరకు Second reading అంటారు. The whole thing is called second reading. సెకండ్ రీడింగ్ అయిన తర్వాత, క్లాజులై క్లాజు కనీసడరేషన్ అయిన తర్వాత “That the Bill be passed into Law” అని తర్డ్ రీడింగ్ లో ప్రతిపాదన చేస్తారు. ప్రతిపాదనయొక్క స్వరూపాన్ని బట్టి అది ఫస్ట్ రీడింగు, సెకండ్ రీడింగు, తర్డ్ రీడింగు అన్నది తెలుస్తుంది. అది ఢిల్లీ పార్లమెంట్ లో ఉన్న సాంప్రదాయము. మనం ఇక్కడ రూల్స్ ప్రేమ్ చేసుకొన్నప్పుడు కొంత మార్పుచేశాము. మనం ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉన్నంతకాలం ఢిల్లీ పార్లమెంట్ లో

మెంబర్ నే అనుసరిస్తూ వచ్చాము. అయితే ప్రాధరాజాదులో ఉన్న సాంప్రదాయం ఏమిటంటే—బిల్లు ఇంట్రడ్యూస్ చేసే పర్సన్ కాకుండా “Let the Bill be taken up for first reading” అని మంత్రిగారు ప్రతిపాదించటం, దాని మీద జనరల్ డిస్కషన్ జరగటం, తర్వాత దానిని పాస్ చేయటం జరిగేది. సెకండ్ రీడింగు వచ్చినప్పుడు “I am moving the Bill for second reading” అన్నప్పుడు కొంత డిస్కషన్ జరగటం ఢిల్లీలో సెకండ్ రీడింగులో ఏ ప్రాసెస్ జరుగుతుందో, ఆ ప్రాసెస్ అంతా సెకండ్ రీడింగులో జరగటం-తర్వాత అది పాస్ అయిన తర్వాత క్లాజు బై క్లాజు డిస్కషన్ చేయటం-అన్నది ప్రాధరాజాద్ అసెంబ్లీ సాంప్రదాయము. మనం ఆంధ్ర, తెలంగాణ ప్రాజెక్టులు రెండూ మెట్టే చేసి, బిల్లు ఇంట్రడ్యూసింగ్ స్టేజ్ ను “Asking for the leave అన్నది స్పీకర్ కు ఇచ్చివేశాము. ఈ ఐడేల్ లో ఏ బిల్లుకూడ గవర్నమెంట్ యీ హౌస్ లోకి తీసుకువచ్చి మాకు అనుమతి ఇవ్వమని కోరలేదు. అదృష్టా, మీకిచ్చిన ఎక్ స్ట్రావర్ కు ఉపయోగించుకొని, ప్రభుత్వం మీ పర్మిషన్ తీసుకొని ప్రతిబిల్లును గెజిట్ లో ప్రకటిస్తున్నారు. అంతేగాని బిల్లులను ఇంట్రడ్యూస్ చేయటానికి యీ హౌస్ పర్మిషన్ కోరటమును యీ ఐడేల్ గా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రభుత్వముచేయలేదు. తమరు శాసన సభాధ్యక్షులు కాబట్టి తమరు శాసన సభ హక్కులు కాపాడుతారు కాబట్టి మీరు పర్మిషన్ ఇస్తే, మేము ఇచ్చినట్లు క్రింద నే తెక్క పేసుకొంటూ వచ్చాము. ప్రతిపక్షం తరపున ఒక బిల్లు ప్రవేశపెట్టటానికి మీకిస్తే మీరు దానికి పర్మిషన్ ఇచ్చి, గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేయటానికి విలులేదు. ప్రభుత్వం పెట్టే బిల్లులకు మాత్రం మీరు పర్మిషన్ ఇవ్వటానికి మీకు హక్కు ఉన్నది. ప్రతిపక్షం తరపున ఏ బిల్లు తెచ్చినా మీరు ప్రకటించడానికి కూడ మీకు హక్కులేదు. రూల్స్ ఆ విధంగా ఆనాడు చేయబడినవి. ఒక క్రొత్త సాంప్రదాయాన్ని మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో 5 ఏళ్ళ నుంచి అనుసరిస్తున్నాము. first reading లో మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానం సంతృప్తికరంగా లేకపోతే ప్రభుత్వ పక్షం వాళ్ళు చేసిన ప్రత్యారోపణలను సేరారోపణలను rebuke చేసే దానికి second reading అవకాశం కలుగజేస్తుంది. అది అయిన తరువాత clause by clause తీసుకోవడం అనేది యిదివరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గత 5 ఏండ్లుగా అవలంబిస్తున్న విధానం. అందుకు మన Assembly Proceedings నే ఉదాహరణగా చూపాల్సిఉంటుంది. ప్రతి బిల్లును గురించి, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ Proceedings చూచినట్లయితే యిదే విధంగా జరుగుతున్నదని తెలుస్తుంది. ఢిల్లీలో second reading అంటే general discussion. First reading లో general discussion లేదు. Second reading లో general discussion clause by clause discussion అంతా ఉండేది ఆంధ్ర, తెలంగాణ రెండింటియొక్క Proceedings ను బట్టి శాసన సభలో మొదటి reading లోనే second reading లోనే general discussion చేయండి అని మనం ప్రత్యేక rules పెట్టుకొన్నాం కాబట్టి ఆ rules ప్రకారం First reading లో మంత్రిగారు చెప్పినవి సరిగా లేకపోతే, అవి ఏ తీరిగా సరిగాలేవో చెప్పే హక్కు యిదివరకు

మన సాంప్రదాయం ప్రకారం second reading తో ఉన్నది. కాబట్టి మీరు అదే రీతిగా చేయాలి. వెనువెంటనే Assembly Proceedings తీసుకువచ్చి quote చేయమంటే యిప్పటికప్పుడే quote చేయడం నాచేతకాదు. మీరు యివన్నీ study చేయాలనుకున్నట్లయితే లేపు మన ఆసెంబ్లీ Proceedings తీసుకువచ్చి ఏదో బిల్లులో ఏదోరకంగా general discussion జరిగిందో మీ ముందు పెట్టగలను. Rules చూచినట్లయితే second reading అంటే ఏమిటో ఏ rule తోను లేదు. first reading అంటే కూడ ఏమిలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—First reading అంటే ఉన్నది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—second reading గురించి అదే ఉన్నది.

Mr. Speaker :—Rule 103-C (2) says : 'On the first reading of a Bill the principle of the Bill and its general provisions may be discussed ; the detailed provisions shall not be discussed nor shall any amendment to the Bill be moved at this stage.' So, general discussion only is allowed.

Sri P. Sundarayya :—Which rule says that in the second reading, general discussion on the principle is not allowed ? In the second reading, we need not confine to general discussion only, but even clause-by-clause discussion also is included.

Second reading తో ఆది debar చేయలేదు. అట్లా debar చేయడమే ఉన్నట్లయితే అప్పుడు తప్పనిసరిగా అది specific గా ఉండేది. second reading తో Select Committee కి refer చేయమని గాని, public opinion కు పంపించమని గాని amendment move చేసినట్లయితే అప్పుడు దానిమీద జరిగే చర్చ general discussion అవుతుంది గాని clause by clause చర్చ కాదు. When I have got a right to move my amendment that the Bill be circulated to elicit public opinion thereon or that the Bill be referred to the Select Committee, it can come only in second reading and not in first reading. Now, suppose, Sir, I have given notice of an amendment, not for a particular clause, but that the Bill be referred to elicit public opinion. Then, I have got full liberty to explain all the principles and rebut all the arguments advanced by Government. So, I am entitled to speak on the principle of the Bill. I am not debarred. The amendment that the Bill be referred to a select committee or that it be circulated for eliciting public opinion thereon can be moved only in the second reading stage.

Mr. Speaker : I concede that right. That means, any member has a right to move that the Bill be referred to a select committee or that it be circulated for eliciting public opinion thereon. That is clear. But the question is about general discussion in the second reading.

Sri P. Sundarayya :—My only point is though the rule may not be so specific, when the rule says that the Bill be moved for eliciting public opinion, that the Bill be referred to a Select Committee.

Select Committee కి refer చేయమనిగాని, Public Opinion కు పంపించమనిగాని amendment యిచ్చేదానికి Second reading stage లో హక్కు ఉన్నప్పుడు ఈ రెండు సవరణలమీద general discussion సాగించే దానికి members కు అవకాశం యిస్తున్నాము. ఒకవేళ ఈ రెండు యివ్వము అనుకోండి. ఇవ్వకపోయినప్పుడు Second reading లో ఎలాంటి general discussion జరగకూడదు అనేది intention అయినట్లయితే అప్పుడు Second reading stage లో Select Committee కి refer చేయడంలేదే, Public Opinion కు పంపించడం అనేది out of order కావాలి. ఈ రెండూ కూడ general discussion కు ఆధారం తప్పితే మరేమీకాదు. మన rules లో consistent గా ఉండే దానికోసం First reading లో general discussion జరుగుతుంది. కాబట్టి Select Committee కి పంపించాలనుకున్నా, Public Opinion కు పంపించాలనుకున్నా First reading లోనే ప్రతిపాదన రావాలిగాని, Second reading అంతా clause by clause చర్చించే దానికి ఉద్దేశించబడింది అనుకున్నట్లయితే అప్పుడు clauses కు amendments మాత్రమే Second reading లో రావలసివస్తుంది, Select Committee కి refer చేయమని, Public Opinion కు పంపించమనే ప్రతిపాదన వచ్చే దానికి వీలులేదు. కాని ఆ intention కాదు. First reading అనేది First round of general discussion, Second reading అన్నప్పుడు అదికూడ ఇంకొక round of general discussion plus discussion on clauses అనేది యిదివరకు practice చేస్తున్నాం. అట్లా amendment యివ్వవచ్చు లేకపోతే general discussion లో participate చేయవచ్చునే ఉద్దేశ్యంతోనే మేము amendment యివ్వలేదు. ఈ ఒక clause కోసం Public Opinion కు, Select Committee కి పంపించాల్సిన అవసరం లేదు.

Mr. Speaker : It is not only for the purpose of this Bill, but generally hereafter when we come across similar situations we must have a definite procedure.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—దానికే ఈ rule 5 ఏళ్ళనుంచి ఒకరకంగా అవలంబిస్తున్నాము. ఆ practice కాదు. ప్రతి బిల్లుకు Second reading లో కూడ general discussion principle మీద, మాట్లాడాలనుకుంటే సెలెక్టు కమిటీకి పంపించుటకు సవరణ యివ్వండి అంటే యిస్తాము. మామూలుగా ప్రతి బిల్లుకు వాకైలాలు గోపాలకృష్ణయ్యగారు అట్టి సవరణ యిచ్చేవారు. ఈరోజు ఎందుకు యివ్వలేదో అర్థంకాదు. Select Committee కి పంపించాలనే ప్రతిపాదన ఉంటే గాని Second reading లో general discussion చేసేదానికి వీలులేదు, ఇక ముందు ఆ practice పెడదామని అంటే నాకేమి అభ్యంతరం లేదు. ప్రతి బిల్లుకు కూడ రెండవ రీడింగ్ లో మా హక్కును కాపాడుకొనేదానికి యిటువంటి సవరణ యిస్తూనే ఉంటాము. అది నయమూ లేక యిదివరకు అవలంబిస్తున్నటువంటిది, general discussion అవసరం ఉంటే చేసుకోవడం, అవసరం లేకపోతే మూసివేయడం మంచిదా? మంత్రిగారి సమాధానం సంతృప్తికరంగా ఉంటే ఈ

general discussion అవలంబించేవాడిని కాదు. ఇదివరకు రే పట్టు ఒక procedure ను adopt చేస్తున్నా. ఆ procedure ను బట్టి యిప్పుడు సడవడం మంచిదని నా అభిప్రాయం. ఈ procedure మార్చాలనుకున్నప్పుడు మీరు Speaker గా ruling యిస్తే మేము చేయగలిగింది ఏమీలేదు. ఇటువంటి ruling ఈరోజు యిచ్చేటట్లయితే—ఒంటిగంట అవుతున్నది.. ...

Mr. Speaker: I am not giving any ruling. I am only hearing you. I want to know your views and also I would like to hear the Government.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—నేను రేపు proceedings చూపించి practice లో ఎలా ఉన్నది చూపుతాను. ఈ practice rules కు భిన్నంగా ఉన్నది. ఉన్న rules ప్రకారం చేయాలి అనుకున్నట్లయితే, ఈరోజు continue కాకుండా ఉంటే చేపు ఉదయానికి public opinion కు వంపించమని amendment యిస్తాము. దానిమీద Second reading లో మోట్టాడుటకు అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడున్న rules ప్రకారం Second reading లో general discussion లేకుండా చేయడం సరైన పద్ధతి కాదు. ఈ rules అన్ని మార్చి ఢిల్లీ పార్లమెంటు rules adopt చేసేనానరే Extraordinary Emergency Bill అయితే మీ ద్వారా వచ్చి గెటిట్ notification చేయవచ్చు. ఢిల్లీ పార్లమెంటు నిబంధనల ప్రకారం ప్రతింటి ప్రతి బిల్లుకు సంప్రది వచ్చి యిక్కడ ప్రతిపాదించి House యొక్క అనుమతి కోరాలి అని చెప్పింది. అట్లా అయితే Department, మంత్రిలు స్వయంగా పని చేస్తారు. ఉప్పును జరుగుతున్నది—ఆఖరి రోజునరకు మీ ద్వారా రారు. శాసనసభ ముందుకు వచ్చిచస్తుంది మనకు తెలియదు. ఈ గొడవ లేకుండా పోతుంది. ఢిల్లీ పార్లమెంటు నిబంధనలను adopt చేస్తే చేయవచ్చు అని వేరే సంగతి. మొదట general discussion లో వచ్చిన points మీద—Opposition has got legitimate right to comment and express its opinion. అధ్యక్షా, ఉన్న పరిస్థితి యిది. ఇప్పుడు మీయొక్క సందేహం నివృత్తి అయి ఉంటుందని ఆశిస్తున్నాను.

Mr. Speaker : I would like to hear the Government's view also in this matter. Otherwise, not only with regard to this Bill, but every time also it may happen; let us therefore adopt some definite procedure.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ శాసనసభలో మనం యింతకు ముందు అనేక బిల్లు పాస్ చేసుకున్నాం. ఇదివరలో ఎప్పుడు కూడా మొదటి రీడింగులో జనరల్ డిస్కషన్ జరుగుతూ వుండేది, తరువాత రెండవ రీడింగు వచ్చేప్పటికి క్లాజు బై క్లాజు చదివేవారము. అప్పుడు తమ పర్మిషన్ తో ఎవరైనా మాట్లాడవచ్చును, సవరణలేవైనా పుంటే మూవ్ చేయవచ్చును. ఆ తరువాత, మూడవ రీడింగు వస్తుంది. ఆ సమయములో కూడా గౌరవసభ్యులకు తమ అభిప్రాయాలేవైనా పుంటే చెప్పడానికి హక్కువుంది. అంతేగాని, మళ్ళీ రెండవ రీడింగులో కూడా జనరల్ డిస్కషన్ అనడం చాలా మాతనమైన ప్రావీణతయే కనబడుతున్నది. చట్టానికి విరుద్ధంగా కూడా వుందని మనవి చేస్తున్నాము.

Government Bill;
The Andhra Pradesh (Andhra Area)
District Municipalities (Second
Amendment Bill, 1962.

Sri P. Sundarayya : It is too late now for the Hon. Minister to say so after having accepted the procedure for the past five years.

Mr. Speaker : Not only for this Bill, even for future, whether discussion should be allowed in the second reading stage or not, better we decide once for all. Sri Sundarayya says the practice in the past has been, that even during the second reading stage discussion was allowed.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—Lord Champion రచించిన పుస్తకంలోవున్న యీ మాటలు కొంతవరకు మనకు సహాయకారిగా వుంటాయనుకుంటాను.

Mr. Speaker : We will have a full discussion tomorrow.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—First reading లో introduction వుంటుంది. అటువంటప్పుడు ఇంట్రొడక్షన్ వేచి అక్కరనేలేదు. Second reading తో మనం ప్రారంభించవచ్చు. అప్పుడు డిస్కషన్ లేకపోతే ఎట్లా ?

విప్లర్ స్పీకర్ —ఫస్ట్ రీడింగ్ స్టేజీలోనే జనరల్ డిస్కషన్ పూర్తి కావాలంటున్నారు. అది ఏదో ఒక స్టేజీలో పెట్టుకోండి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—నా మనవి—అరలు ఫస్ట్ రీడింగు అక్కరనేలేదు. ఇందులోని ఒక్క వాక్యం మాత్రం తమకు చదివి వినిపిస్తాను. రేపు తక్కిన విషయాలు ఆలోచించవచ్చు.

“After the second reading has been moved (and seconded) the Speaker proposes the Question and debate proceeds. Debate is of course governed by the rule of relevancy, though the rule in this case admits of a wide interpretation as the whole principle of the Bill is under consideration. Reference to alternative methods of achieving the objects of the Bill and even in some cases reference to other Bills is permitted”

1. 03 P.M. The House then adjourned till Half Past Eight of the clock on Thursday, the 21st June, 1962.